

AKSA TUFANI VE SONRASI

Sinan Tavukcu
Yazılar

12 Haziran 2024

Adres : Çetin Emeç Blv. 4. Cad. 1330 Sok.

No: 12 06460 Aşağı Öveçler Mah.

Çankaya/Ankara

Telefon : (0312) 4738041-42-45

Faks : (0312) 4738046

E-Posta: sde@sde.org.tr

İçindekiler

AKSA TUFANI VE SONRASI

TAKDİM

Aksa Tufanı: ABD'nin Bir Saldırıda Çöken Entegrasyon Modeli/ 9 Ekim 2023	3-6
ABD'de İç Muhasebe Yapan Yok mu? /23 Ekim 2023	7-11
Sırlarını Düşmanına Çaldıran Aciz Bir Devlet: İsrail./7 Kasım 2023	12-17
İİT-Arap Ligi Ortak Bildirgesi Niçin Çok Önemli?/15 Kasım 2023.....	18-28
Aksa Tufanı Sonrasında Dengesi Dağılan İsrail'in Kullandığı Yalan Silahı/ 13 Aralık 2023	29-33
Siyonistlerin Büyük Korkusu: İsrail'de İç Savaş, Diasporada Dışlanma. 27 Aralık 2023	34-41
ABD İstihbarat Teşkilatı CIA İçinde Antisiyonist-Siyonist Çekişmesi/9 Ocak 2024	42-48
ABD Savaş Koalisyonu OPG'nin Husilere Karşı Başarı Şansı Var mı? /15 Ocak 2024	49-54
45 Yıldır Oynanan İran-İsrail-ABD Tiyatrosu: "Faydalı Düşmanlar" /15 Nisan 2024	55-58
ABD-Körfez-İsrail Savunma Entegrasyonu: İsrail için Boş Bir Hayal/19 Nisan 2024.....	59-62
İİT ve Arap Birliği Gazze Temas Grubu'nun Dönüştürücü Rolü/9 Mayıs 2024	63-73

Takdim

SDAV Başkanı Sinan TAVUKCU'nun 7 Ekim Aksa Tufanı sonrasında yazmış olduğu, SDE web sitesinde yayınlanan yazılarını bu bültende bir araya getirdik.

Sinan TAVUKCU yazılarında, Hamas'ın işgal altındaki Filistin topraklarını savunan meşru bir "direniş örgütü", İsrail'in ise uluslararası hukuka göre "işgalci devlet" olduğunu ve bu durumun BM'nin pek çok kararlarında yer aldığına işaret etmektedir.

Savaşın başlarında pek çok analist ve yazar, güçlü ordu ve istihbarata sahip olduğuna inanılan İsrail'in uluslararası güçlerin de desteği ile Hamas'ı çok kolay yok edeceği, tünelleri ele geçireceği, Gazze'de kendisine müzahir bir yönetim teşkil edeceği beklentisindeydi. ABD dahil büyük Batılı ülkeler de böyle bir sonuç bekliyordu, bu sebeple pek çokları İsrail'den yana pozisyon almıştı.

Sinan Tavukcu, 9 Ekim'den itibaren kaleme aldığı yazılarında, beklentilerinin tersine İsrail'in bu savaşı kazanma ihtimali olmadığını, acziyetinin ortaya çıktığını, İsrail halkının devletine olan güvenini yitirdiğini, dış destek olmasa egemen bir devlet olarak bile kalamayacağını ifade etmiş, İsrail'in Filistin halkına uyguladığı soykırımın İsrail'i, onu destekleyen Batılı güçleri ve "kurallara dayalı uluslararası düzen"lerini yıkıp küresel yeni bir düzenin ön açıcısı olacağını vurgulamıştır.

Yine yazılarında, 11 Kasım 2023 günü Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da toplanan İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletlerin Devlet ve Hükûmet Başkanları Liderler Zirvesi'nin 31 maddelik Zirve Bildirisi'ne dikkat çekerek burada alınan kararların çok önemli ve stratejik değere haiz olduğunu dile getirmiştir. Nitekim zirvede alınan kararların pek çok mekanizma ile adım adım hayata geçirildiği görülmüştür. Zirve'de alınan kararlar teşkil edilen Gazze Temas Grubu'nun BM üyesi devletlerin Filistin lehine pozisyon değiştirmelerini sağlayan çabalarına bunların içinde en önemlisiydi.

Sinan Tavukcu, ateşkes sağlandıktan sonra dünyada Haydut Devlet olarak görülmeye başlayan İsrail'in kaçınılmaz olarak bir iç hesaplaşma yaşayacağını, bunun bir iç savaşa dönüşme ihtimalinin yüksek olduğunu, Siyonistlerin gözü dönmüş saldırıları sebebiyle bundan sonra diaspora Yahudilerinin yaşadıkları ülkelerde dışlanmakla yüz yüze kalacaklarını ifade etmiştir.

On binlerce masum çocuk, kadın ve erkeğin dünyanın gözü önünde katledildiği bu savaşta, mazlumların kanının zalimleri boğduğu, adalet ve vicdanını yitirmiş küresel düzenin yıkıldığı bir sonucun çıkacağını dile getiren Sinan Tavukcu'nun 7 Ekim Aksa Tufanı sonrası kaleme aldığı yazılarını topluca değerli okurlarımızın dikkatlerine arz ediyoruz.

Alper TAN
SDE Başkan Yardımcısı

“Aksa Tufanı” adı verilen, Hamas'ın 7 Ekim 2023 günü İsrail'e yönelik başlattığı saldırı bütün dünyayı şok etti. Hamas'ın silahlı kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları'nın Gazze'den fırlattığı 5000 roketle başlayan saldırıda, Hamas güçleri İsrail yerleşim yerlerine havadan ve karadan girdiler. Bazı askerî üs ve karakolları ele geçirip pek çok İsrailli asker ve sivil öldürdüler, bir kısmını esir alarak Gazze'ye getirdiler.

Uzunca bir hazırlık eseri olduğu çok açık olan bu saldırıdan İsrail istihbaratının ve ordusunun haberdar olmaması, yatakta baskına uğraması İsrailliler için utanç vericiydi.

Bugün itibariyle 800 İsraillinin öldüğü açıklanan saldırılarla, 70 yıldır yaratılan yenilmez İsrail Ordusu, her şeyden haberdar olan MOSSAD, Şin-Bet algısı paramparça oldu. Kendisini, güçlü, yenilmez devletin koruduğuna inanan İsrail vatandaşlarının yaşadığı şoklar, travmalar olayın sıcaklığı azaldıkça daha da artacaktır. Üstün İsrail devleti algısıyla sindirilen çevre halklar da artık korku barajını aşılar.

Vereceği karşılık ne olursa olsun, bu saldırılar karşısındaki acziyet, hem İsrail devleti hem de Yahudiler için yeni bir dönemi başlatacak görünüyor.

Biz yazımızda, Aksa Tufanı'nın ABD'nin bölgede oluşturmaya çalıştığı, İsrail'in içinde yer aldığı Arap devletleriyle entegrasyon modeline muhtemel etkisinden bahsedeceğiz.

ABD-Arap devletleri stratejik ortaklığı

Afganistan ve Irak işgalinden sonra ABD'nin İran ile münasebetlerinden rahatsız olan Sünni Arap devletleri ABD'nin Şii hilaline yol verdiğine Afganistan, Irak, Suriye, Yemen, Lübnan'ı İran nüfuzuna terk ettiğine kanaat getirmişlerdi.

Sünni Arap devletleriyle ilişkileri düzene koymak için Barack Obama yönetimi, Körfez İşbirliği Konseyi üyesi devletlerinin liderleriyle 15 Mayıs 2015'te Camp David'de bir zirve toplantısı yaptı. Toplantıda ABD tarafı; Mısır, Ürdün, Suudi Arabistan, BAE, Katar ve Kuveyt'ten oluşacak Orta Doğu Stratejik İttifakı (Middle East Strategic Alliance/MESA) olarak adlandırılan yeni bir askeri ittifak kurma niyetini açıkladı ve oluşuma destek vereceğini bildirdi. “KİK ile ABD Stratejik Ortaklığı” kuruldu.

Zirvede ilk defa gündeme gelen MESA projesiyle ABD, Ortadoğu'dan askerlerini çekme, boşluğu kendisinin dizayn edeceği bir Arap NATO'su ile doldurma planını masaya getirmişti. İsrail'i tanıyan Mısır ve Ürdün'ü KİK üyesi Suudi Arabistan, BAE, Katar ve Kuveyt'in yanına katarak zamanla içinde İsrail'in de yer alacağı askeri bir güce dönüştürmeyi planlıyordu. Bu aynı zamanda, İran'a Şii yayılcılığının önünü açan, bölgede güçlendiren ABD'nin, bu defa Şii yayılcılığını dizginleyecek ve onunla çatışacak bir Sünni Arap Ordusu oluşturma projesiydi.

ABD'nin 2015'ten itibaren yeni stratejisi, tek rakip olarak gördüğü Çin'in yükselişini durdurmaktı. Bunun için askeri planı, Ortadoğu'daki müttefikleri ile kendi kontrolünde bir savunma entegrasyonu kurup bölgede etkisini devam ettirerek güç azaltma ve Hint-Pasifik'e güç aktararak asıl rakibi Çin'i çevrelemeye dayanıyordu.

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) ve Hint-Pasifik'e askeri olarak odaklanan ABD için Ortadoğu eski önemini yitirmişti. Afganistan'dan İsrail'e kadar Orta Doğu'nun büyük bölümünü kapsayan ABD Merkez Komutanlığı (CENTOM) operasyon alanındaki ABD birliklerinin sayısı 2008 yılına göre yüzde 85 oranında azaltılmıştı.

Askeri entegrasyon projesi

Kasım 2018'de ABD, "kolektif entegre savunma doktrini" ışığında, tüm müttefik güçleri koordine etmek üzere "Birleşik Askeri Komutanlık" kurdu.

ABD için bölgede inşa etmeye çalıştığı savunma entegrasyonuna İsrail'in dahil edilmesi büyük önem taşıyordu. Bu bir yandan Arap devletlerinin İsrail'i tanıması diğer taraftan İsrail'in güvenliğinin sağlanması bakımından önemliydi.

2020 Eylül ayında İsrail ile BAE ve Bahreyn arasında Abraham Anlaşmalarını imzalandı. Körfez-İsrail savunma işbirliğini ilerletmek için 2021 Ocak ayında İsrail EUCOM yetki alanından çıkarılıp CENTCOM sorumluluk alanına taşındı. İsrail, BAE ve Bahreyn 2021 Kasım ayında Kızıldeniz'de ortak tatbikat yaptılar.

Bunu takiben 31 Ocak-17 Şubat 2023 tarihlerinde ABD önderliğinde 60 ülke ve uluslararası örgütün katılımıyla Kızıldeniz'de 18 günlük deniz tatbikat yapıldı. İsrail, BAE, Bahreyn, Suud, Umman bu tatbikata dahil olurken İsrail ile resmi ilişkileri olmayan Kuveyt ile Katar katılmadılar.

ABD entegrasyon projesinin iyi gittiğini düşündüğü sırada, 10 Mart'tan itibaren Çin'in arabuluculuğu ile yapılan görüşmelerde Suudi Arabistan ile İran'ın diplomatik münasebetleri başladı, 29 Mart'ta Suudi Arabistan Şanghay İşbirliği Örgütü'nün (ŞiÖ) diyalog ortağı olma kararı aldı. Üstüne, BAE Mart ayında Birleşik Deniz Kuvvetleri'ne (CMF)'den katılımını geri çekti.

İran'ın Suudi Arabistan ile yakınlaşmasından rahatsız olan ABD, Nisan ayı başında Merkezi İstihbarat Teşkilatı (CIA) Direktörü William Burns'u apar topar Riyad'a gönderdi. Burns burada yaptığı görüşmelerde söz konusu yakınlaşmadan duydukları hoşnutsuzluğu ve hayal kırıklığını dile getirdi, Suudi Veliaht Prensi Muhammed bin Salman'a, Riyad'ın İran ve Suriye ile yakınlaşması karşısında ABD'nin kendisini "gafil avlanmış" hissettiğini söyledi. Abraham Anlaşmaları ile İsrail'i Arap devletleri ile kaynaştırma hesabı yapan ABD, çok kısa süre içerisinde meydana gelen gelişmeler karşısında şaşkınlık içerisinde düşmüştü.

Haziran ayında İran, Suudi Arabistan, BAE ve Umman'ın Basra Körfezi'nde deniz güvenliğini artırmak üzere Çin'le koordinasyon içinde ortak bir deniz gücü kurulması görüşmelerine kadar varan yeni ilişkiler Ortadoğu'da ABD hakimiyetine dayalı düzenin hızla değişmekte olduğunu gösteriyordu.

Hindistan-Ortadoğu-Avrupa Ekonomik Koridoru

2023 Eylül ayında Hindistan'da yapılan G-20 zirvesinde gündeme gelen "Hindistan-Ortadoğu-Avrupa Ekonomik Koridoru" İsrail'i de içine alan entegrasyonun ticari ayağı olarak ABD tarafından önerildi. Hindistan'dan başlayan koridor BAE, Suudi Arabistan, Ürdün ve İsrail rotasını izleyerek Avrupa'ya ulaşacak bir yol olarak tasarlanmıştı.

Her ne kadar Hindistan'ın bu projeyi besleyecek kapasitesi olmadığı, yol güzergahının emniyetini sağlayacak güçlü devletler olmadığı, ölü proje olduğu söylene de bu yol dünyanın gündemine girdi. Yaşanan Aksa Tufanı, bağımsız bir Filistin Devleti kurulmadan güvenli bir ticari yol tesis etmenin imkansızlığını ortaya koydu.

Aksa Tufanı'nın entegrasyon planına etkisi

Çin ile ticari, siyasi ilişkilerini genişleten Körfez Arap devletleri bir yandan İranla diğer yandan İsraille de normalleşme yolunda hızlı adımlar atıyorlardı. Suudi Arabistan'a Eylül ayı içerisinde üç İsrailli bakanın ziyareti, iki ülke arasında normalleşme sürecinin hızlandığı şeklinde yorumlanıyordu.

Ne var ki, Aksa Tufanı ile bütün beklentiler berhava oldu. Arap ülkelerinin kamuoyunda yükselen tepkilerin kısa sürede dinmesi ve yöneticilerin normalleşmeye kaldığı yerden devam etmeleri mümkün görünmüyor. The Jerusalem Post haberine göre (08.10.2023), Suudi Arabistan bütün müzakerelerden çekildiğini açıklamış.

Sonuç

Askeri Entegrasyon modeliyle Ortadoğu'dan güç azaltarak çekilen ve Hint-Pasifik bölgesine odaklanan ABD nasıl Körfez'deki aleyhe gelişmeler karşısında şaşkınlığa uğramışsa, Doğu Akdeniz'de de kendisini sıkıntılı günler bekliyor.

Nitekim, İçişleri Bakanlığı önündeki PKK saldırısının ardından 4 Eylül günü açıklama yapan Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, bundan sonra PKK'nın Irak ve Suriye'deki tüm tesislerinin meşru hedef konumunda olduğunu belirterek 3. taraflara uzak durmaları uyarısında bulunmuş, kamuoyu bundan ABD'nin kastedildiğini anlamıştı. Görünen o ki, bu süreç ABD'nin PYD/YPG'den desteğini çekmesi ve Suriye'den çıkmasına kadar devam edecek.

Öte yandan, ABD'nin kurguladığı Arap devletleri ile İsrail'in güvenlik ortakları olacakları askeri entegrasyon modeli ve Abraham antlaşmaları ile Arap devletleri ile İsrail'in normalleştirilmeleri çabaları Aksa Tufanı ile büyük darbe yemiş durumda. Basra Körfezi'nde inisiyatif kaybeden ve gafil avlanan ABD, gösterdikleri istihbarat zafiyeti ile İsrail ile birlikte Doğu Akdeniz'de de gafil avlanmışa benziyor. Irak'tan Afganistan'a, Suriye ve Libya'ya kadar Ortadoğu'da başarısızlıklarla sonuçlanan ve askeri olarak yenilerek çekilen ABD'nin yeni bir Büyük Ortadoğu Projesi gerçekleştirmeye ne niyeti nede mecali bulunmaktadır.

İsrail'in bu gerçeğin farkında olarak bölge ülkeleri ve Filistin temsilcileri ile birlikte masaya oturup yeni gerçekliğe göre durumunu ve konumu tayin etme zamanı gelmektedir.

17 yıldır İsrail tarafından kara, deniz ve hava ablukası altında tutulan Gazze’de Filistin halkı en temel insan haklarından mahrum, cezaevinden daha kötü şartlarda yaşamaya mecbur bırakıldı. Cezaevlerinde ortalama mahkumların sahip olduğu günlük yemek, barınma, temiz suya erişim, temizlik, sağlık imkanlarından bile yoksun kaldılar.

Gazze’de yaşayan 2 milyonluk halka topraklarını İsrail’e terk etme dışında bir seçenek bırakılmadı.

1947’den önce Yahudilere ait topraklar Filistin’in sadece %7’si iken savaş ve haksız işgallerle bugün toprakların %78’ine sahip hale geldiler. 1922’de Filistin nüfusun %11’ini Yahudiler teşkil ederken bir yandan içeriye sistemli Yahudi göçleriyle diğer yandan Filistinlileri zorla topraklarından çıkararak 1967 sonuna nüfusun neredeyse %80’ine sahip olacak şekilde demografiyi değiştirdiler. İsrail devleti, bütün Filistin topraklarını ele geçirme ve sınırlarını Arz-ı Mevud’a genişletme hedefinden hiç vazgeçmedi.

Filistinliler de topraklarından çıkarılmaya ve İsrail işgaline direndiler. Bu uğurda on binlerce şehit verdiler.

Aralık 1987’de başlayan ilk Filistin İntifadasında, 1.070 Filistinli İsrail askerleri tarafından şehid edildi, yaklaşık 90 bin kişi yaralandı, 175 binden fazla Filistinli tutuklandı. Eylül 2000’de başlayıp Şubat 2005’te sona eren ikinci İntifada sırasında 4 bin 412 Filistinli hayatını kaybetti, 48 bin 322 Filistinli yaralandı.

27 Aralık 2008’de İsrail ordusunun başlattığı “Dökme Kurşun Operasyonu” saldırılarında 1400 Filistinli hayatını kaybetti, 5 bin 400’ü yaralandı. 8 Kasım 2012’de İsrail’in Gazze Şeridi’ni sekiz gün boyunca bombaladığı, “Bulut Sütunu” saldırılarında 167 Filistinli şehid oldu, bin 200’den fazla Filistinli yaralandı.

İsrail, 8 Temmuz 2014’te “Koruyucu Hat Operasyon” olarak adlandırdığı Gazze’ye kara saldırısında 2 bin 100’den fazla Filistinliyi şehid etti, 10 binden fazla Filistinli de yaralandı. 20.000 ev yıkıldı ve yarım milyon insan yerinden edildi.

2020 yılında Gazze’de Yüzyılın Anlaşması’nı protesto gösterilerinde İsrail askerleri 170’ten fazla protestocuyu öldürdü. Mayıs 2021 ‘de İsrail polisinin Mescid-i Aksa’ya baskın düzenlemesinin ardından yapılan protestolarda 254 Filistinli şehid oldu, 2 bine yakın kişi yaralandı.

İşte bu şartlar altındaki Gazze'den, 7 Ekim sabahı İzzeddin el-Kassam Tugayları İsrail'e karşı 'Aksa Tufanı' adı verdikleri bir saldırı başlattı. Beton duvarlar arkasına hapsedilmiş Gazze'den yapılan bu beklenmedik saldırı, Türk tarihinde rastladığımız kuşatmaları kırmaya yönelik HURUÇ hareketini andırıyordu. İsrail devletinin, ordusunun ve istihbaratının uykuda gafil avlandığı, 3'ü general olmak üzere 200 askerinin esir düştüğü, 1300 İsraillinin öldüğü bu sürpriz saldırı, İsrail'in onlarca yılda inşa ettiği yenilmezlik algısını paramparça etti. İsraillilerin devletlerine olan güvenini yok etti.

ABD'nin kayıtsız şartsız İsrail desteği

Yaşadığı inanılmaz saldırı karşısında İsrail devleti şoka girmiş, karar mekanizmaları felç olmuştu. ABD başkanı Biden'ın talimatı ile hemen bir uçak gemisi, bir füze kruvazörü ve dört füze imha gemisi Doğu Akdeniz'e gönderildi. Birinci amaç, muvazenesi dağılan İsrail'i korumak ve derleyip toparlamaktı.

ABD, Almanya, İngiltere, Fransa ve İtalya liderleri ortak bir açıklama yaparak ülkelerinin İsrail'in yanında olduklarını duyurdular. ABD Başkanı Joe Biden 17 Ekim'de İsrail'e ve Netanyahu'ya desteğini göstermek için bu ülkeye ziyarete gitti ve İsrail'in kendini savunma hakkını desteklediklerini belirtti. 18 Ekim'de İsrail'in Gazze Şeridi'nde bulunan El-Ehli Baptist Hastanesine düzenlediği bombalı saldırıda 500'e yakın kişinin ölmesi sebebiyle, Kral Abdullah, Sisi, Abbas ve Biden arasında Amman'da yapılması planlanan dördü zirve Arap liderler tarafından iptal edildi. Bütün dünyada infial uyandıran hastane saldırısını Biden, pişkince Hamas'a fatura etti.

Nihayet, 20 Ekim'de yapılan oylamada ABD Senatosu kayıtsız şartsız İsrail'i destekleme kararını oy birliği ile kabul etti.

ABD'nin akıl dışı politikaları

Sadece yönetimin değil ABD senatosunun da oy birliği ile İsrail'e ve katliamlarına destek vermesi, bu ülke seçilmişlerinin de insan hakları, vicdan, adalet, eşitlik gibi dertlerinin bulunmadığını ortaya koydu.

ABD, küresel güç olarak sahneye çıktığı dönemden bu yana hiçbir yerde güç kullanarak istediği sonucu alamadı, her yerden evine hüsrana döndü. Gerisinde yıkılmış şehirler, milyonlarca ceset ve halkların nefretini bıraktı.

Başkan George W. Bush döneminde ABD, Büyük Ortadoğu Projesi [BOP] adı altında bütün bir İslam dünyasını yeniden dizayn etmeye kalktı, bu konuda NATO müttefiki Türkiye'nin kendisi ile iş birliği yapacağını zannetti. Ama öyle olmadı. Irak'tan,

Afganistan'dan ve bütün bir Ortadoğu'dan güç azaltarak, trilyonlarca dolar ve binlerce asker kaybederek çekilmek zorunda kaldı.

Ardından, Büyük İsrail Projesi'ni içinde İsrail'in de askeri olarak yer aldığı Arap NATO'su kurarak, Arap devletleriyle İsrail'i normalleştirmek için Abraham Anlaşmaları imzalatarak hayata geçirmek istedi. Bu da tutmadı.

İran ile gün ışığında kavga edip gece olunca kucaklaşmaya kalktılar. Bu samimiyetsizlik herkes tarafından fark edildi.

ABD'nin Uzakdoğu'da Japonya, Güney Kore ile ilişkileri de korku ve şantaja dayalıydı. Bu ülkelerin ABD ile ittifakı bir bakıma Çin tehdidine karşı mecburiyet ve mahkumiyet ilişkisiydi.

ABD'nin çok parçalı, kast sistemine dayalı kırılğan Hint toplum yapısına güvenerek Hint-Pasifik stratejisini nasıl ilerletecek, bu da meçhul.

Afrika ise ayağa kalkmış durumda. Bütün Afrika; Fransa, İngiltere ve ABD hegemonyasından kurtulmaya, zengin kaynaklarının sahibi olmaya çalışıyor. Anti emperyalist askeri darbeler birbirini izliyor.

Latin Amerika'da da benzer süreç devam ediyor. ABD'nin yaklaşık iki yüzyıldır alt komşularını kendi sömürgesi haline getirmek için bu ülkelerde düzenlediği askeri darbeler, hükümet değişiklikleri bu halklarda ABD nefretini körükledi.

ABD'nin dünya genelinde 800 askeri üssü bulunuyor. Hegemonik gücünü bu askeri üslerde bulundurduğu 180 bin askeri mevcuduyla devam ettirmeye çalışıyor. Almanya'da 88, Japonya'da 86, Güney Kore'de 68, İtalya'da 29, İngiltere'de 16 askeri üssü en önemli askeri üsleri. ABD bu üsler için her yıl 200 milyar dolar harcıyor, ekonomik kriz içindeki ülkenin bu yükü ne kadar süre daha taşıyabileceği bilinmiyor.

Soğuk Savaş döneminin ürünü olan ABD hegemonyasına dayalı bu yapılanma, ABD'ye müttefik devletler ve halkların üzerinde buyurgan bir pozisyon kurma gücü verdi. Uygun konjonktür bulduğunda, ABD'nin İkinci Dünya Savaşı'nda ezdiği Almanya ve Japonya başta olmak üzere müttefik ülkelerde bu hegemonyaya isyanın yükseleceğine tereddüt yok.

Sovyet baskısından kurtulup özgürleşeceği inancıyla ABD'nin kucağına koşan Doğu Avrupa ülkeleri de aradığını bulmuş değil.

Dünyanın güçlü ülkelerinden Çin ve Rusya ile Kuzey Kore ABD'nin güvenlik belgelerinde zaten açık düşman ilan edilmiş durumda.

Küresel bir göz gezdirme ile ABD'nin en sıkı dostlarının Ortadoğu'da İsrail ve PKK'dan ibaret olduğu görülüyor.

ABD'nin içine gelince, burası daha vahim halde. Toplum, Demokrat ve Cumhuriyetçiler olarak yarı yarıya iki hasım kampa bölünmüş vaziyette. Her iki kesim birbirine nefret duyuyor, kendisini "gerçek Amerikan vatanseveri" olarak gören Cumhuriyetçiler, Küreselcilerin uşağı diye tanımladıkları Demokratlara açıkça savaş ilan ettiler. Cumhuriyetçiler için beyaz ve Hristiyan olmayan herkes (zenci, spanik, vb.) ülke varlığına yönelik tehdidin bir parçası.

Geçen yıl ABD'de yapılan anketlerde yakın zamanda iç savaş beklentisi %52 gibi yüksek bir oran olarak ortaya çıkmıştı. Sivillerin elinde bulunan yaklaşık 500 milyona ulaşan ateşli silahlar tehlikenin büyüklüğünü gösteriyor, 2024 başkanlık seçimlerinin bir iç savaşa yol açması ihtimali herkesi ürkütüyor.[i]

Peki, vaziyet bu kadar vahim görünüyorken ABD'de iç muhasebe yapanlar yok mu?

Elbette ki ABD içinde bütün olan bitenin farkında olan akil insanlar vardır.

Nitekim, ABD Dışişleri'nde "müttefikler ve ortaklara silah tedariki" biriminde genel müdür olarak görev yapan Josh Paul, gözü kapalı bir şekilde İsrail'i tek tarafı desteklemenin ahlaki olmadığını, ABD'nin geçmişteki hatalarını tekrarladığını, İsrail'e ölümcül silah transferinin sınırları aştığını belirterek "Artık bunun bir parçası olmak istemiyorum" sözleriyle hastane saldırısı sonrasında istifa etti.

Üzerine giydiği savaş zırhı ile Doğu Akdeniz'de boy gösteren ABD'nin siyasi-askeri eliti, bütün dünyanın nefretini kazandıkları ortadayken bir avuç Siyonist için ülkelerini neden ateşe atarlar?

ABD şaşkınlık içinde, hesap kitap yapamaz durumda. Devletler çöküşe geçip zevalleri yaklaştığında genellikle akıl dışı, akıbetini hızlandırıcı işler yapmaya başlarlar. Bakalım ABD'nin zulüm üreten bu politikası kendisini nasıl bir akıbetle götürecektir?

İslam Dünyasının zulüm üreten mevcut dünya düzenine başkaldırdığı görülüyor. Artık, ya insani, adil bir düzen ya da bu beklenti uğruna büyük bir savaş noktasına gelinmiş durumda. ABD fütursuzca İsrail'e destek vermeye devam ettiği sürece İslam dünyasında hızla üç gelişmeye şahit olunacak;

- 1- Ümmet birliği
- 2- Siyasi ve askeri birlik
- 3- Manevi birliktelik

ABD ve işbirlikçisi Batı devletlerini şapkalarını önlerine koyup bir değil on defa düşünme zamanı gelmiştir.

Dipnot

[i] Sinan TAVUKCU, ABD Bir İç Savaşın Eşiğinde mi?

<https://www.sde.org.tr/sinan-tavukcu/genel/abd-bir-ic-savasin-esiginde-mi-kose-yazisi-25279>

İzzeddin el-Kassam Tugayları'nın 7 Ekim 2023 günü sabah saatlerinde İsrail topraklarına gerçekleştirdiği "Aksa Tufanı" saldırısı, İsrail devletinin zayıflığını, dış himaye olmaz ise kendisini korumaktan aciz olduğunu bütün bir dünyaya gösterdi.

Kassam Tugaylarının basit düzenekli paramotorlarla havadan sızarak korunaklı duvarları aşip Gazze-İsrail sınırındaki Beyt Hanun-Erez Sınır Kapısı'nı ele geçirmeleri, insansız hava araçlarını kullanarak Gazze sınırındaki önemli gözetleme ve iletişim kulelerini yok edip geçiş için kör noktalar oluşturmaları, buldozerle yıkılan abluka duvarlarından geçen 1.900 civarında Hamas savaşçısının hiçbir mukavemetle karşılaşmadan 12 askeri üssü ele geçirmeleri, İsrail'in güneyindeki şehirlere 20 dakika içinde 5 bin roket atışı yapmaları İsraillileri şaşkınlık ve korkuya sevk etmişti.

Bu ani baskın sırasında 1300 İsrailli ölmüş, 3 bin 436'sı da yaralanmıştı. Kassam Tugaylarının burada ele geçirdiği araçlara 250 civarında rehineyi doldurup Gazze'ye dönmeleri ancak filmlerde görülebilecek sahneler gibiydi. Üstelik esir alınan onlarca asker arasında 3 generalin olduğu da söyleniyordu.

İsrail'in 2,3 milyon Filistinliyi 17 yıldır abluka altında tuttuğu Gazze'yi tecrit etmek için Gazze Şeridi ile yerleşim bölgeleri arasında inşa ettiği 1,1 milyar dolarlık güvenlik duvarı pek işe yaramamıştı. Duvarların üzeri sensörler, termal kameralar, siber gözetleme ağı ile donatılmış olmasına, kontrolün insansız hava araçları ile desteklenmesine rağmen bu önlemler Filistinlileri topraklarına hapsedmekte başarılı olamamıştı.

"Aksa Tufanı" saldırısının üzerinden günler geçmesine rağmen Kassam savaşçıları İsrail topraklarında güvenlik güçleriyle çatışmaya devam ettiler.

Hamas'ın üstünlüğü

Hamas'ın İsrail'e karşı birinci derecede üstünlüğü ahlaki üstünlüğüdür. BM kararlarına aykırı olarak, sahip oldukları toprakları gasp edilen ve sürgüne zorlanan, direnince katledilen bir halkın işgalcisine karşı verdiği mücadele, direnişi ayakta tutan en önemli motivasyon kaynağıdır.

Öte yandan, dar bir alanda sıkışmış bulunan Gazze'de Hamas'ın geliştirdiği savaş stratejisi ve yürüttüğü gayrinizami harp inanılmazdır. Gazze'nin 70 metre derinliğinde, şehrin altında bir örümcek ağı gibi örülmüş tüneller Hamas'a İsrail'in

hava, kara ve denizdeki askeri üstünlüğünü azaltan bir avantaj sağlıyor. Hamas liderlerinden Yahya Sinvar 2021 yılında, Hamas'ın Gazze'de 500 kilometre uzunluğunda tünellere sahip olduğunu açıklamıştı.

Gazze Şeridi'ndeki tüneller üç ana türe ayrılıyor. Bir kısmı, sınırları aşmak ve İsrail ordusu hatlarının gerisinde saldırılar gerçekleştirmek için kullanılan, roketatarların fırlatıldığı saldırı tünelleri. Bir kısmı, pusu kurmak ve savaşçıları İsrail uçaklarının ve baskınlarının havadan görüş alanından uzaklaştırmak için kullanılan savunma tünelleri. Üçüncü türü ise, operasyonları yönetmek ve savaşçıları yönlendirmek amacıyla komuta kontrol merkezi olarak kullanılan lojistik tüneller. Üçüncü tür tünellerin 160-260 metre derinliğe kadar indiği rivayet ediliyor.

Sayılar 1300'ü bulan bu tünellerde onbinlerce savaşçının haftalarca barınacağı alanlar, silah ve füze depoları yer alıyor. Ve uzmanlara göre, İsrail ordusunun bombalamak suretiyle bu tünelleri yok etmesi mümkün olmadığı gibi kara savaşı ile ele geçirmesi de imkansız.

Dikkat çeken bir diğer husus, İsrail'in teknolojiye dayalı istihbaratına karşı Hamas askeri kanadının teknolojiyi kullanmayı bırakarak İsrail istihbaratının haber almasını etkisizleştirmesiydi. Telefon ve bilgisayar kullanmayan örgüt, hassas işlerini teknolojik casusluğa karşı özel olarak korunan odalarda/yeraltında yürüterek bilgi sızmasının önüne geçiyordu.

Utanç verici zafiyet

Hamas'ın yukarıda bahsettiğimiz basit ama etkili mücadele yöntemine karşılık İsrail'in kendisini teçhiz ettiği yüksek teknolojiye sahip araçları, donanımları, pahalı yatırımları kendisini korumaya yeterli olmadı. Muhtemelen aylar süren bir planlama ve titiz bir eğitimle gerçekleştirilen, ayrıca çok sayıda grubun koordinasyonunu gerektiren saldırının hazırlığından ne İsrail'in iç istihbarat kurumu Shin Bet'in, ne dış istihbarattan sorumlu MOSSAD'ın ve ne de İsrail Savunma Kuvvetler (IDF)'nin haberinin olmadığı ortaya çıktı. Hamas taarruz planını İsrail devletinden gizli tutmayı başardı.

Yaşanan güvenlik zafiyeti, uğranılan saldırı karşısında sergiledikleri çaresizlik bütün bu kurumların prestijini bir anda yok etti. İsrail'in Doğu'nun en güçlü ordu ve istihbaratına sahip olduğu algısı bir operasyonla buharlaştı.

Durumu en iyi, İsrail Ulusal Güvenlik Konseyi'nin eski üst düzey yetkililerinden Yoel Guzansky'un şu sözleri açıklıyordu: "Hamas hakkında istihbarat toplamak için milyarlarca dolar harcıyoruz. Sonra bir saniyede her şey domino taşları gibi çöktü."

Saldırının zamanlaması

Aksa Tufanı operasyonunun zamanlamasının da ustalıkla hesaplandığı anlaşıyor. Bir defa saldırı, Yahudiler için kutsal Şabat gününe denk getirilmişti ve İsrail istihbaratı, ordusu rehavet halinde yakalanmışlardı.

Öte yandan bu baskın, tam 50 yıl önce, 6 Ekim 1973 günü Mısır ordusunun İsrail'e yaptığı bir baskın ile ateşlenen Yom Kippur Savaşının başlangıç tarihine denk düşürülmüştü. Bu günün İsrailliler için sembolik anlamı büyüktü. Yahudilerin kutsal bayramı Yom Kippur'da bir baskınla başlayan 1973 savaşında da İsrail gafil avlanmış, üç hafta süren savaşta büyük kayıplar vermiş ve İsrail'de yaşayan Yahudiler uzun süre bu savaşın travmasını atlatamamıştı. Bu savaştan sonra, İsrail istihbarat ve askeriyesi için "sürpriz saldırılara" hazırlıklı olmak öncelikli bir prensip kabul edilmişti. İşte bu sebeple, sürpriz Aksa Tufanı baskınının Yom Kippur savaşının 50'inci yılına denk getirilerek Siyonist Yahudi psikolojisinin hedeflendiği anlaşıyor. İsrail savunma kuvvetlerinin konuşlandırılmasında ve sürprizlere hazırlıklı olmada açıkça başarısız olması, bu birimlerin zafiyetini bütün çıplaklığı ile ortaya seriverdi.

Zaman bakımından önem taşıyan bir başka husus, ABD'nin İsrail ile Arap devletlerini barıştırmaya çabalarının sonuna gelindiğinin düşünüldüğü bir sırada, Aksa Tufanının yıllardır devam eden bu çabaları boşa çıkartması oldu.

İsrail'in çalınan sırları

Bütün bu askeri saldırıların yanı sıra, İsrail'in büyük bir siber saldırıya da uğradığı, devlet sırlarının Hamas tarafından çalındığı ortaya çıkmaya başladı. Bu durum, bir devlet için diğer askeri zaaflardan, başarısızlıklardan daha vahim bir durumu gösteriyor.

İsrail'in eski bakanlardan Meir Sheetrit, Maariv gazetesindeki yorum yazısında, "Bu hem siyasi ve operasyonel açıdan hem de istihbarat açısından bir başarısızlık. Düşmanın buldozerle çitleri aşip araçlarla içeri girmesini ve onları durduracak kimsenin olmamasını nasıl açıklayabiliriz? İsrail ordusu nerede? En modern silahlar ve insansız hava araçları, helikopterler, tanklar, askerler nerede? Bu utancın silinmesi mümkün değil." eleştirisinde bulunuyordu.

7 Ekim saldırısı sırasında Hamas'ın siber birimlerinin İsrail'in geniş gözetleme aygıtlarını atlatmak ve bozmak, kameraların zayıf olduğu noktaları tespit etmek, insansız hava araçlarını havaya çıkmadan imha etme konusunda başarılı olduğu görüldü. İsrail'in güvenlik sistemi uzaktan kontrol sistemine dayalıydı. Hamas, gözetleme sistemine sinyal ileten hücresel kulelere müdahale ederek cephe

gerisinde kontrol odalarında konuşlanan askerleri kör etmişti. Uzmanlara göre bu başarı, bilgilerin önceden elde edilmesiyle mümkün olabilirdi.

Nitekim Amerikalı uzmanlar, Kassam Tugaylarının İsrail'e girdikten sonra drone ve gözetleme operatörlerinin yoğun olarak bulunduğu Re'im üssüne saldırmasının Filistinlilerin İsrail ordusunun sırlarını ve zayıflıklarını bildiklerine işaret ettiğini düşünüyorlar. Eski CIA Direktörü John Brennan, MSNBC'ye yaptığı açıklamada, "Bu, hem insani hem de teknik kaynaklar olmak üzere İsrail kaynaklarının Hamas tarafından ele geçirilip geçirilmediği konusunda soruları gündeme getiriyor" sözleriyle, İsrail devletinin güvenlik sırlarının Hamas tarafından ele geçirilmiş olmasının yanı sıra kritik birimlere sızmalar olduğunu da ima ediyordu.

New York Times'ın 13 Ekim günü yayınladığı "The Secrets Hamas Knew About Israel's Military" başlıklı analizde;^[1] Gazze'den motosikletle gelen 10 silahlı adamın İsrail askeri üssüne kolaylıkla girdiklerini, buradaki askerleri öldürdüklerini, ellerindeki kroki ile içi bilgisayarlarla dolu askeri istihbarat merkezini eliyle koymuş gibi bulduklarını, dolayısıyla üs hakkında önceden bilgi sahibi olduklarını anlatıyor.

New York Times'a göre; Hamas planlama belgeleri, saldırı videoları ve güvenlik yetkilileriyle yapılan görüşmeler, saldıran grubun İsrail ordusunun nasıl hareket ettiği, belirli birimleri nereye konuşlandığı ve hatta takviye kuvvetlerinin gelmesinin ne kadar süreceği konusunda şaşırtıcı derecede gelişmiş bir anlayışa/bilgiye sahip olduğunu gösteriyor. Üst düzey bir İsrail subayına göre, bazı üslerdeki iletişim sunucularının tam olarak nerede olduğunu biliyorlardı ve onları yok ettiler.

İsraili acil müdahale ekiplerinin bir köyde bulduğu Hamas planlama belgesi, Kassam savaşçılarının net hedefleri ve savaş planları olan, iyi tanımlanmış birimler halinde organize olduklarını gösteriyordu.

New York Times yazarları, Hamas ve müttefiklerinin, titiz bir planlama ve İsrail'in sırları ve zayıflıklarına ilişkin olağanüstü farkındalıkla, şafaktan kısa bir süre sonra İsrail'in Gazze'deki cephesini baştanbaşa alt ederek, uzun süredir ordusunun üstünlüğünü bir inanç meselesi olarak gören bir milleti şok ettiğini düşünüyorlar. Bu baskında 20'den fazla İsrail kasabasına ve ordu üssüne sızma, İsrail'in savunmasının son 50 yıldaki en kötü ihlaliydi ve ülkenin güvenlik duygusunu paramparça etmişti.

Uzmanlar Hamas saldırıları karşısında uğranılan hezimetin sebebi konusunda iki ihtimale dikkat çekiyorlar: İlk olarak İsrail kuvvetlerinin kendi sırlarıyla ilgili ihmalde bulunduğu, ikinci olarak Hamas'ın kendi casusları ve ajanları aracılığıyla İsrail'in savunma sistemine derinlemesine sızma ihtimali.

Siber güvenlik uzmanları ve askeri yetkililer İsrail devlet yapısına nüfuz etme düzeyi, İsrail servislerinin hızlı müdahalesini engelleyerek savunma sisteminin felç etme kapasitesi göz önünde bulundurulduğunda Hamas Siber Birliği'nin istihbarat düzeyinde Aksa Tufanı operasyonun başarısının arkasındaki yapı olduğunu kabul ediyorlar.

Öte yandan, Microsoft'un yıllık olarak yayımladığı Dijital Savunma Raporu'nda Storm-1133 adlı Gazze merkezli bir tehdit aktörünün İsrail'de enerji, savunma ve telekomünikasyon hizmetleri veren özel kuruluşları hedef aldığını, İsrail ile kamusal bağları olan üçüncü taraf kuruluşlara sızmaya çalıştığını gözlemledikleri belirtiliyor. Raporda, Ghosts of Palestine gibi hacktivistlerin İsrail hükûmeti web sitelerini ve BT sistemlerini çökertme operasyonları yaptıkları, sabotaj girişimlerinde bulundukları, çeşitli şirketlere yönelik saldırılar gerçekleştirerek bazı bilgiler çaldıkları anlatılıyor.

Hamas'ın hacktivistleri hedeflerini sekteye uğratmak için genellikle dağıtılmış hizmet reddi (DDoS) saldırılarını kullanıyorlar.

Elde edilen siber saldırılara ilişkin bilgiler, dikkatle planlanmış bir saldırı başlatan tarafın yani Hamas'ın üstünlüğünü gösteriyor. İbrani medyasına göre bu üstünlüğün temeli, 'bilgiye sahip olan, sahanın da sahibidir' ilkesidir.

Sonuç

İsrail dahil hiç kimse, Hamas'ın Gazze dışında böylesine karmaşık ve koordineli bir operasyonu tasarlamasını ve titizlikle uygulamasını beklemiyordu.

Hamas'ın büyük bir gizlilikle yaptığı savaş hazırlığının ve sürpriz baskının İsrail devleti tarafından haber alınamaması, vatandaşlarının ve İsrail'e güç atfedenlerin hayal kırıklığına uğramasına ve güven kaybına sebep olmuş durumda. Binlerce çocuk ve kadının katledildiği İsrail'in acımasız, kural tanımaz saldırıları bu acziyetini örtme/bastırma kaygısından kaynaklanıyor. Ne var ki, İsrail halkı Netanyahu hükûmetine ve orduya karşı öfke dolu, çatışmalarda ölen asker sayısının gizlendiği, gerçek sayının birkaç bin olduğu kanaatinde,

Öte yandan, İsrail ordusunun sivil Gazze halkına yönelik katliamları dünya halklarının vicdanını harekete geçirmiş, "küresel bir intifada"ya yol açmış durumda. İsrail'e açıktan destek veren devletlerin protesto gösterisi yapılmasını yasaklamaları, göstericileri antisemitizmle suçlamaları intifadayı durduramıyor.

Küresel intifada sadece sokaklarda değil sosyal medyada da kendisini gösteriyor. Dünya medyasını büyük ölçüde kontrol eden Yahudi sermayesi sosyal medyayı

yönlendirmeyi başaramıyor. Sosyal medya kullanıcılarının %80'i İsrail'i kınıyor, Filistin direnişini destekliyor.

7 Ekim'den sonra kayıtsız şartsız İsrail operasyonlarına destek veren ABD dahil batılı devlet yöneticilerinin bu pozisyonlarını korumaları mümkün görünmüyor. Kamuoyu baskısı karşısında son bir haftadır İsrail'e olan kayıtsız desteklerini sınırlayan açıklamalar yapmak zorunda kaldılar.

Benzer şekilde, Arap devletlerinin sessizliği de halklarını çileden çıkardı, insanlar kendilerini kardeşlerine ihanet etmiş hissediyorlar. Liderler yeni bir Arap Baharı ile karşılaşp koltuklarını kaybetmeyle karşı karşıya kalacaklarının tedirginliği içindeler. Bu korku onları ister istemez İsrail ve ABD'ye itiraz etmeye, Gazze halkının yanında yer almaya zorlayacak.

Güçlü olanların kurduğu ve ne yaparsa yanlarına kaldığı mevcut dünya düzeni Gazze-İsrail savaşı üzerinden ciddi olarak sorgulanmaya başladı. Bu defa, İsrail ve Batılı devletlerin çatışmayı bir din savaşı olarak takdim etme, halkları bunun üzerinden kutuplaştırarak güçlülerin düzeninin devam ettirilmesi çabaları görülüyor.

Ancak bu da tutmayacak. Dünya halkları zulme razı olan ve olmayanların kesin şekilde ayrışacağı bir kavşağa doğru yol almaya devam ediyor.

[i] The Secrets Hamas Knew About Israel's Military

<https://www.nytimes.com/2023/10/13/world/middleeast/hamas-israel-attack-gaza.html>

11 Kasım 2023 günü Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da toplanan İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletlerin Devlet ve Hükûmet Başkanları Liderler Zirvesi toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya 57+5 ülke katıldı[i].

Ne yazık ki, Türk medyası pek çok kez yaptığı gibi bu defa da 31 maddelik Zirve Bildirisi'ni okumadan Zirve'nin boş olduğu, dağın fare doğurduğu ifadeleriyle Zirve hakkında ahkam kesmeye başladı.

Zirve öncesinde 10 Kasım günü, Dubai merkezli yayın yapan Al Arabiya Gazetesi'nde yayınlanan ancak daha sonra gerçeği yansıtmadığı için yayından kaldırılan fabrikasyon bir haberle negatif bir yargı oluşturularak zihinler önceden teslim alınmıştı. Haberde; "İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Olağanüstü Ortak Zirvesi'nde petrol kullanımı, İsrail uçaklarının Arap hava sahasına girmemesi, ilişkilerin dondurulması gibi maddelerin yer aldığı önerinin Suudi Arabistan, BAE, Fas ve Bahreyn tarafından reddedildiği" işleniyordu. Yayından kaldırılmasına rağmen söz konusu haber, Türk medyasında yaygınlaştırıldı, bu manipülatif haber gölgesinde zirve ve zirve bildirisi basmakalıp ifadelerle değersizleştirilmeye çalışıldı.

Bu gerekli girişten sonra, son derece önemli olan Arap-İslam Ortak Olağanüstü Zirvesi sonuç bildirgesi[ii] üzerinde konuşabiliriz.

Bildiride hakim olan ortak irade

İsrail'in, Gazze Şeridi'nde ve Kudüs-ü Şerif de dâhil olmak üzere Filistin topraklarının tamamında Filistin halkına yönelik olarak gerçekleştirdiği saldırıları görüşmek üzere düzenlenen Arap-İslam Ortak Olağanüstü Zirvesi Sonuç Bildirgesi'nde dikkat çeken husus bildirinin "Biz" diye başlamasıydı.

"Biz, İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletlerin Devlet ve Hükûmet Başkanları olarak" ifadesiyle kendilerini tanımlayan katılımcı devletler, İsrail işgali konusunda alınan karar ve tutumlar hakkında aralarında irade birliği, mutabakat ve kararlılığın bulunduğunu bildirinin başlangıcında ve en güçlü bir biçimde vurguluyorlardı.

En az bunun kadar önemlisi, Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarında yer alan bütün bu devletlerin Filistin Davası'nı kendileri için "merkezi" konumda ilan etmeleri ve bu dava için "tüm enerjimiz ve kapasitemizle" mücadele vereceğiz teyidi idi.

Filistin için teyit edilen hususlar

Bildiride yer alan 31 maddeden önce, İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletlerin, genel hatları ile Filistin davası için teyit ettikleri hususlar şunlardı:

- İsrail'in saldırganlığına ve saldırganlığın yarattığı insani faciaya karşı durulduğu,
- Filistin halkını başta özgürlük ve kendi ulusal topraklarının tamamı üzerinde bağımsız ve egemen bir devlet kurma hakkı olmak üzere tüm haklarından mahrum bırakmaya yönelik bütün diğer yasadışı faaliyetleri durdurmak için çalışılacağı,
- Filistin davasının merkeziliği bütün devletler tarafından teyit edilerek, tüm enerji ve kapasiteleriyle işgal altındaki tüm toprakları kurtarma ve
- Başta kendi kaderini tayin etme ve 4 Haziran 1967 sınırlarında kurulmuş bağımsız, egemen ve başkenti Kudüs-ü Şerif olan devletlerinde yaşama hakkı olmak üzere, tüm devredilemez haklarını yerine getirmek için verdikleri meşru mücadelede, KARDEŞ FİLİSTİN HALKININ yanında yer alındığı,
- Stratejik bir seçeneği içeren, adil, kalıcı ve kapsamlı bir barışın tesis edilmesinin, bölge halklarının güvenliğini ve istikrarını garanti altına alan ve halkları şiddet ve savaş döngüsünden koruyan tek yöntem olduğu,
- İsrail işgalini sona erdirmeden ve Filistin davasını iki devletli çözüm temelinde çözmeden böyle bir barışı gerçekleştirmenin imkansız olduğu,
- Filistin davasını es geçerek veya Filistin halkının haklarını görmezden gelerek, İİT tarafından desteklenen Arap Barış Girişimi'ni ana kaynak olarak almadan bölgesel barışa ulaşmanın imkânsız olduğu,
- İsrail'in adil ve kapsamlı bir barışın sağlanabilmesini engellemekten sorumlu olduğu,
- Filistin halkı güvenlik ve barışa kavuşmadan ve gasp edilen tüm haklarını geri almadan, İsrail'in ve diğer hiçbir bölge ülkesinin güvenlik ve barışa kavuşamayacağı,
- İsrail işgalinin devam etmesinin bölgesel güvenlik ve istikrara ve küresel güvenlik ve barışa tehdit oluşturduğu,
- Nefret ve ayrımcılığın her türlü ile nefret ve aşırıcılık kültürünü sürdüren tüm tekliflerin kınandığı.

Bildiride sayılan taraflar

İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletler, bu yapının içinde olmakla birlikte Filistin halkı, İsrail devleti ve yerleşimciler, İsrail'in destekçisi devletler, Birleşmiş Milletler ve dünya devletleri/uluslararası toplum bildiride yer alan taraflar olarak göze çarpmaktadır.

31 Maddede Yer Alan Hususlar

Zirvede liderler; İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik olarak başlattığı kitlesel savaş suçu ve Batı Şeria ile Kudüs-ü Şerif'te işlediği barbarca suçların feci yansımalarına dikkat çekerek İsrail'in saldırganlığını durdurmayı reddetmesi durumunda SAVAŞIN GENİŞLEMESİNE yönelik olarak ortaya çıkan gerçek tehlikeye ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin uluslararası hukuku devreye sokarak İsrail'in saldırganlığına son verememesi aciziyetine karşı uluslararası toplumu uyararak, 31 madde halinde talep, teyid ve taahhütlerini içeren kararı imzalamışlardır.

Metnin yoğunluğundan arındırılabilirdiği ölçüde alınan kararlar aşağıdaki gibi tasnif edilebilir.

Kendi topraklarında egemen, bağımsız bir Filistin devleti kurulması taahhüdü

Bildiride, Filistin halkının 4 Haziran 1967 sınırlarında kurulmuş, tek bir coğrafi birim teşkil eden topraklarının tümünde bağımsız, egemen ve başkenti Kudüs-ü Şerif olan devlete sahip olmalarının şart olduğu, bu meşru mücadelede kardeş Filistin halkının yanında yer alındığı teyid edilmiş, Gazze'nin Doğu Kudüs dahil olmak üzere Batı Şeria'dan ayrılmasını içeren tüm öneriler reddedilmiş, Gazze'nin geleceğine yönelik tüm yaklaşımların, Gazze ve Batı Şeria'nın 4 Haziran 1967 sınırları çerçevesinde kurulmuş Filistin Devleti içindeki birliğini garanti altına alacak kapsayıcı bir çözüm içinde yer alması konusunda ısrarcı olduğuna vurgu yapılmıştır (24, 25, 28'inci maddeler).

Filistin halkının, başta kendi kaderini tayin, Filistinli mültecilerin yurda geri dönüşü ve tazminat hakları olmak üzere devredilemez tüm haklarının tanınmasını esas alan 2002 Arap Barış Girişiminin tüm hükümlerine ve önceliklerine zirvede bağlılık vurgulanmış ve bu çerçevede, Filistinli mülteciler için BM Genel Kurulu'nun 1948 yılında aldığı 194 sayılı karar çerçevesinde adil bir çözüme kavuşmasının destekleneceği taahhüd edilmiştir (24.madde).

Mescid-i Aksa'nın 144 bin metrekarelik toplam alanıyla Müslümanlara özel bir ibadethane olduğu, Kudüs'teki İslam ve Hristiyan kutsal mekanları üzerindeki tarihi yönetim ve muhafazasının Haşimilere ait bulunduğu, işgal altındaki Golan Tepeleri,

Lübnan'a ait Şıba Çiftlikleri ve Kafr Shuba tepeleri ile dış mahalleleri işgal altındaki al-Mari kentinin Filistin'e ait olduğu ve bu bölgelerindeki işgalin sona erdirilmesi gerektiği vurgulanmıştır (21. madde),

Filistin halkının, başta insan hakları olmak üzere, korunma, kalkınma, güvenlik, kendi kaderini tayin hakkı ve kendi topraklarında kendi bağımsız devletlerini kurma hakkı olmak üzere tüm diğer dünya halklarının yararlandığı haklardan yararlanması gerekliliği (20. madde) teyit edilmiştir.

Tüm Filistinli grup ve güçlerin FKÖ çatısı altında toplanması gerekliliği

Filistin halkının siyasi dağınıklığını gidermek ve birliklerin sağlamak amacıyla, Filistin Kurtuluş Örgütünün (FKÖ), Filistin halkının tek meşru temsilcisi olduğuna vurgu yapılmış, tüm Filistinli grup ve güçlere FKÖ çatısı altında toplanma ve FKÖ'nün liderliğindeki ulusal ortaklık çerçevesinde sorumluluklarını yerine getirme çağrısı yapılmıştır (27.madde).

Bildiride İsrail ve yerleşimciler

Bildiride İsrail, sömürgeci, kolonici, işgalci güç olarak tanımlanmıştır.

Zirveye iştirak eden liderler tarafından İsrail, Filistin'deki çatışmanın devamından, şiddetlenmesinden, şiddetin Filistin halkının haklarına ve İslam ile Hristiyan kutsallarına yönelmesinden, sistemli politika ve faaliyetleriyle tek taraflı, hukuk dışı adımları atmaktan, ilaveten adil ve kapsamlı bir barışın sağlanabilmesini engellemekten sorumlu tutulmuştur.

İşgalci güç İsrail'in sorumluluğunu yerine getirerek, yerleşimlerin inşası ve genişletilmesi, topraklara el konulması ve Filistinlilerin yerinden edilmesi başta olmak üzere, işgale sebebiyet veren tüm yasadışı eylemlerini sona erdirmesi gerekliliğine vurgu yapılmıştır (19. madde).

İşgal güçlerinin Filistin şehirleri ve kamplarına yönelik askeri operasyonları kınanırken yerleşimciler tarafından gerçekleştirilen işgaller terörizm olarak tanımlanmış, kınanmış ve uluslararası topluma, yerleşimci derneklerini ve örgütlerini, uluslararası terörizm listelerine dahil etmeleri çağrısı yapılmıştır (20. madde).

İsrail'in işlediği savaş suçları

Bildiride, İsrail'in sömürgeci işgal hükûmetinin Filistin halkına karşı işlediği savaş suçları barbar, vahşi ve insanlık dışı katliamlar olarak tanımlanmış ve Müslümanların insani değerleri temelinde ve uluslararası hukuka, uluslararası insancıl hukuka uygun biçimde kınanmıştır (1 ve 16.maddeler).

İşgal güçleri tarafından gerçekleştirilen cinayet suçlarına, yerleşimcilerce gerçekleştirilen terör eylemlerine ve bu kişilerin işgal altındaki Batı Şeria'daki Filistin köylerinde, şehirlerinde ve kamplarında işledikleri suçlara ve El Aksa Camii ile tüm İslam ve Hristiyan kutsal yerlerine yönelik saldırılarına bir son verilmesi gerekliliği vurgulanmıştır (18. madde).

İsrail'in Kudüs'teki İslam ve Hristiyan kutsal mekanlarına yönelik saldırıları ve İsrail'in ibadet özgürlüğünü ihlal eden yasa dışı uygulamaları da kınanmış ve İsrail'den kutsal mekanların mevcut hukuki ve tarihi statüsüne saygı göstermesi istenmiştir (21. madde)

Gazze Şeridi veya Kudüs dâhil Batı Şeria içinde, ister topraklarının dışında olsun, bireysel veya toplu olarak zorla yer değiştirilmesi, zorla yerinden edilmesi, sürgün edilmesi veya başka bir yere sürülmesi yoluyla, Filistin halkının veya bölge ülkelerinin hilafına Filistin Davası'nın bertaraf edilmesine yönelik İsrail'in her türlü girişimi tamamen reddedilmiş ve bu bir kırmızı çizgi ve savaş suçu sayılmıştır (15. madde).

İsrail'in işlediği savaş suçlarından dolayı cezalandırılması talebi

Bildiride, tüm tutukluların, gözaltında tutulanların ve sivillerin derhal bırakılması gerekliliğine vurgu yapılarak, sömürgeci işgal yetkililerinin binlerce Filistinli tutukluya karşı işledikleri menfur suçları kınanmış ve uluslararası teşkilatlara bahse konu suçların derhal durdurulması ve faillerinin kovuşturulması için baskı yapması çağrısında bulunulmuştur (17. madde).

Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcısından, İsrail'in Doğu Kudüs de dahil olmak üzere işgal altındaki tüm Filistin topraklarında Filistin halkına karşı işlediği savaş suçları ve insanlığa karşı suçlara ilişkin soruşturmayı tamamlaması talep edilmiştir (8. Madde).

Filistin Devleti'nin, Uluslararası Adalet Divanı'nın tavsiye niteliğindeki görüş süreci de dahil olmak üzere İsrail işgal yetkililerinin Filistin halkına karşı işledikleri suçlardan sorumlu tutulmasına yönelik hukuki ve siyasi girişimlerini ve BM İnsan Hakları Konseyi kararıyla kurulan İşgal Altındaki Filistin Toprakları Hakkında Bağımsız Uluslararası Araştırma Örgütü'nün bu suçları soruşturmasına ve misyonunu engellememesine izin verilmesi desteklenmiştir (9. madde).

Gazetecilerin, çocukların ve kadınların öldürülmesini, sağlık görevlilerinin hedef alınmasını ve İsrail'in Gazze Şeridi ve Lübnan'a yönelik saldırılarında tüm dünyada yasaklanmış beyaz fosforun kullanımı, İsrail'in Lübnan'ı "taş devrine" döndürme yönündeki söylemleri ve tehditlerini kınanmış, çatışmanın büyümesinin önlenmesi

adına, Kimyasal Silahların Yasaklanması Teşkilatı'na İsrail'in kimyasal silah kullanımını araştırması yönünde çağrı yapılmıştır (23. madde).

Arap Ligi ve İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreterlikleri, işgal makamlarının Filistin halkına karşı işlediği tüm suçları belgeleyen ve İsrail'in yasa dışı eylemlerini ve insanlık dışı uygulamalarını açığa çıkaracak dijital medya platformları kurması için yetkilendirilmiştir (10. madde). Bu savaşta dijital medya platformunun ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

İşbirlikçi devletlerin sorumluluğu

Zirvede, İsrail devletinin hukuk ve kural tanımaz azgınlığının müsebbibi, onu koruma altına alan devletler olarak görülmüştür. Bu devletler, ABD başta olmak üzere İngiltere, Almanya, Fransa ve destek açıklamasında bulunan diğer batı devletleridir.

Bildiride, İsrail'in insanlık dışı katliamlarının, meşru müdafaa veya herhangi başka bir bahaneye sığınarak tanımlanması reddedilmiş ve sahiplenmenin derhal durdurulması talep edilmiştir (2. madde).

Uluslararası hukukun uygulanmasında çifte standart reddedilerek, çifte standart uygulamasının İsrail'i uluslararası hukuktan koruyan ve İsrail'i uluslararası hukukun üstüne yükselten ülkelerin güvenilirliğini ciddi anlamda zedelediği ve insani değerler sisteminin seçerek uygulanmasının tehlikeli olduğu uyarısı yapılmıştır. Arap ve İslam ülkelerinin pozisyonlarının bahse konu çifte standartlardan etkileneceği ve bunun da kültürler ve medeniyetler arası uçurumu daha da açacağı teyit edilmiştir (13. madde).

Filistin Davasına 75 yılı aşkın süredir bir çözüm bulunamamasının ve İsrail'in sömürgeci işgalinin arkasında; bazı taraflarca İsrail işgaline gösterilen karşılıksız destek, (İsrail'in) sorumlu tutulmaktan korunması, İsrail tarafından işlenen ve küresel barış ve güvenliğin geleceği üzerinde ciddi sonuçları olabilecek suçları görmezden gelmeleri, bu tehlikelere ilişkin yapılan uyarıların dikkate alınmamasının yatmakta olduğu belirtilmiş ve bunun mevcut durumun ciddi biçimde kötüleşmesine neden olduğu vurgulanmıştır (26. madde).

Birleşmiş Milletler'e çağrı

Bildiride, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin uluslararası hukuku devreye sokarak İsrail'in saldırganlığına son verememesi acziyetine karşı uluslararası toplum uyarılarak, İsrail'in saldırganlığını durdurmayı reddetmesinden dolayı SAVAŞIN GENİŞLEMESİNE SEBEBİYET VERECEK GERÇEK TEHLİKEYE dikkat çekilmiştir.

Tüm Birleşmiş Milletler kuruluşlarına, sömürge işgal yetkililerinin bir savaş suçu olan bir buçuk milyon Filistinlinin Gazze'nin kuzeyinden güneyine doğru yerinden etme girişimlerine karşı durmaları çağrısında bulunularak yerinden edilmiş bu insanların evlerine ve bölgelerine derhal geri dönmeleri gerektiğini vurgulanmıştır (14. madde).

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyini derhal kesin ve bağlayıcı bir karar alarak, saldırganlığın sona erdirilmesini ve müstemlekeci işgal yetkililerinin tüm uluslararası hukuku, tüm uluslararası meşruiyet kararlarını ihlal eden faaliyetlerini sona erdirmesini talep ederek BMGK'nın bunu yapmakta başarısızlığa uğraması halinin İsrail'in masum sivilleri, çocukları, yaşlıları ve kadınları öldüren ve Gazze'yi yıkıma uğratan vahşi saldırganlığına devam etmesi manasına geleceği ifade edilmiştir (3. madde).

BMGK'yı derhal bir karar alarak, İsrail'in Gazze Şeridi'ndeki hastaneleri barbarca yok etmesini, bölgeye ilaç, gıda ve yakıt girişini engellemesini, elektriği, su arzını ve iletişim ile internet dahil olmak üzere tüm temel hizmetleri kesmesini kınaması ve bütün bunları uluslararası hukukça tanımlanmış savaş suçu olarak betimlemesi talep edilmiştir. Bahse konu kararın; işgalci güç İsrail'i, uluslararası hukuka riayet etmeye ve derhal söz konusu barbarca ve insanlığa sığmayan tedbirleri sona erdirmesini ve İsrail'in Gazze Şeridine yıllardır uygulamakta olduğu ablukayı kaldırması gerekliliğini de içermesi gerektiği belirtilmiştir (5. madde).

Gazze'ye yönelik ablukanın kırılarak, Arap, Müslüman ve uluslararası insani yardım konvoylarının (gıda, ilaç ve yakıt dahil) Gazze Şeridi'ne derhal girmesinin mecbur kılınması talep edilmiş ve Uluslararası teşkilatlara bu sürece katılmaları çağrısı yapılmıştır. Bahse konu teşkilatların Gazze Şeridi'ne girmesi zorunluluğuna vurgu yapılarak üyelerinin korunması ve görevlerini tam olarak yerine getirmelerinin sağlanması ve BM Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı'nın (UNRWA) desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir (6. madde).

İsrail'in Gazze'ye yönelik acımasız saldırısının sonuçlarıyla yüzleşmek için BMGK'nın Mısır Arap Cumhuriyeti'nin attığı tüm adımları ve Gazze Şeridi'ne acil, sürdürülebilir ve yeterli bir şekilde yardım ulaştırma çabalarını desteklemesi istenmiştir (7. madde).

İsrail'li bir bakanın Gazze Şeridi'ndeki Filistin halkı üzerine nükleer silahların kullanılmasına yönelik tehdidi vesilesiyle, bu tür nefret eylem ve söylemlerinin küresel barış ve güvenliğe ciddi bir tehdit teşkil ettiği, Ortadoğu'nun nükleer silahlardan ve tüm diğer kitle imha silahlarından arındırılmış bir bölgeye dönüşmesi için, Birleşmiş Milletler çerçevesinde bir konferansın toplanması ve bahse konu tehditle mücadeleyle gündeme alması teklif edilmiştir (22. madde).

Uluslararası topluma yapılan çağrı

Bildiride barışa bağlılığın; İsrail işgalini sona erdirmek, Arap-İsrail çatışmasını uluslararası hukuka uygun biçimde ve 242 (1967), 338 (1973), 497 (1981), 1515 (2003) ve 2334 (2016) sayılı Güvenlik Konseyi Kararları dahil olmak üzere ilgili uluslararası meşruiyet kararlarına uygun olarak çözmek için stratejik bir çözüm olduğu yeniden teyit edilmiş ve İsrail’le barışmanın ve İsrail’le normal ilişkiler kurmanın ön koşulunun, İsrail’in tüm Filistin ve Arap toprakları üzerindeki işgalini sona erdirmesi, bağımsız ve egemen Filistin Devletinin kurulması olduğu vurgulanmıştır (16. madde).

Tüm Devletler, işgal yetkililerine, ordusuna ve terörist yerleşimcilere silah ve mühimmat ihracatını derhal durdurmaya çağırılmıştır (4. madde).

Uluslararası teşkilatlara, sömürgeci işgal yetkililerinin binlerce Filistinli tutukluya karşı işledikleri menfur suçların derhal durdurulması ve faillerinin kovuşturulması için baskı yapması çağrısında bulunulmuştur (17. madde).

Uluslararası toplumun Filistinli sivillerin öldürülmesine ve hedef alınmasına karşı, tüm insanların eşit yaşama hakkı olduğunu ve bu hususta milliyet, ırk veya din temelinde ayrımcılık yapılamayacağını teyit edecek biçimde, acil ve hızlı adımlar atması gerektiği vurgulanmıştır (16. madde).

Uluslararası toplumun derhal, iki devletli çözüm temelli, Filistin halkının tüm meşru haklarını, başta bağımsız, egemen devletlerini 4 Haziran 1967 sınırları çerçevesinde, Doğu Kudüs başkentli olarak kurma hakları olmak üzere tüm haklarını karşılayan ve İsrail’le güvenlik ve barış içinde yan yana yaşamasını, tüm uluslararası meşruiyet kararları ve Arap Barış Girişimi’nin tüm unsurları çerçevesinde ciddi ve hakiki bir barış süreci başlatması ihtiyacı vurgulanmıştır (25. madde).

Uluslararası hukuk, uluslararası meşruiyet kararları ve “barış ülkesi” prensibi çerçevesinde, belirli bir zaman aralığında ve uluslararası garantilerle birlikte, İsrail’in 1967’den itibaren işgal ettiği Filistin topraklarındaki işgalin sona erdirilmesi ve iki devletli çözümün uygulanabilmesi amacıyla, uluslararası bir barış konferansının en kısa zamanda toplanması çağrısı yapılmıştır (29. madde).

İİT ve Arap Ligi üyesi devletlere ilişkin hususlar

Zirve kararlarında, İsrail işgal ve saldırısının derhal durdurulması, barışın ve normalleşmenin sağlanması öncelenmiş ve 1967 sınırlarında bağımsız bir Filistin devletinin kurulması, işlenen suçların tespiti ve cezalandırılması için yeni mekanizmalar kurulması temel alınmıştır.

Suudi Arabistan, Ürdün, Mısır, Katar, Türkiye, Endonezya ve Nijerya Dışışleri Bakanları, İİT ve AL'nin tüm üye devletleri adına, Gazze'ye yönelik savaşın sona erdirilmesi ve kalıcı ve kapsamlı bir barışın sağlanması adına kabul edilen uluslararası şartnameler çerçevesinde ciddi ve gerçek bir siyasi sürecin başlatılması için uluslararası eylemde bulunmak için yetkilendirilmiştir (11. Madde).

İİT ile Arap Ligi Genel Sekreterliklerine; İsrail'in işlediği suçların takibi ve İsrail'in 7 Ekim 2023'ten bu yana Gazze Şeridi'nde işlediği suçları belgelemek için iki ortak uzmanlaşmış yasal izleme birimi kurması ve İsrail tarafından işlenen tüm uluslararası hukuk ve uluslararası insancıl hukuk ihlallerine ilişkin hukuki argümanlar hazırlaması ile İsrail'in Gazze Şeridi'ndeki ve Doğu Kudüs dahil işgal altındaki Filistin topraklarının geri kalanındaki Filistin halkına karşı uyguladığı ihlalleri izleyecek bir birim kurması için yetkilendirmiştir. Bahse konu Birim, kuruluşundan 15 gün sonra raporunu, Dışışleri Bakanları seviyesinde toplanacak Arap Ligi Konseyine ve İslam İşbirliği Teşkilatı Dışışleri Bakanları Konseyi'ne sunacaktır, bahse konu rapor devamında aylık olarak sunulmaya devam edilecektir (8. Madde)

Tüm İİT ve Arap Ligi Üye Ülkelerine, kolonici işgal yetkililerinin insanlığa karşı işledikleri suçları durdurmaları yönünde atılabilecek tüm diplomatik, siyasi ve hukuki önlemleri uygulama çağrısı yapılmıştır (12. Madde).

Kurulmasına 14. İslam Zirvesi'nde tarafından karar verilen İslami Mali Güvenlik Ağr'nın, Filistin Devleti Hükûmeti ve UNRWA'ya, maddi katkı ile mali, ekonomik ve insani destek sağlanması adına etkinleştirilmesi çağrısı yapılmış, böylece İsrail saldırganlığının yol açtığı büyük yıkımın hafifletilmesine yardımcı olmak üzere, ateşkes sağlandıktan sonra Gazze'nin yeniden inşası için uluslararası ortakların harekete geçirilmesinin gerekliliği teyit edilmiştir (30. Madde).

İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri ve Arap Ligi Genel Sekreteri, işbu Bildirgenin uygulanmasını takip etme ve müteakip İİT ve Arap Ligi oturumlarında teşkilatlarına rapor sunma konusunda yetkilendirilmiştir (31. Madde).

SONUÇ

Riyad'da toplanan İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletlerin Devlet ve Hükûmet Başkanları Liderler Zirvesi toplantısında 63 ülke liderinin müşterek iradeleri ile işgali sonlandırma ve bir barışı sağlama hedefine yönelik olarak son derece önemli kararlar almışlardır.

Bir defa 63 devlet, Filistin halkını bütün enerji ve kapasiteleri ile destekleyecekleri “kardeş” olarak ilan etmişler ve verdikleri meşru mücadelede Filistin halkının yanında yer aldıklarını, işgal altındaki tüm topraklarını kurtarmayı taahhüd etmişlerdir. Filistin meselesinin kendileri için “merkezi” bir konumda olduğunu ifade etmeleri de son derece anlamlıdır. İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletler son derece net bir duruş sergilemiş ve yerlerini işaretlemişlerdir.

Buna mukabil İsrail hep birlikte sömürgeci, kolonici, işgalci güç olarak tanımlanmış, Filistin halkına yönelik saldırılar barbar, vahşi ve insanlık dışı katliamlar ve savaş suçu olarak kabul edilmiş, Filistinlilerin topraklarını gasp eden yerleşimciler terörist olarak ilan edilmiştir. İşgalci İsrail’e kayıtsız şartsız destek veren ülkeler bu zulmün müsebbibi ve sorumlusu tutulmuştur.

İsrail’in yasadışı faaliyetlerini durdurmak, işgal altındaki tüm toprakları kurtarmak ve 4 Haziran 1967 sınırlarında kurulmuş bağımsız, egemen ve başkenti Kudüs-ü Şerif olan bir Filistin devletinin kurulması ortak hedefleri olarak ortaya konulmuştur.

Bildiride önce barış hedeflenmiş, bunu gerçekleştirmek üzere İsrail’e, destekçisi devletlere, BM’ye, uluslararası topluma çağrı yapılarak sorumluluklarını üstlenmeleri istenmiş, İsrail’in saldırganlığını durdurmayı reddetmesi durumunda SAVAŞIN GENİŞLEMESİNE YÖNELİK OLARAK GERÇEK BİR TEHLİKENİN ORTAYA ÇIKACAĞI ihtar edilmiştir.

Uluslararası toplum, İsrail işgal ve vahşetini kavramış, bütün bir dünyada toplu ve bireysel tepkiler verilerek küresel intifada başlamıştır. İsrail’e destek veren yönetimler zulüm karşısında ayağa kalkan halklarıyla çatışma noktasına gelmiştir. Dünya, mazlumlardan ve zalimler arasında iki kutba ayrılmak üzeredir.

Ve netice olarak bölgemiz ve dünya iki seçenekle karşı karşıyadır.

“YA BÜYÜK BİR BARIŞ YA BÜYÜK BİR SAVAŞ”

Dipnotlar

[i] İslam İşbirliği Teşkilatı’nın 57 üyesi: Afganistan, Arnavutluk, Azerbaycan, Bahreyn, Bangladeş, Benin, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Brunei Darüsselam, BurkinaFaso, Cezayir, Cibuti, Çad, Endonezya, Fas, Fildişi Sahili, Filistin, Gabon, Gambiya, Gine, Gine Bissau, Guyana, Irak, İran, Kamerun, Katar, Kazakistan, Kırgızistan, Komorlar, Kuveyt, Libya, Lübnan, Maldivler, Malezya, Mali, Mısır, Moritanya, Mozambik, Nijer, Nijerya, Özbekistan, Pakistan, Senegal, Sierra Leone, Somali, Sudan, Surinam, Suriye, Suudi Arabistan, Tacikistan, Togo, Tunus, Türkiye, Türkmenistan, Uganda, Umman, Ürdün, Yemen.

Ayrıca, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (Kıbrıs Türk Devleti adıyla), Bosna-Hersek, Orta Afrika Cumhuriyeti, Rusya, Tayland gözlemci üyedir.

Arap Birliği (Arap Ligi)'nin 22 üyesi: Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Cezayir, Cibuti, Fas, Filistin, Irak, Katar, Komorlar, Kuveyt, Libya, Lübnan, Mısır, Moritanya, Oman, Somali, Sudan, Suriye, Suudi Arabistan, Tunus, Ürdün ve Yemen.

[ii] Arap İslam Ortak Olağanüstü Zirvesi sonuç bildirgesi

<https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/arap-islam-ortak-olaganustu-zirvesi-sonuc-bildirgesi>

7 Ekim'de Hamas'ın askeri kanadı İzzeddin el-Kassam Tugaylarının gerçekleştirdiği "Aksa Tufanı" operasyonundan bu yana 68 gün geçti. O günden itibaren Filistin meselesi dünyanın gündemine ilk sırada oturmuş durumda.

Görünen o ki, Hamas-İsrail arasında devam eden savaş, İsrail ve destekçisi devletlerin arzu ettikleri gibi gitmiyor. Eşit güçler arasında cereyan etmeyen bu savaşta, İsrail Ordusu üstün ateş gücüne rağmen Hamas'a karşı bir üstünlük sağlayamadı. İsrail ordusunun tek başarısı, hava saldırıları ile çoğu çocuk ve kadın 18 bini aşkın Filistinliyi öldürmek ve taş üstünde taş bırakmamaktan ibaret oldu.

Hamas'ı yok etme iddiası ile hareket eden İsrail devleti ne Hamas'ın lider kadrosunu ele geçirebildi ne de tünellere girebildi. İsrail ordusuna ait yüzlerce zırhlı araç, içindekiler ile birlikte Kassam savaşçıları tarafından imha edildi. Hatta uğradığı ağır kayıplar sebebiyle kara operasyonu düzenlediği Gazze'nin kuzeyinden 3 Aralık'ta askerlerinin %70'ini geri çekmek durumunda kaldı. Sivil esirlerin takası için verilen 7 günlük "insani ara" (24-30 Kasım) biter bitmez, şartların lehine olduğunu düşünen İsrail ordusu esir askerlerin değişimini beklemeden 1 Kasım'da bu defa Gazze'nin güneyine saldırdı. İsrail özel kuvvetlerinin ABD askerleriyle birlikte düzenlediği rehine kurtarma operasyonları da her defasında fiyaskoyla, kurtarmaya gelen askerlerin ve rehinenin ölümüyle sonuçlandı.

İsrail hükümeti ülke içinde ciddi sıkıntılarla boğuşuyor

Savaş devam ederken İsrail hükümeti ülke içinde ciddi sıkıntılarla yüz yüze.

Hükümet, binlerce olduğu tahmin edilen askeri kayıplarını henüz açıklamaya cesaret edemiyor. Doğacak infiali ve zafiyet algısını önlemek için kayıpları gizlemeye, mümkün olduğunca az göstermeye, gerçeği açıklamayı ertelemeye çalışıyor. Nitekim, 10 Aralık tarihli Haaretz gazetesi hastane kayıtlarına göre yaralanan İsrail askerlerinin gerçek sayısının İsrail ordusunun açıkladığı rakamların neredeyse üç katı olduğunu yazdı.

Öte yandan, rehine ailelerinden oluşan binlerce kişi her gün Tel Aviv sokaklarında Hamas ile ateşkes yapılması ve rehinenin evlerine getirilmesi için gösteriler düzenliyor. Netanyahu hükümeti ülke içinde ağır bir baskı altında.

İsrail içinde bir başka kriz, 7 Ekim saldırılarında hayatını kaybeden bin 200 İsraillinin büyük çoğunluğunun İsrail ordusuna ait helikopter ve tank ateşiyle öldüğüne dair haber, görüntü ve itirafların medyada/sosyal medyada ortaya çıkmasıyla başladı. İsrail hükümeti bu bilgilerin yayılmasını önlemek için haberlerin yapılmasına sansür getirdi. Ancak, bir süre sonra bunlar tekrar gündeme gelecek ve İsrail vatandaşlarının kendi ordusu tarafından katledildiğinin ortaya çıkmasının yaratacağı travmaların ülke içinde çok farklı hesaplaşmalara yol açacağı tahmin edilebilir. Bunun açığa çıkması, İsrail'in dış dünyadaki bütün propagandasını da bitirecektir.

Diğer taraftan, savaşın devam ettiği ortamda İsrail'deki siyasi kanat ile askeri kanat birbirlerine olan güvenini kaybetmiş durumda. 5 Aralık'ta savaş kabinesi toplantısına giren Genelkurmay Başkanı'nın üstünün Başbakan Netanyahu'nun korumaları tarafından 'dinleme cihazı' şüphesiyle aranmak istenmesi bu güvensizliği gözler önüne serdi. 7 Ekim'den bu yana siyasi kanat, "Aksa Tufanı" operasyonu karşısında yaşanan utançtan ordu ve istihbaratı sorumlu tutuyor.

İsrail'i bekleyen bir başka handikap da sivil fanatiklere dağıtılan yüzbinlerce silah. İktidar ve muhalefetin iyice ayrıştığı ülkede bu silahların birbirine doğrultulması ve bir iç savaşa yol açması ihtimal dışı değil. Başbakan Netanyahu hükümetine destek son anketlerde %27'lere inmiş durumda, mevcut iktidarın sürdürülmesi zor görünüyor.

İsrail mali açıdan da zor durumda. İsrail Maliye Bakanı savaşın İsrail'e günlük doğrudan maliyetinin 1 milyar şekel (246 milyon dolar) olduğunu açıkladı. İsrail Ulusal Ekonomik Konseyi tarafından Kasım ayı başında açıklanan raporda savaşın İsrail'e maliyetinin 54 milyar doları bulacağı hesap edilmişti.

İsrail'in dışarıya yönelttiği yalan propaganda

İsrail kendi içerisinde krizler yaşarken sivil Filistinlilere yönelik katliamları sebebiyle bütün dünyada İsrail'e karşı küresel intifadanın yükselmesi ve dünya halklarının mazlum gördüğü Filistin halkı ile dayanışma iradesinin ortaya çıkması İsrail devletini ciddi şekilde panikletti.

Netanyahu hükümeti, Siyonist Yahudi diasporası ile birlikte geleneksel medyayı ve sosyal medyayı kontrol altında tutma, yalana dayalı haber ve içerik üretimi ile kamuoyunu yönlendirme, kendisine zarar verecek bilgileri filtreleme ve sansürleme yoluna giderek hem iç kamuoyunu hem de dışarıdan gelen tepkileri savuşturmaya çalışıyor. ABD ve çoğu Avrupa ülkelerinde İsrail karşıtı gösterileri yasaklatma, İsrail zulmünü ve Siyonizmi eleştirmeyi anti-semitizm olarak suçlayıp cezalandırmaya çalışıyor. Devletlerin baskısına rağmen halkların tepkisi

önlenebilmiş değil, her geçen gün İsrail'e olan tepkiler daha da artıyor. ABD'deki üniversiteler de Siyonistler tarafından tam bir baskı altına alınmış olup en temel insan haklarından olan "ifade özgürlüğü" artık çöpe atılmış vaziyette.

İsrail propagandasının asıl vurgusunu Hamas'ın bir terör örgütü olduğu ve hiçbir sebep yokken Gazze'den İsrail topraklarına ve halkına saldırdığı iddiası teşkil ediyor. Bu propagandayla Hamas'ın 2005 yılında %70 oyla Gazze'de seçimleri kazanmış siyasi bir parti olduğu gerçeğini örtmeye çalışıyor. Halbuki Hamas, Birleşmiş Milletler (BM)'in 'terör örgütleri' listesinde yer almadığı gibi BM'ye üye 193 ülkeden sadece İsrail, ABD, İngiltere, Japonya, Yeni Zelanda, Kanada, Avustralya ve Paraguay'ın terör listesinde yer alıyor.

İsrail'in sebepsiz saldırıya uğradığı ve meşru müdafaa hakkını kullandığı propagandasının da dünya kamuoyunda karşılık bulamadığı görülüyor. Birleşmiş Milletler'in genel sekreteri ve üst düzey görevlilerinin açıklamalarında bu çatışmanın 7 Ekim'de başlamadığı sıklıkla vurgulanıyor. Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Çalışma Ajansı'na (UNRWA) göre Gazze'de İsrail ablukası altında yaşayan 2,1 milyon kişinin yaklaşık yüzde 80'i insani yardıma muhtaç durumda yaşamaktadır. Yüksek duvarlarla açık hapishaneye çevrilmiş Filistin coğrafyasında halkın seyahat özgürlüğü olmadığı gibi elektrik, su, sağlık hizmetlerine erişimi de tamamen İsrail'in insafına bağlı ve çoğu zaman kısıtlanıyor. İsrailli yetkililerin, Yahudi İsraillilerin Filistinliler üzerindeki hakimiyetini sürdürme politikasının bir parçası olarak gerçekleştirdiği uygulamalar, UNRWA raporunda apartheid ve zulüm gibi insanlığa karşı suçlar olarak tanımlanıyor (Bkz. <http://unrwa.org/where-we-work/gaza-strip>).

Diğer taraftan, İsrail'in Filistin halkına yönelik haksız tutuklamaları, işkenceleri ve katliamları tahammül boyutunun ötesinde. Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisi verilerine göre, 2008 yılından 7 Ekim 2023 tarihine kadar Filistin topraklarında İsrail tarafından öldürülen Filistinlilerin sayısı 6.679 kişi. Bunların 4.523'ü erkek, kalan 2.156'sı (%32,3) kadınlar ve çocuklar (<https://www.ochaopt.org/data/casualties>). Aynı dönemde Filistin halkından yaralananların sayısı ise 120.000'in üzerinde. İsrail devletinin Filistin halkına zulmü yıllardır kesintisiz olarak devam ediyor.

Zulüm sadece bununla sınırlı da değil. İsrail yönetiminin yakın zamanda Gazze halkını topraklarından Sina'ya sürmek üzere bir plan hazırladığı da ortaya çıktı. İsrail İstihbarat Bakanlığı'nın 13 Ekim tarihli onaylı belgesinde, Gazze'deki sivillerin Kuzey Sina'ya zorla göç ettirilmesinin "olumlu ve uzun vadeli stratejik sonuçlar doğuracağı" belirtiliyordu. Kısaca İsrail, topraklarını terk etmek istemeyen Filistinlilere savaşmaktan başka yol bırakmamıştı.

İsrail Filistinlilere yönelik olarak Netanyahu'nun ağzından Hamas'ın savaşı kaybettiğini, Yahya Sinvar için savaşmaya değmediğini propaganda ediyor. Tabii bu propagandanın da karşılığı yok.

Nitekim, Ramallah merkezli Arap Araştırma ve Geliştirme Dünyası (AWRAD) araştırma şirketinin 31 Ekim ile 7 Kasım arasında, güney Gazze Şeridi, Yahudiye ve Samiriye'de yaptığı ankette, ankete katılan Filistinlilerin neredeyse tamamı (%98) 7 Ekim saldırısının kendilerini "Filistinli kimlikleriyle gururlandığını" söylerken, eşit bir yüzde de Yahudi devletinin Hamas'a karşı devam eden askeri operasyonunu "asla unutamayacaklarını ve asla affetmeyeceklerini" söylemişlerdi. Ankete katılanların dörtte üçü İsrail-Hamas savaşının Filistin zaferiyle sonuçlanmasını beklediklerini ifade etmişlerdi. Aynı ankette, Hamas'ın 7 Ekim'deki eylemlerini destekleyip desteklemedikleri sorulduğunda, ankete katılan Filistinlilerin yüzde 59,3'ü saldırıları "son derece" desteklediğini, yüzde 15,7'si "biraz" desteklediğini, yalnızca %12,7'si saldırıyı onaylamadığını belirtirken, %10,9'u saldırıyı ne desteklediğini ne de karşı olduğunu ifade etmişti.[i]

Zaten, bütün bir Gazze'den gelen katliam görüntülerinde şehid olmuş çocuklarını kucağında taşıyan babaların, annelerin "Kudüs'e, Mescid-i Aksa'ya feda olsun" haykırışı halkın davaya olan bağlılığını, metanetini ve imanını görmeye, pes etmeyeceklerini kavramaya yeterliydi. Bu metanet ve teslimiyet görüntüleri, özellikle ABD ve diğer batı ülkelerinde yaşayan genç kuşakları, bu insanlar nasıl böyle bir imana sahip olabiliyor merakıyla İslam'a ve Kur'an'a yöneltmiş durumda.

Filistinlilerin direnişini kırmak için Batı Şeria'da gözaltına alındıktan sonra çırılçıplak soyulan ve ellerine silah tutuşturulan sivillerin İsrail ordusuna teslim olan Hamas teröristleri diye propaganda edilme görüntüleri de ters tepti ve İsrail propaganda makinası yine eline yüzüne bulaştırdı.

Henüz savaşın başında, 40 bebeğin başının Hamas teröristleri tarafından kesildiğine dair yayınlanan sahte görüntüler, 7 Ekim'de festival alanında tecavüz edilmiş ve öldürülmüş bir kadın fotoğrafının gerçekte 2022'de medyada yayınlanan bir fotoğraf olduğunun ortaya çıkması, PKK tünel görüntülerinin Gazze'de ele geçirilen Hamas tünelleri olarak sunulması gibi pek çok yalan ve kurgu İsrail'in inandırıcılığını zaten dibe vurdurmuştu.

ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin'in 3 Aralık'ta ifade ettiği gibi İsrail hızla "stratejik bir yenilgi"ye doğru gidiyor. Gözünü kırpmadan ve zalimce sivilleri katleden, okulları, hastaneleri, ibadet yerlerini vuran, şehirleri yok eden terör devleti İsrail'in kazanacağı bir başarı yok.

Taşlaşmış kalpleriyle terör devletine sonuna kadar destek veren başta ABD, İngiltere, Almanya, Fransa ve İtalya bütün insani değerlerini tüketmiştir. “Kurallara dayalı uluslararası düzen” in en önemli kuralının ne suç işlerse işlesin İsrail’in korunması ve kollanması olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu savaşı yalan ve propaganda ile kazanma imkanı artık yoktur, insani kayıplarına rağmen psikolojik üstünlük halen Hamas’ın tarafındadır.

Dipnotlar

[i] Savaş Zamanı Anketi

<https://www.awrad.org/files/server/polls/polls2023/Public%20Opinion%20Poll%20-%20Gaza%20War%202023.pdf>

“İşledikleri kötülükler kendilerine ceza olarak döndü. Bunlardan haksızlığa sapanlar da yaptıkları kötülüklerin cezasını çekeceklerdir. Onlar Allah’ı âciz bırakacak değildir.” (Zümer Suresi, 51.Ayet)

İsrail Cumhurbaşkanı Herzog’un 24 Aralık Pazar gecesi yaptığı ulusa sesleniş konuşmasında, “Düşman sadece içimizdeki çatlakları görmeyi, birbirimizle kavga etmemizi bekliyor, aynı zamanda hem önceki günlerde hem de geçmişteki çatışmaları, tartışmaları, egolar arasındaki mücadeleleri, siyasi çekişmeleri de görüyorlar. Sonraki günlerde aramızdaki çatlakları görünce kutlama yapıyorlar.”[i] sözleriyle birlik çağrısı yapması, İsrail içindeki bölünmüşlüğün ve bir iç savaş ihtimalinin birinci ağızdan dile getirilmesi sebebiyle son derece dikkat çekiciydi.

İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog daha öncede ülkede bir iç savaş ihtimaline işaret etmişti. 15 Mart’ta hükümetin ülkeyi tartışmalara sürükleyen “yargı reformu” konusunda “iç savaş” uyarısında bulunarak, krizin aşılması için “Halk Tasarısı” önerisinde bulunmuştu.

Cumhurbaşkanının bu açıklamasından hemen sonra 18 Mart’ta, hükümetin yargı reformuna karşı 10. haftayı geride bırakan ve gittikçe artan gösterilere ilişkin twitter hesabından açıklamada bulunan Eski Savunma Bakanı ve Mavi-Beyaz İttifakı lideri Benni Gantz da “Burada (İsrail’de) bir iç savaş çıkmasından korkuyorum. Bunlar öfkeden kaynaklanan kehanetler değil, gerçekçi sözler. Halkımın içinde yaşıyorum ve nasıl parçalandığımızı görüyorum.” sözleriyle toplumun parçalanması ve iç savaş riskini dile getiriyordu.

Dikkat çekilen iç savaş korkusu, İsrail toplumunun parçalı yapısı göz önünde bulundurulduğunda ciddi haklılık payına sahip görünmektedir.

İsrail toplumunda dini ve siyasi bölünmüşlük

İsrail, halkının tamamına yakını, kendisi ya da ebeveynleri dünyanın farklı ülkelerinde doğup sonradan İsrail’e göç etmiş olup çok uluslu, çok kültürlü bir toplum yapısına sahiptir.

Bu gruplar, dindarlık seviyelerine göre Hilonim (Dindar Olmayan Yahudiler %49), Masortim (Gelenekçi Yahudiler %29), Datim (Milliyetçi-Dindar Yahudiler %13) ve Haredim (Ultra-Ortodoks Yahudiler %9) olmak üzere dört ana gruba ayrılırlar.[ii]

Bu grupların genellikle sadece kendi içlerinde evlenmeyi, birbirleri içinde arkadaşlık kurmayı tercih etmeleri dolayısıyla toplumda kompartımanlar halinde yaşayış söz konusudur.

Aşkenaz Yahudileri kendilerini Haredim ve Hilonim olarak tanımlarken Sefarad/Mizrahi Yahudileri kendilerini Datim ve Masortim'in olarak tanımlamaya eğilimliler. Masortimlerin çoğu (%57) ve Hilonimlerin ezici çoğunluğu (%90), Halakha(Yahudi Şeriatı)'nın İsrail'deki Yahudiler için resmi kanun haline getirilmesine karşı çıkıyor.[iii]

Söz konusu dini gruplaşma, oy verdikleri partiler yoluyla doğrudan İsrail siyasetine de yansımakta, seçim ittifaklarına ve koalisyon hükümetlerine şekil vermektedir. Masortim (Gelenekçi Yahudiler)in dindar ve laik Yahudiler arasında geçişkenliği bulunduğu görülmektedir.

İsrail'i kaosa sokan siyasi istikrarsızlık

Gerek İsrail'in parçalanmış toplum yapısı gerekse seçimleri düzenleyen Temel Kanun hükümleri sebebiyle İsrail 2018'den beri çok ciddi siyasi krizlerle boğuşmaktadır.

Seçimleri düzenleyen Temel Kanun'a göre, hükümetin kurulması için, 120 milletvekilinden oluşan Knesset'te en az 61 milletvekilinin desteğini sağlaması şarttır. Ancak, 1948'den günümüze kadar hiçbir parti tek başına 61 milletvekilini Knesset'e gönderememiş ve bu sebeple İsrail'de tek parti iktidarı tecrübesi hiç yaşanmamıştır. Hükümetler, farklı partilerin bir araya gelerek kurduğu koalisyonlarla teşkil edilmiştir. Koalisyon ortaklarını belirlemede yukarıda bahsettiğimiz dini eğilimlerin tercihi önemli rol oynamıştır.

Kurulan koalisyon hükümetlerinin başarısız olmaları sebebiyle İsrail, 2018 yılından itibaren 4 yıl içinde beş kez (24 Haziran 2018, 9 Nisan 2019, 17 Eylül 2019, 2 Mart 2020 ve 1 Kasım 2022) seçime gitmek zorunda kalmıştır.

Son yapılan 1 Kasım 2022'deki seçimlerinde de bir koalisyon hükümeti kurmak üzere partiler seçim ittifakları yaptılar. Seçimlerin ardından; Likud Partisi 32, aşırı sağcı müttefikleri Dini Siyonizm, Yahudilik Gücü ve Noam'ın listesi 14, Ultra Ortodoks partiler; Şas 11 ve Birleşik Tevrat Yahudilik 7 milletvekiliyle Netanyahu bloku 120 sandalyeli Mecliste 64 sandalye kazanarak çoğunluğu elde etti. Netanyahu başbakanlığında kurulan 37. Hükümet "ülke tarihinin en sağcı hükümeti" olarak siyasi tarihte yerini aldı.

Şaibeli Başbakan Netanyahu'nun yolsuzluk davaları

Bugün İsrail siyaseti ve toplumunda yükselen ayrışma ve kamplaşmada Başbakan Netanyahu hakkındaki yolsuzluk iddiaları önemli bir yer tutmaktadır.

İsrail Başsavcısı, "rüşvet, emanete ihanet ve kişisel sakatlıklar için sorumluluk kullanma" suçlamalarıyla Netanyahu hakkında 21 Kasım 2019'da üç ayrı yolsuzluk dosyası üzerinden dava açmıştır. Bu dosyalar, 1996-1999 ve 2009-2021 yılları arasında başbakanlık yapan Netanyahu'nun görevi sırasında işlediği iddia edilen suçlarla ilgiliydi ve Netanyahu görevdeyken yargılanan ilk İsrail Başbakanı olarak tarihe geçmişti.

Halkın önemli bir kısmı yolsuzluk suçlamasına muhatap bir başbakan tarafından yönetilmeyi içine sindirememektedir.

Yeni hükümetin tepki çeken icraatları ve bitmeyen protestolar

Netanyahu'nun kabinesi, 29 Aralık'ta Meclis'ten güvenoyu alarak göreve başladı. İsrail Adalet Bakanı Yariv Levin, 5 Ocak'ta hükümetin yargının yetkilerini kısıtlamasını ve iktidarın yüksek yargıç atamalarında söz sahibi olmasını öngören "yargı reform" paketini açıkladı.

Netanyahu hükümetinin açıkladığı yargı reformu, muhalefet tarafından "hükümetin yargıya darbesi" ve "diktatörlük darbesi" olarak nitelendirildi. Muhalefet ve sivil toplum örgütleri, emekli genelkurmay başkanları, eski istihbaratçılar, denizaltı subayları, hava kuvvetleri, ekonomi ve yargıda üst düzey görevlerde bulunmuş olanlar gibi birçok kesimden tepkiler yükseldi. Savaş pilotları, denizaltı subayları ve diğer elit birliklerin yer aldığı binlerce İsrailli, gönüllü yedek askerlik görevini bırakma kararı aldı. Her hafta cumartesi günü ülke genelinde yüz binlerce kişinin katıldığı kitlesel protesto gösterileri başladı.

Sivil toplum kuruluşları, siyasi partiler, bazı milletvekilleri, emekli komutanlar tarafından Yüksek Mahkeme'ye yasanın iptali için başvurular yapıldı.

Netanyahu koalisyonu, kamuoyu tepkilerine aldırış etmeden yargı reformlarından birini 24 Temmuz'da koalisyonun 64 oyuyla Meclisten geçirdi. Kamuoyunu dikkate almayan bu tavır hükümete olan tepkiyi daha da artırdı.

Yine, hükümetin işgal altındaki Batı Şeria ve Doğu Kudüs'te yasa dışı Yahudi yerleşimlerinin genişletilmesine, aşırı sağcı isimlere Batı Şeria'da ve güvenlik alanında kritik görevler verilmesine yönelik icraatları da kamuoyunu rahatsız ediyordu.

Yüzbinlerce kişinin katıldığı protesto gösterileri sebebiyle toplum sert biçimde ikiye ayrılmış, kamuoyu baskısıyla Netanyahu hükümeti istifanın eşiğine gelmişti.

Aksa Tufanı sonrası yaşanan travma

Kassam Tugaylarının 7 Ekim Aksa Tufanı saldırısıyla birlikte bütün İsrail toplumu bir şoka girdi. Ordunun, istihbaratın, hükümetin haberi olmadan 1200 kişinin öldürüldüğü, 250'ye yakın kişinin esir alındığı bir baskın söz konusuydu. Bu dünyanın en gelişmiş istihbaratlarından birine sahip olduğuna, dünyanın en güçlü ordularından birisi tarafından korunduğuna inandırılmış olan toplumun yaşadığı acı bir travmaydı. Çünkü Batı Şeria'yı ilhaka odaklanan devlet kurumları Gazze'den böyle bir saldırı beklemiyorlardı.

Başbakan Netanyahu bu utanç verici acziyetten ordu ve istihbaratı sorumlu tuttu. Toplumun tepkisini siyasetin üzerinden uzaklaştırıp asker ve istihbarata yönlendirmeye çalıştı. Siyaset ve asker arasında ciddi bir güven bunalımı doğmuştu ve birbirlerine ağır sözler sarf ediyorlardı. Hamas'tan intikam alma duygusu iktidar ve muhalefeti 7 Ekim'den sonra bir araya getirdi. Birbirlerine olan düşmanlık savaş sonrasına ertelendi.

Ancak bu süreçte, Netanyahu hükümeti ile toplum arasında yeni krizler ve fay hatları oluşmaya başladı. Haaretz gazetesi başta olmak üzere bazı medya organlarında yayınlanan röportaj ve görüntülerde festival alanındaki gençlere, kibutzlarda yaşayan halka ateş edenin İsrail helikopterleri ve tankları olduğuna dair bilgiler ve görüntüler yer aldı. Bu haberler İsrail hükümeti tarafından hızla sansürlendi ve yayın yasağı getirildi. Ne var ki, öldürülenlerin ailelerinin içine derin bir şüphe düşmüş oldu.

Öte yandan, 24-30 Kasım tarihlerinde gerçekleşen ilk takas işleminden sonra Hamas'ın esir aldığı kalan İsraillilerin değişimine Netanyahu hükümetinin ilgisiz kalması, yaptığı rehine kurtarma operasyonlarında ve havadan bombalamalarda İsrailli rehinelere öldüğünün ortaya çıkması rehine ailelerini öfkeliendirmiş durumda. Her gün meydanlarda Hamas'la hemen ateşkes yapması, rehinelere evlerine getirmesi ya da istifa etmesi çağrıları yapılıyor.

Yine, savaşta Hamas tarafından öldürülen ve yaralanan asker sayısının binlerce olduğu ve gerçek sayısının İsrail halkından saklandığı iddiaları doğru çıkarsa, İsrail muhalefetini kimse evinde tutamaz. Hele de göze aldıkları bu kadar maliyetin karşılığında Hamas'ı yok etme hedefi gerçekleşmez ise (ki gerçekleşmesinin mümkün olmayacağını askerler bile itiraf ediyor)...

Ve buna bir de yerleşimci/işgalcilere artık tüm dünyada suçlu/terörist muamelesi yapılacak olmasını eklemek lazım. Batı Şeria ve Doğu Kudüs'teki aşırı dinci 700 bin yerleşimci de İsrail devleti için bir başka problem kaynağı haline gelecek. Gazze savaşı sırasında aşırı sağcılara dağıtılan on binlerce silah, aşırı sağcı hükümetin devrilmemesi için, muhtemeldir ki muhalefete karşı patlayacak.

26 Aralık'ta İsrail'in Kanal 14 televizyonuna konuşan Eski Genelkurmay Başkanı Dan Halutz, İsrail'in Hamas'a karşı savaşı kaybettiğini, zafere ulaşmanın tek yolunun Netanyahu'nun görevden ayrılmasıyla mümkün olacağını söyledi. Netanyahu'yu devirecek protestoları organize etmek için çalıştığını belirten emekli general protestolarda kan dökülebileceğini, özellikle aşırı sağcı Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben-Gvir destekçilerinin ateş açabileceğine dikkat çekti.

İsrail'deki siyasi ve toplumsal parçalanmışlık, taraflar arasında karşılıklı güvensizlik ve nefret göz önünde bulundurulduğunda, Cumhurbaşkanı Isaac Herzog ve Mavi-Beyaz İttifakı lideri Benni Gantz'ın İsrail içinde yakın bir iç savaşın başlayabileceğine dair ikazlarının çok ciddi temelleri olduğu ortadadır.

Diaspora Yahudilerinin dışlanma korkusu

İsrail Gazetelerinin Diaspora Yahudilerine ilişkin haber ve analizleri, 7 Ekim Aksa Tufanı'ndan sonra Diaspora Yahudilerinin içinde yaşadıkları ülkelerin halklar tarafından dışlanmaya başladıklarını gösteriyor.

İsrail'in yaptığı katliamlara çoğu batılı hükümetlerin açık destek vermesinden, en azından suskun kalmasından cesaret alan Siyonist Yahudiler halkların da İsrail'i onaylayan bir tutum takınacağını bekliyordu. Ama öyle olmadı. Sosyal medyanın sağladığı bilgi ve haberler sayesinde İsrail'in insanlık dışı katliamlarını herkes gördü. 18 Aralık günü, dünya Katoliklerinin lideri Papa Franciscus Vatikan'da yaptığı konuşmada İsrail'in Filistin halkına karşı yürüttüğü savaşı "Bu Terördür!" diye tanımladı.

7 Ekim'den sonra bütün dünyada İsrail zulmüne karşı küresel bir intifada yükseldi. Verilen bağımsızlık mücadelesi ve buna İsrail'in katliamlar ile cevap vermesi Hamas direnişine tüm dünyada ve Arap dünyasında yıllardır görülmemiş bir popülerlik ve statü kazandırdı. Bütün batı başkentlerinde, şehirlerinde Siyonist devlete karşı aralıksız protesto gösterileri düzenlenirken, halklar niçin kör ve sağırlar diye kendi yöneticilerini sorgulamaya başladılar. Ve kendi yönetici siyasi elitleri üzerindeki güçlü Yahudi nüfuz ve hakimiyetini fark ettiler.

Antisemitizm şemsiyesi altında rahat ve ayrıcalıklı bir hayat süren diaspora Yahudilerine de tepkiler yönelmeye başladı. Çünkü birçoğu İsrail'in Gazze'deki katliamlarını destekliyor hatta IDF saflarında savaşmaya gidiyordu. Yahudiler

verdikleri röportajlarda, korku sebebiyle kendi aralarında İbranice konuşmayı bıraktıklarını, Yahudi sembol ve işaretlerini sümen altı ettiklerini, hatta çocuklarını Yahudi okul ve sinagoglara göndermekten çekindiklerini ifade ediyorlar.

Filistinlilere verilen destek ve Yahudilere yönelik ortaya çıkan tepki en çok ta ABD diaspora Yahudilerini şaşırttı.

CBS News tarafından 6-8 Aralık'ta yapılan bir ankette, katılanların yüzde 61'inin Başkan Biden'ın "İsrail-Hamas savaşını ele alış şeklini" onaylamadığı ortaya çıkmıştı.

11 Aralık'ta The Jerusalem Post'ta yayımlanan "İşte 7 Ekim'den sonra Yahudi yaşamı nasıl değişti?" başlıklı araştırma, analistlerin, aktivistlerin, hahamların ve uzmanların yazılarından yapılan derleme ile ABD'de yaşayan Yahudilerin 7 Ekim sonrasında nasıl bir yalnızlık ve terk edilmişlik duygusuna kapıldıklarını gösteriyor. [iv]

Bunlardan tarihçi Sara Yael Hirschhorn'a ait şu değerlendirme çok çarpıcı:

"Savaş sona erdiğinde İsrail, dünya kamuoyu adına savaşı kaybetmiş olacak. Üniversite kampüslerinde, medya masalarında veya sokak protestolarında olup bitenler burada kalmayacak; bu durum Demokrat Parti içinde İsrail'e verilen desteği zaten aşındırdı, ABD Dışişleri Bakanlığı isyanda, askeri üst düzey yetkililer bölgesel bir savaştan korkuyor; geveze sınıf İsrail'in mutlak kınanmasını talep ediyor. Batılı hükümetlerin çoğu, yasa koyucuları işlerini ahlaki netlik yerine seçerken ve onların temsilcileri BM kararlarını bile kabul edemiyorken, huzursuz nüfusun sokaklarında yürüyüşünü (ara sıra durup camları kırmak ve 21. yüzyıldaki Kristallnacht'ta sokaktaki Yahudileri dövmek için dururlar) izliyor, yasa koyucular işlerini ahlaki netliğe tercih ediyor ve temsilcileri 'Hamas', 'İsrail' veya 'rehineler' kelimelerini kullanan BM kararlarını bile geçiremiyor."

Yine aynı gün (11 Aralık) The Jerusalem Post'ta yayımlanan YouGov/The Economist'in anket verilerine göre her beş Amerikalıdan biri Yahudi halkına yönelik Holokost'un bir efsane olduğuna inanıyor. 18-29 yaş aralığında İsrail ve Yahudiler ile ilgili algı daha olumsuz. Bu yaş grubunun önemli bir kısmı (%23) Holokost'un abartıldığına, İsrail'in bir apartheid devleti olduğuna (%32) ve İsrail'in bilinçli olarak Filistin halkını yok etmeye çalıştığına (%40) inanıyor.[v]

22 Aralık tarihli The Jerusalem Post'un "ABD'li genç seçmenler İsrail'in bir sonraki güvenlik sorunu mu olacak?" başlıklı haberinde de; ABD demografik grupları içinde seçmenlerin neredeyse yarısı (%46) Filistinlilere karşı daha fazla sempati beslerken, İsrail'in yanında yer alan yalnızca %27'lik bir kesim var. Yüzde 28'lik dikkate değer bir kesim, İsrail'in İsrail-Filistin çatışmasının barışçıl çözümüne

yönelik gerçek kararlılığı konusunda şüphe duyuyor. Ayrıca katılımcıların yüzde 50'ye yakını İsrail'in kasıtlı olarak Filistinlilere zarar verdiğine inanıyor ve yaklaşık yüzde 75'i İsrail'in sivil ölümlerini önlemek için yeterli çaba göstermediğini iddia ediyor.

Anketler doğru çıkarsa ve genç neslin inançları değişmezse, genellikle kaya gibi sağlam olduğu düşünülen ABD-İsrail ittifakı, giderek büyüyen anti-düşman dalgasıyla silinip giden okyanusta bir kum yığınının dönüşebilir. İsrail'in öfkesi Kongre'ye ve Beyaz Saray'a yerleştirdiği politikacılara da yansıyacak, değerlendirmesi ile kaygılarını ifade ediyor.[vi]

Sonuç

7 Ekim Aksa Tufanı, İsrail'in korkunç sivil katliamlarına yol açmış olsa bile Filistin davasını dünyanın ilk gündemine taşıdı, Doğu Kudüs başkentli birleşik bir Filistin devleti gerekliliğini dünya kamuoyuna kabul ettirdi. BM üyesi 193 devletin çok büyük bir kısmının İsrail karşıtı pozisyon almasını sağladı.

Bununla birlikte, bütün bir dünyanın gözünü açarak küresel düzende İsrail istisnacılığını ortaya serdi. İsrail'in şişirilmiş itibarını yerle bir etti. BM'nin görevini yerine getirmede acziyetini ortaya koyarak insani, ahlaki yeni bir küresel düzen ihtiyacını herkese hissettirdi.

İsrail, Filistin halkı karşısına bu savaşı her bakımdan kaybetti.

Ama İsrail bakımından asıl kaos savaş durduğunda ortaya çıkacaktır.

Yazımızda anlattığımız üzere, toplumsal ayrışma daha da derinleşecektir. Cumhurbaşkanı Isaac Herzog ve Mavi-Beyaz İttifakı lideri Benni Gantz'ın dillendirdiği gibi bir iç savaş kaçınılmaz olarak önlerine gelmektedir. Bütün bir Filistin halkını öldürerek yok etmeyi dini bir inanç haline getirmiş, bebeklerin öldürülmesinden bile hiçbir üzüntü duymayan, insanlığını ve merhametini yitirmiş bu cinnet-cinayet topluluğunun günü geldiğinde birbirine de acımayacağı aşikardır.

Diğer taraftan Yahudi diasporası da eski konforlu günlerini çok arayacak.

Gazeteci David Hearst bir yazısında İsrail'in akıbetini şöyle ifade etmişti: "Mitut Hamas" (Hamas'ın çöküşü) İbranice slogandır ve İsrail savaş kabinesinin amacıdır. İki ay süren böyle bir yıkımın ardından, bunu "Mitut İsrail" (İsrail'in çöküşü) şeklinde revize etseler iyi olur, çünkü bu savaşın henüz yaratabileceği etki bu olabilir.

Dipnotlar

[i] <https://www.ynetnews.com/article/ry10gzuva>

[ii] Bkz. İsrail'deki Yahudi Toplum Yapısı: Dindarlık Analizi

https://insamer.com/tr/israildeki-yahudi-toplum-yapisi-dindarlik-analizi_1859.html

[iii] Bkz. Israel's Religiously Divided Society

<https://www.pewresearch.org/religion/2016/03/08/israels-religiously-divided-society/>

[iv] <https://m.jpost.com/diaspora/antisemitism/article-777478>

[v] <https://www.ynetnews.com/magazine/article/bkpe2kflp>

[vi] <https://www.jpost.com/opinion/article-779114>

Zannedildiği gibi ABD, İsrail kurulduğundan beri onu ne pahasına olursa olsun destekleyen bir politikaya sahip değildi. Hatta II. Dünya Savaşı sonrasında iş başında bulunan Amerikan devlet bürokrasisi Filistin’de bir İsrail Devleti’nin kurulmasına karşıydı.

Avrupa’da yükselen Yahudi düşmanlığı sebebiyle 1930’lar boyunca Yahudiler ABD’de öne çıkmamaya dikkat ettiler, ta ki Aralık 1941’de ABD’nin II. Dünya Savaşı’na katılmasına kadar. Bu tarihten sonra Amerika’nın Siyonist Yahudi toplumu hareketlendi ve örgütlendi. 1942 Mayıs’ında, New York City’deki Biltmore Hotel’de Biltmore Programı’nı kabul ederek Filistin’de bir Yahudi devleti kurulmasını desteklemek için karar aldılar. Avrupa’da artan Yahudi karşıtlığı sebebiyle Dünya Yahudi Kongresi’nin merkezi 1940 yılında New York’a taşındı.

1943’te kurulan “American Zionist Emergency Council/Amerikan Siyonist Olağanüstü Komitesi” (AZEC) İsrail devletinin kurulmasına destek sağlamak üzere Washington’da ilk lobicilik faaliyetlerine başladı.

ABD bürokrasisi Filistin’de İsrail devleti kurulmasına karşıydı

İsrail’in bağımsızlığı 14 Mayıs 1948’de ilan edildiğinde ABD Başkanı Harry S. Truman (1945-1953) İsrail’in bağımsızlığını hemen tanıdığını açıklamıştı ama bu “defacto” bir tanımaydı. O zamanki ABD Dışişleri Bakanlığı, Savunma Bakanlığı (Pentagon) ve CIA “Amerika’nın güvenliği açısından Filistin’de Bir Yahudi Devletin kurulması çıkarlarımıza aykırıdır” görüşündeydi. ABD sivil ve askeri bürokrasisi Filistin’de biri Arap diğeri Yahudi olmak üzere iki devlet kurulmasını öngören Birleşmiş Milletlerin kararının (29 Kasım 1947 tarihli BM Genel Kurulu’nun 181 (II) sayılı kararı) hayata geçirilmesini durdurmaya çalıştılar. Washington bürokrasinin İsrail aleyhtarı bu tutumu, Siyonist Yahudi lobisinin tesiriyle yer yer Yahudi yanlısı tutum alan Beyaz Saray ve Kongre üyelerinin yaklaşımı ile ters düşüyordu.[1]

CIA’nın İsrail Devleti kurulmasını engelleme çalışmaları

İsrail’in kurulmasına engel olmak için ABD’de Siyonizm karşıtı örgütler kuruldu ve 1947’de yeni kurulmuş bulunan ABD İstihbarat Örgütü (CIA) tarafından bu örgütler desteklendi.

1948 yılında ABD’de kurulan “Committee for Justice and Peace in the Holy Land” (Kutsal Topraklarda Adalet ve Barış Komitesi) bunlardan birisiydi. Bu komite, 29

Kasım 1947 tarihli BM Genel Kurulu'nun Filistin Bölünme Planı'nı iptal ettirmek için lobi yapmak üzere kurulmuştu.

Bu komitenin Başkanı Virginia Gildersleeve, Başkan Yardımcısı Harry Fosdick, icra direktörü eski ABD Başkanı Theodore Roosevelt'in torunu Kermit Roosevelt'ti. Kermit, II. Dünya Savaşı'ndan beri orduda istihbarat subayı olarak görev yapıyordu, 1950 yılında CIA'nın Politika Koordinasyon Ofisi'nde işe alındı. Daha sonra, CIA'nın Ortadoğu'daki gizli operasyonlarının ilk başkanı oldu, kuzeni Archie Roosevelt de bir Ortadoğu uzmanı ve Beyrut istasyonunun şefiydi. Kermit, İngiltere ve Fransa'nın etkisinden çıkan Arap ülkeleriyle ABD'nin ittifak kurması ve büyük petrol kaynaklarına sahip bölgenin SSCB kontrolüne girmesinin önlenmesi fikrine sahipti.

Komite, %30 nüfusa sahip Yahudilere Filistin topraklarının %52'sinde İsrail devleti kurulmasına izin veren BM kararını adil olmayan Siyonist bir plan olarak ABD'nin askeri, stratejik ve ticari milli çıkarlarına doğrudan aykırı olduğu görüşündeydi. Bu görüş çerçevesinde Siyonist karşıtı Amerikan Yahudilik Konseyi (AJC) ve Dışişleri Bakanlığı yetkilileriyle yakın koordinasyon içinde çalıştı.

ABD Komünist Partisi (CPUSA)'de kararlı bir şekilde Siyonist karşıtıydı ve BM kararını Arap kitlelere yönelik emperyal İngiliz sömürgeci baskısının bir parçası olarak görüyordu.

Siyonizm karşıtı lobi faaliyetlerine rağmen Filistin topraklarında 1948'de İsrail Devleti kuruldu.

Kermit Roosevelt, görünüşte İsrail'deki Hristiyanlara yardım etmek için 1949'da "Holy Land Christian Committee/Kutsal Toprak Hristiyan Komitesi (HELP)" adı altında İsrail karşıtı yeni bir örgüt kurdu. Anti-Siyonist Yahudileri de bünyesine dahil etmeye özen gösteren HELP, bir zamanlar Amerikan Yahudilik Konseyi'nin başkanı olan Lessing J. Rosenwald, eski bir Dışişleri Bakanlığı ve OSS yetkilisi ve CIA'nın gelecekteki yöneticisi Allen Dulles, Suudi Arabistan Krallığı tam yetkili eski ABD Bakanı ve Aramco danışmanı olan CIA çalışanı William A. Eddy tarafından kuruldu ve yönetildi.

Kermit Roosevelt, 1951 yılında bir grup eğitimci, ilahiyatçı ve yazarla birlikte "American Friends of the Middle East/Orta Doğu'nun Amerikan Dostları" (AFME) teşkilatını kurdu. AFME çizgi olarak Kutsal Topraklarda Adalet ve Barış Komitesinin devamıydı.

Kermit gibi CIA içindeki antisiyonistler, bu gruplar ve Amerikan Yahudilik Konseyi lideri Haham Elmer Berger gibi Siyonizm karşıtı aktivistler aracılığıyla CIA'nın Ortadoğu prizmasını şekillendirmeyi başardılar. AFME, politika yapıcılarını,

gazetecileri ve diğerlerini siyonist etki altındaki ön yargılarının değiştirilmesi konusunda eğitilmesine öncülük etti.

Aralık 1958'de AFME, grubun kurucu değerlerini etkili bir şekilde ifade eden "Story of a Purpose/Bir Amacın Hikayesi" adlı bir broşür hazırladı. Broşürde, Arap milliyetçiliğine sempati ve Arap birliğine yönelik çaba, sömürgecilik ve emperyalizmin son kalıntılarının reddedilmesi, Filistin Sorununun Orta Doğu sorunlarının tam kalbi olduğu ve ABD'nin dostane ve sempatik bir tarafsızlık politikası uygulaması gerektirdiği inancını yaygınlaştırmaya çalıştı. [ii]

1967'ye kadar ABD Başkanları Dwight D Eisenhower, John Fitzgerald Kennedy ve Lyndon Baines Johnson'un yönettiği Amerika Birleşik Devletleri'nin İsrail ile ilişkileri siyaseten tereddütlüydü. Bunda, Dışişleri Bakanlığı, Savunma Bakanlığı ve istihbarat birimlerinin İsrail devletiyle kurulacak olumlu ilişkileri milli menfaatlere aykırı bulan yaklaşımlarının etkisi büyüktü.

Franklin Delano Roosevelt (1933-1945) dönemi

Siyonist lobilerin faaliyete geçtiği dönemde ABD Devlet Başkanı olan Franklin Delano Roosevelt (1933-1945), Yahudi liderlerle görüşmelerinde olumlu mesaj vermekle birlikte savunma ve dışişleri danışmanlarının tavsiyeleri doğrultusunda Batı çıkarlarına uygun düşmediği kanaatiyle Filistin'de bir Yahudi devletin kurulmasına destek vermedi.

Harry S. Truman (1945-1953) dönemi

Roosevelt'ten sonra başkan seçilen Harry S. Truman kişisel olarak Siyonizme sempati duyuyordu. 14 Mayıs 1948'de İsrail'in bağımsızlığı ilan edildiğinde, devlet bürokrasisinin engel olmaya çalışmasına rağmen şahsi inisiyatifi ile hemen tanıma açıklaması yaptı. ABD Dışişleri Bakanı George Marshall ve Savunma Bakanı James Forrestal Truman'ı uyararak, Yahudilere fazla ileri giden beyanlarda bulunmamasını istediler. 1948-1949 savaşı sırasında ABD İsrail'e silah desteği vermedi. Hem İsrail'e hem de Arap dünyasına silah ambargosu uyguladı.

Siyonist lobi (bilhassa Chaim Weizmann, Nahum Goldman ve David K. Niles) Başkan Truman'ı Siyonist davanın içine çekmek ve kararlarını etkilemek için oldukça gayret gösterdi.

Eisenhower (1953-1961) dönemi

34'üncü ABD Başkanı Dwight D Eisenhower (1953-1961), selefi Harry S. Truman'ın İsrail'i destekleme politikasının ABD'ye maliyeti olduğuna ve mesafe konulması gerektiğine inanıyordu. Nitekim, Truman'ın Ürdün Nehri üzerinde hidroelektrik santrali kurması için İsrail'e verdiği kredileri askıya aldı. Dışişleri Bakanı John Foster

Dulles, Orta Doğu'ya yaptığı uzun gezide (Mayıs 1953) Arap liderlere "İsrail saldırganlığına karşı ABD'nin karşı koyacağını" söylemişti. Eisenhower yönetiminde İsrail'in çıkarlarını ya da ABD'nin İsrail'le ilişkisini savunan kimse yoktu. Hatta, Başkanı Eisenhower 1957'de İsrail'i Mısır topraklarından, Sina'dan çekilmeye zorlamak için tüm resmi ve özel yardımları kesmek ve İsrail'i BM'den çıkarmakla tehdit etmişti. Gerçekten de, İsrail'i bir sorun olarak görenler, Orta Doğu'ya ilişkin tüm karar alma mekanizmalarını kontrol ediyordu.[iii]

Kennedy (1961-1963) dönemi

35'inci ABD Başkanı John Fitzgerald Kennedy, Dışişleri Bakanlığı ve Arap ülkelerindeki büyükelçilerin ABD'nin Orta Doğu'daki konumunu sarsacağı yönündeki muhalefetine rağmen Hawk uçaksavar füzesi gibi modern silahları İsrail'e satan ilk başkan oldu. Ancak, savunma silahları vermesi karşılığında Filistinli mültecilerin ülkelerine geri gönderilmesi veya tazminat ödenmesi için İsrail'e çağrıda bulunması İsrail'i rahatsız etti.

Kennedy bir suikastle öldürülmesinden (22 Kasım 1963) yaklaşık 5 ay önce dönemin İsrail Başbakanı Levi Eshkol'a bir mektup göndererek İsrail'in nükleer çalışmalarına dair güvenilir bilgi elde edememeleri durumunda "Amerika'nın İsrail'e olan taahhütleri ve İsrail'i desteklemesi ciddi şekilde tehlikeye girebilir" diye uyardı. İsrail, Dimona Nükleer Reaktörü'ndeki çalışmalarının ortaya çıkmasından ve hesap istenmesinden memnun olmadı ve iş birliği yapmayı reddetti. Kennedy'nin İsrail yönetimine baskı yapması sebebiyle suikasta uğradığı yolundaki iddialar hep gündemde kaldı.

Lyndon Baines Johnson (1963-1969) dönemi

36'ıncı ABD Başkanı Lyndon Baines Johnson (1963-1969) İsrail'e yönelik kişisel sempatisine rağmen başkanlık zamanında 1967'ye kadar İsrail ile stratejik bir ittifaka girmekten kaçındı. Başkanlığı döneminde, Dışişleri Bakanı Dean Rusk ve ABD Dışişleri Bakanlığı Arap-İsrail meselesinde tarafsız politika izlenmesinden yanaydı. Başkan, Kongre'nin İsrail'e silah satılması konusundaki baskısına direndi ve Arap-İsrail anlaşmazlığını "dondurucuda" tutma politikası izlemeye çalıştı. İsrail'in işgal ettiği topraklardan geri çekilmesini, mülteci sorununa adil bir çözüm bulunmasını, Arap devletlerinin İsrail'i tanıması ve İsrail'le barış anlaşmaları imzalamasını öngören Kasım 1967 tarihli 242 sayılı BM Güvenlik Konseyi Kararını da onayladı.

Bununla birlikte İsrail yönetimi, Abraham Feinberg, Arthur ve Mathilde (Irgun casusu) Krim gibi etkili ABD'li Yahudiler, Johnson ile kurdukları kişisel ilişkiler ile Başkanı yönlendirme ve istihbarat toplamada etkili oldular.[iv]

Altıgün Savaşı'nı (1967) İsrail'in kazanmasından sonra Washington'da Arap devletleri ve İsrail arasında denge kurmaya çalışan politikalar terk edilerek İsrail yanlısı politikalar öne çıkmaya başladı.

CIA ve ABD bürokrasisinde antisyonistlerin tasfiyesi

1967 yılı ABD içindeki etkili Arap yanlısı lobinin gücünü yitirdiği yıl oldu. ABD'de yayımlanan Ramparts dergisinin CIA- AFME ilişkisini açığa çıkarması, aynı yıl İsrail'in Altı Gün Savaşı'ndaki zaferi ABD kamuoyunda beklenmedik şekilde İsrail sempatisini yükseltti. CIA içindeki antisyonist ekip gücünü kaybederken Amerikan Siyonist lobisi ABD siyaseti, medyası ve bürokrasisi üzerinde güçlü bir hakimiyet kurdu. Birleşmiş Milletler Büyükelçiliği, Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı'nın en önemli yerlerine Yahudi kökenliler getirilerek Pentagon ve Dışişleri Bakanlığı'ndaki Siyonizm karşıtları etkisizleştirilmeye başlandı.

ABD ile İsrail arasında "Yahudi halkına sadakat, onun hayatta kalmasına bağlılık ve düşmanlarına karşı düşmanlık" olarak formüle edilen sadık ve uzun süreli bir bağlılık ilişkisinin yolu açıldı.

Sonuç

ABD Yahudileri, yaklaşık 7 milyon nüfusla Amerikan toplumun %2,1'ini teşkil etmelerine rağmen Amerikan kamuoyunu etkileme, siyaseti yönlendirme konusunda en etkili topluluktur. Temsilciler Meclisi ve Senato üzerinde sahip oldukları güç sayesinde ABD siyasetini İsrail lehine yönlendirmeyi, her görüşten kongre üyesiyle ilişki kurup iktidara kim gelirse gelsin Yahudi çıkarlarına hizmet etmelerini sağlamayı başardılar.

Etki gücü konusunda ABD Yahudileri, diğer diaspora Yahudileri ve İsrail Devleti ile el birliğiyle ve organize şekilde hareket etmektedir. WJC, AIPAC, JINSA, ADL, ZOA gibi Siyonist lobiler ABD siyasetini yönlendiren en güçlü Siyonist odaklardır.

Söz konusu lobiler, Müslüman dünyasını ve Ortadoğu'yu ortak medeniyetlerine karşı müşterek tehdit olarak gösterme, İsrail'i korumanın ABD çıkarlarını koruma olduğuna Amerikalıları inandırma ve güvenlik kaygılarını aynılaştırma konusunda çoğu zaman başarılı oldular.

Yahudiler, güçlü lobilerinin yanı sıra, sahibi oldukları ya da yöneticisi bulundukları televizyon, gazete, dergi ve sinema sektöründeki büyük şirketler eliyle ABD kamuoyunu her zaman İsrail menfaatlerini koruyacak tava getirdiler.

Kendilerinin demokratik değerleri savunan, ayrımcılık ve ırkçılık karşıtı, din, ifade ve insan hakları özgürlüklerini savunan bir topluluk olarak Amerikan değerlerinin en

güçlü savunucusu olduklarına kamuoyunu inandırmaya çalıştılar. İsrail'in de bu ortak değerlere sahip Ortadoğu'da tek demokratik ve laik devlet olarak ABD ile tüm ortak temel değerleri taşıması sebebiyle her ne şart altında olursa olsun ABD tarafından korunması ve desteklenmesi gerektiğini propaganda ettiler.

Ne var ki, 6 Ekim "Aksa Tufanı"ndan sonra İsrail'in Filistin halkına karşı işlediği vahşi insanlık suçları, hahamların bebek ve kadınları öldürmenin Tevrat'ın emri olduğunu söyleyerek katliamları din üzerinden meşrulaştırmaları, Filistin halkının topraklarından sürülmesinin hedefe konulması, İsrail ve diaspora Yahudilerinin İsrail devlet terörüne karşı sesini yükseltenleri baskı altına alınarak susturmaya çalışmaları, Siyonist lobinin onlarca yıllık propagandasının sahteliğini gözler önüne sermiştir. Yapılan anketler, Amerikan halkının gözündeki bağı çözdüğünü ve Siyonist vahşet karşısında vicdanların harekete geçtiğini göstermektedir. Bu uyanış karşısında şaşkına dönen Yahudi diasporası gücünü ve kendine güvenini hızla kaybetmektedir.

Ulusal Güvenlik Konseyi, Dışişleri Bakanlığı, ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı, Adalet Bakanlığı, ABD Federal Soruşturma Bürosu (FBI) gibi değişik devlet birimlerinde çalışanlar yayınladıkları bildiriler ve gönderdikleri mektuplarla Biden'ın İsrail zulmünü destekleyen politikalarını protesto etmiştir. Bu cesur itiraz açıklamaları, ABD devlet kurumlarının Siyonist kuşatmadan kurtulup ulusal menfaatlerini koruma yönünde harekete geçeceklerinin işaretlerini vermektedir. Yazımızda bahsettiğimiz üzere, ABD devleti içinde 1967'den itibaren Siyonist baskı altına alınan böyle bir damar zaten mevcuttur.

Aksi takdirde, körü körüne İsrail'in kuyruğuna takılmak uğruna ABD, 2 milyar nüfuslu İslam aleminin, mazlum Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının nefretini kazanmaya devam edecektir.

Dipnotlar

[i] İsrail'in Kuruluş Mucizesi – Amerikan Bürokrasisinin Engellemelerine Rağmen

<https://www.turkisrael.org.il/single-post/i%CC%87srail-in-kurulu%C5%9F-mucizesi-amerikan-b%C3%BCrokrasisinin-engellemelerine-ra%C4%9Fmen>

[ii] Bkz. The Early CIA and Its Anti-Zionist Maneuvering

<https://www.meforum.org/5030/early-cia-anti-zionism>

[iii] Which One of These Presidents Was Toughest on Israel?

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/which-one-these-presidents-was-toughest-israel>

[iv] Bkz. <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1964-68v18/summary>

Hamas'ın İsrail topraklarına düzenlediği 7 Ekim "Aksa Tufanı" saldırısından sonra İsrail Devleti Filistin halkına karşı görülmemiş bir soykırım uygulamaya başladı. Dünyanın gözü önünde gerçekleşen katliamlarda sayısı bugün itibarıyla 24 bini geçen maktüllerin yüzde 70'i çocuk ve kadınlardan oluşuyor. ABD ve Batılı ülkelerinin İsrail devlet terörüne yaptığı silah yardımları ve katliamlarını meşru müdafaa olarak gören siyasi destekleri bütün dünya halklarını ayağa kaldırmış durumda.

7 Ekim'den bu yana Gazze direnişine destek için Yemen'den İsrail'e füze fırlatan Husiler, İsrail'i ateşkese zorlamak adına, Kızıldeniz'de İsrail menfaatlerine zarar verecek askeri eylemlerde bulunacaklarını da açıklamışlardı. Husilerin lideri Abdulmelik el-Husi, 14 Kasım'daki televizyon konuşmasında, Kızıldeniz'de İsrail gemilerini hedef alabilecekleri tehdidinde bulunurken Husilerin askeri sözcüsü Yahya Seri de 19 Kasım'da X sosyal medya hesabından yaptığı yazılı açıklamada, İsrail'in abluka altındaki Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarına tepki olarak, İsrail bandıralı her türlü gemiyi hedef alacaklarını duyurdu. Husiler, nakliye şirketlerini İsrail limanlarıyla iş yapmamaları konusunda uyardı.

Husiler, önce 19 Kasım'da Yemen açıklarında seyreden İsrailli kargo gemisi 'Galaxy Leader'e baskın düzenleyip el koydular. Ardından, İsrailli şirketlere bağlı başka ticari gemilere de el koymaya ve bazılarını da dron ve füzelerle saldırılar düzenlemeye başladılar. Hürmüz Boğazı'nda ve Kızıldeniz'de ABD donanmasına ait gemiler de dahil olmak üzere 25'ten fazla ticari gemi saldırıya hedef oldu. 10 Ocak'ta da İsrail'e destek olduğu gerekçesiyle Kızıldeniz'de ABD'ye ait bir gemi füze ve kamikaze dronlarla hedef alındı.

Deniz ulaşımında Kızıldeniz Rotası değişti

Husilerin kontrol altında tuttuğu Babu'l Mendeb Boğazı, Arap Yarımadası ile Afrika Kıtası (Yemen ile Cibuti) arasında, Kızıldeniz'in Hint Okyanusu'na bağlantısını sağlayan son derece stratejik bir boğazdır. Boğazdan yılda 33 bin gemi geçiyor ve dünya ticaretinin en az %10'u, Avrupa ticaretinin de %40'ı bu yol kullanılarak gerçekleştiriliyor. Dünya petrol tüketiminin yaklaşık beşte biri bu boğazı aşarak tedarik ediliyor. Yine, güneyden gelen mal ve gemilerin yaklaşık yüzde 98'i Babu'l Mendeb Boğazı'ndan geçip yoluna devam ediyor.

Kaynak: <https://upload.wikimedia.org>

Babu'l Mendeb Boğazı

Husilerin İsrail'le bağlantılı gemilere saldırıları sonrası küresel konteyner firmaları (Danimarkalı Maersk, İtalyan-İsviçre ortaklı MSC, Alman taşımacılık şirketi Hapag-Lloyd, Fransız gemicilik şirketi CMA CGM ve İngiliz enerji şirketi BP) Kızıldeniz'den geçişlerini askıya aldılar. Tayvan şirketi Evergreen ve Hong Kong merkezli OOCL de İsrail limanlarına teslimatı askıya aldı.

Kızıldeniz/Aden Körfezi'nden geçiş yapacak gemiler Afrika'nın güneyindeki Ümit Burnu'na yönlendirildiler. MarineTraffic verilerine göre Aralık 2023'te Kızıldeniz'den geçen konteyner gemilerinin sayısı Aralık 2022'deki gemi sayısına göre yüzde 25 gerilemiş durumda.

Bu rota değişikliği seyahat süresinin 10-14 gün uzamasına ve 4 bin deniz mili (6 bin 500 kilometre) daha fazla yol kat edilmesine yol açtı. Yolun uzaması sebebiyle taşınan malların hem teslim süreleri uzadı hem de konteyner başına ortalama 700 dolar maliyetler arttı.

İsrail'in Eilat Limanı Genel Müdürü'nün açıklamasına göre Kızıldeniz'de Husi saldırılarının başlamasından sonra Eilat Limanının faaliyeti de yüzde 85 azaldı.

ABD öncülüğünde Husilere saldırı koalisyonu (OPG) kurma girişimi

Husilerin Babu'l Mendeb Boğazı geçişlerini aksatması, dünya kamuoyunu Gazze'deki İsrail saldırılarını durdurmak üzere harekete geçmelerini amaçlıyordu.

Ancak ABD, İsrail katliamlarını durdurmak için nüfuzunu kullanmak yerine Husilere yönelik bir saldırı gücü kurmayı seçti. Pentagon Sözcüsü Tuğgeneral Patrick Ryder 22 Aralık 2023 günü basın toplantısında yaptığı açıklamada, Husilerin Kızıldeniz'deki ticari gemilere yönelik saldırılarına karşı 18 Aralık'ta "Operation Prosperity Guard (OPG)/Refah Muhafızı Operasyonu" kurulduğunu ve 20'den fazla ülkenin bu koalisyona katıldığını söyledi. 4 Ocak'ta ABD Deniz Kuvvetleri Merkez Komutanı Koramiral Brad Cooper'da gazetecilere verdiği brifingte deniz gücüne 22 ülkenin dahil olduğunu yeni ülkelerin de katılacağını açıkladı.

Bu güce; ABD, İngiltere, Avusturalya, Almanya, Fransa, İtalya, İspanya, Hollanda, Danimarka, Norveç, Yunanistan, Bahreyn, Güney Kore, Yeni Zelanda, Sri Lanka, Singapur, Şeyseller ile birlikte gizlice ek 10 ülkenin daha katılacağı duyurulmuştu.

Yemen'deki Husilerin lideri Abdülmelik el-Husi "ABD'yi, İsrail gemilerini korumak amacıyla Kızıldeniz'i askerileştirmeye çalışmakla" suçladı.

ABD'nin koalisyon gücü (OPG) oluşturma fiyaskosu

Ne var ki, koalisyona katılması beklenen Fransa, İtalya ve İspanya bir NATO ya da AB görevi olmadığı sürece ABD komutası altında olmayacaklarını açıklayarak OPG'den çekildiler. Singapur operasyona dahil olmadığını ilan etti.

OPG'ye katılacağı beklenen İki bölge ülkesi Suudi Arabistan ve Mısır koalisyonda yer almayacaklarını açıkladılar. Umman Sultanlığı, Yemen'e saldırmak için havalanan hiçbir askeri uçağın Umman hava sahasını kullanmasına izin vermeyeceklerini duyurdu. Babu'l Mendeb Boğazı'nın diğer tarafında bulunan Cibuti, ABD'nin kendi topraklarından Yemen'e fırlatmak üzere füze rampaları kurma talebini reddetti.

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken'ın dünya çapındaki deniz taşımacılığının yaklaşık yüzde 20'sinin Yemen'in İsrail'e yönelik ablukasından etkilendiğini iddia eden açıklamasına Cibuti'nin Serbest Bölge ve Limanlar Yönetim Kurulu Başkanı Ebubekir Ömer Hadi itiraz ederek Yemen operasyonlarının Kızıldeniz'deki nakliye trafiğini etkilemediğini ve kargo gemilerinin İsrail bağlantılı olanlar dışında herhangi bir saldırıya maruz kalmadığını açıkladı.

12 Ocak günü OPG, Yemen'in başkenti Sana'nın yanı sıra liman kenti Hudeyde, Dhamar ve kuzeybatıda Husilerin kalesi Saada kentlerindeki hedefleri havadan ve denizden atılan füzeler ile vurdu. Saldırılarda 6 Yemenli öldü. OPG olarak Yemen

topraklarına düzenlenen saldırıya sadece ABD ve İngiltere'nin katıldığı, bölge ülkelerinin üslerini kullandırmamaları sebebiyle uçakların Güney Kıbrıs'tan ve Kızıldeniz civarındaki gemilerinden kalkmak zorunda kaldığı görüldü.

En az 22 ülkenin OPG'ye katılacağını açıklayan ABD'nin koalisyonuna, desteği beklenen ülkeler uçak ve asker desteği vermedikleri gibi içinde yer almadıklarını da açıkladılar. Kızıldeniz'de güç gösterisi yapmaya kalkan ABD için askeri koalisyon girişimi tam bir fiyasko ile sonuçlandı. Washington'un artık diğer devletlere dayatma gücünün kalmadığının, devletlerin ABD komutasında koalisyonlarda yer almak istemediğinin ortaya çıkmasıyla ABD'nin zafiyeti ve prestij kaybı sergilenmiş oldu.

Saldırıya tepkiler

12 Ocak saldırısının ardından Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ABD ve İngiltere'yi Kızıldeniz'i "kan gölüne" çevirmekle suçladı.

Rusya'nın BM Daimi Temsilcisi Vassily Nebenzia, uluslararası toplumu BM yetkisi olmadan Yemen'e yönelik bu saldırıyı kınaması çağrısında bulundu ve saldırıların uluslararası hukuku ihlal ettiğini, BM Şarti'nin 51. Maddesinin seyrüsefer serbestisini sağlamak için uygulanamayacağını, OPG saldırıların meşru müdafaa sayılamayacağını açıkladı.

Suudi Arabistan Dışişleri Bakanlığı, ülkesinin hava saldırılarından büyük endişe duyduğunu ifade etti.

Husilerin Sana'daki Yüksek Siyasi Konseyi tarafından yapılan açıklamada, Husilere ait mevzilere düzenlenen bombardımanlara misilleme olarak ABD ve İngiltere'nin tüm çıkarlarının 'meşru hedef haline geldiği' belirtildi.

İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü ise saldırıyı kınadıklarını ve uluslararası toplumun saldırıya tepki göstermesi gerektiğini söylemekle yetindi. İran, 7 Ekim'den bu yana İsrail'in Şam, Beyrut ve Kirman'da doğrudan kendisine ya da Hizbullah'a yönelik saldırıları karşısında sergilediği düşük profilli tepki verme politikasını sürdürüyor. Yıllardır Kudüs'ün ve Mescid-i Aksâ'nın muhafızı olduğunu propaganda eden, Amerika'yı büyük şeytan İsrail'i küçük şeytan olarak vasıflandıran İran'ın Filistin halkının toplu katliama maruz kaldığı bu dönemde izlediği politika, İran'ın öteden beri ABD ve İsrail ile el altından iş birliği yaptığı söylemlerinin propagandadan ibaret olmadığı iddialarını da güçlendiriyor. Gazze'deki savaşın bütün İslam dünyasını birleştirdiği dönemde İran'ın nerede yer alacağı merak konusu olmaya devam ediyor.

Dünya kamuoyu, uluslararası hukuk bakımından meşruluğu tartışmalı OPG saldırılarının dünya ticaretini korumaktan çok İsrail'i koruma amaçlı olduğu ve Kızıldeniz'in Gazze'deki savaşın bir parçası haline getirildiği kanaatinde.

Husiler ne kadar Şii?

Çatışmanın odağındaki Yemenli Husiler, haberlerde genellikle "İran'ın desteklediği Şii Husiler" kalıbı ile servis edilmekte ve İran'ın dini otoritesi velayeti fakihe bağlı vekil güç olarak anlaşılmaktadır. Peki, bu gerçekten böyle mi?

Husiler, Zeydiyye Mezhebine mensupturlar. Zeydiyye Mezhebi, Hz. Hüseyin'in torunlarından Ali Zeynelabidin'in oğlu Zeyd'e mensup olan bir Şii fırkası olup Zeyd b. Ali'nin Emevilere karşı 122/740 yılındaki isyanıyla ortaya çıkmıştır. İran ile özdeşleşen "İmâmiye Şiası" ile Husilerin mensubu bulunduğu "Zeydiyye" arasında çok ciddi inanış farkları bulunmaktadır.

Her iki mezhepte de İmâmet dinin ana prensiplerinden biri kabul edilmekle birlikte imamın kim olacağı ve vasıfları hakkında ciddi görüş farklılıkları vardır. İmâmiye Şiasında imametinde sadece Hz. Hüseyin ve soyundan vasiyet edilen 12 imama ait olduğu kabul edilirken Zeydiler imameti 12 ile sınırlamazlar, hilafet için veraseti değil, fazileti ön planda tutarlar. Onlara göre, Hz. Muhammed'den sonra ümmetin en faziletlisi Ali, sonra Hasan sonra da Hüseyin'dir. Bu ikisinden sonra ise gerekli şartları haiz (alim, cesur, zahid) her kim ise o imamdır. Zeydiler, Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer'in hilafetini de kabul ederler.

"Emr-i bi'l-Ma'ruf ve Nehy-i An'i'l-Münker (iyiliği emretme kötülükten alıkoyma)"i iman esaslarından kabul eden Zeydilere göre, İslam topraklarının korunması, Müslümanların himaye edilmesi, sınırların korunması, dini hükümlerin yerine getirilmesi, hadlerin uygulanması, zalimlerle mücadele ve mazlumların hakkının alınması, saldırganın engellenmesi, vergilerin toplanması, humusun toplanması, bidatlerin yok edilmesi ve ayrıca orduların toplanması, ümera ve kadıların atanması için fiilen imamın olması zaruridir.

Zeydiler, İmamiye Şiasından farklı olarak imamların peygamberler gibi ismet (günahsızlık) vasfına sahip olduğunu da kabul etmezler. Diğer taraftan, din ve dünya işlerinin tedviri için imamın fiilen olması gerektiği inancıyla (gizlenmiş) gaip imam anlayışını ve dolayısıyla velayet-i fakihi de kabul etmezler. Aynı zamanda farklı bölgelerde iki imamın varlığı da onlara göre caizdir. Bu kabul, sünni hilafetini onlar için meşrulaştırmıştır.

Zeydiyye, İmamiye Şiasında mevcut olan Takıyye, Beda ve Ricat inanışlarına da şiddetle karşı çıkarak bunları kabul etmez.

Bu farklılıkların bilinmesi sadece teolojiye ait hususlar değildir. Aynı zamanda Husilerin siyasi davranışlarını da temellendirmektedir.

Sonuç

Eylül 2014'te Yemen'in başkenti Sana'ya saldırarak merkezi hükümete askeri darbe yapan Husilere karşı, Mart 2015'ten itibaren Yemen hükümet güçlerine ilaveten Suudi Arabistan öncülüğündeki dokuz Arap ve Afrika devletinden oluşan askeri koalisyon da savaş açmıştı. Husilere karşı savaşta ABD, koalisyona istihbarat ve lojistik destek sağlarken İran'da Husilere silah desteği veriyordu. Ancak 8 yıl devam eden savaşta Suudi liderliğindeki koalisyon üstün silah gücü ve küresel aktörlerin siyasi desteğine rağmen Husilere karşı askeri bir başarı sağlayamadı.

8 yıllık savaşta yenilmeyen ve askeri yeteneklerini daha da artıran Husilerin askeri kapasitesini ABD-İngiltere ortaklığının yok etme ihtimali bulunmuyor. Yemen içinde geniş bir coğrafyaya dağılmış bulunan çok sayıda hedefi hava ve denizden atılan füzelerle baskı altına almak neredeyse imkansız. OPG, ağır silahlarla donatılmış 100 binin üzerinde savaşçısı bulunan Husilere karşı kara harekatı yapacak durumda da değil.

Görünen o ki, Husiler geri adım atmayacak, OPG'nin operasyonu devam ettiği sürece Kızıldeniz trafiği açılmak bir yana daha da kilitlenecek, güzergah değişecektir.

Sorunun çözümü, İsrail'i ateşkes yapmaya zorlamada yatıyor. Ancak, ABD ve müttefiklerinin İsrail'i ne pahasına olursa olsun destekleme tercihi küresel ticareti riske atıyor.

On binlerce sivilin İsrail ordusu tarafından kasten öldürülmesi karşısında kılını kıpırdatmayan ABD ve İngiltere'nin, deniz ticareti engelleniyor gerekçesiyle askeri güç kullanmaları bu ülkelerin ahlaki zayıflığını bir kez daha ortaya koydu.

Öte yandan, Refah Muhafızı Operasyonu (OPG)'na düşük katılım, bundan sonra dünya devletlerinin ABD liderliğine boyun eğip zoraki peşine takıldığı dönemlerin sona erdiğini de göstermiş oldu.

Gelinen nokta büyük güçlerin pullarının döküldüğü bir nokta: Hamas İsrail devletini bitirirken Husiler de ABD-İngiltere ekseninin karizmasını çiziyor, İran'ın izlediği suskun, karnından konuşan politikanın nereye varacağı Müslüman halklar tarafından ilgiyle izleniyor.

İsrail'in 1 Nisan'da Suriye'nin başkenti Şam'daki İran konsoloslugu bombalaması sonucu İran Devrim Muhafızları Ordusu mensubu ikisi general yedi kişi öldürülmüştü. Saldırının ardından İran lideri Ayetullah Ali Hamaney, 2 Nisan'da yaptığı açıklamada İsrail'e karşı misillemenin meşru müdafaa haline geldiğini söylemiş ve "Gerekli karşılığı vereceğiz. Onları cezalandıracağız" demişti.

İran'ın ne zaman ve nasıl bir tepki vereceği merakla bekleniyordu.

İran beklenen misillemesini 13 Nisan Cumartesi günü geç saatlerde İsrail topraklarına saldırı düzenleyerek yaptı.

Devrim Muhafızları, 'Hakiki Söz' operasyonu adını verdikleri saldırıyı "Siyonist rejimin aralarında Şam'daki konsolosluk saldırısı da dahil olmak üzere tekrar tekrar işlediği suçlara misilleme olarak düzenlediklerini" belirtti. İran ilk kez kendi topraklarından İsrail'e bir saldırı düzenliyordu.

İran Dışişleri Bakanı Hüseyin Emir Abdullahiyan, ABD ve bölge ülkelerini saldırıdan 72 saat önce saldırının mahiyeti konusunda, ayrıca kısıtlı ve misilleme amaçlı olduğu hususunda bilgilendirmişti.

İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, saldırının netleşmesinden kısa süre önce yayımladığı açıklamasında İran'ın her türlü saldırısına hazırlıklı olduklarını açıkladı. İsrail ordusu İHA'ların ülkeye ulaşmasının saatler alacağını duyurdu.

İran Devlet Televizyonu, Devrim Muhafızları Ordusu'nun operasyonunun başladığını 23:30'da haber verdi.

İsrail ordusundan yapılan açıklamada, İran'ın İsrail'e 100'ü balistik füze olmak üzere 300'den fazla füze ve kamikaze insansız hava aracı (İHA) ile saldırdığı bildirildi. İsrail ordusu, bunların yüzde 99' unun müttefikleriyle birlikte, havada imha edildiğini açıklarken müttefiklerin ABD, İngiltere ve Fransa olduğu duyuruldu.

İran saldırısında en önemli hedef Negev Çölü'ndeki İsrail'in Nevaim Askeri Üssü'ydü. Bu üs, Suriye'deki İran Konsoloslugu'na düzenlenen saldırıda kullanılan askeri üstü. İran, Heybar balistik füzeleriyle vurduğu üssün ciddi zarar gördüğünü ilan ederken İsrail, askeri üssün altyapısının zarar gördüğü ancak üssün çalışır vaziyette olduğunu açıkladı. Hava saldırılarında İsrail genelinde 12 kişinin yaralandığı haberlere yansdı.

İran'ın BM Daimi Temsilciliği 01:35'te X hesabından yaptığı açıklamada BM Anlaşması'nın 51. Maddesi uyarınca meşru müdafaa hakkını uyguladıklarını savunup "Bu iş şu an sonuçlandı sayılır. Eğer İsrail bir hata daha yaparsa İran'ın karşılığı daha ağır olacaktır. ABD bundan uzak durmalı" ifadelerini kullandı.

İsrail ordusu 04.20'de yaptığı açıklamada, sığınaklarda kalmaya gerek olmadığını duyurdu. 23.30'da başlayan tehlike geçmişti...

İran devlet televizyonuna konuşan İran Genelkurmay Başkanı Muhammed Bakıri'nin İsrail'e düzenlenen saldırı hakkında "Operasyon başarıyla tamamlandı. Biz bu operasyonu tam bir sonuç olarak görüyoruz ve operasyonun devamına yönelik bir düşüncemiz yok" açıklaması, İran'ın saldırısının aslında yasak savma mahiyetinde bir mecburiyet olduğunu ifade ediyordu.

İran, düzenlediği insansız hava aracı ve füze saldırısına misilleme yapması halinde topraklarına daha büyük bir saldırı düzenleyeceği konusunda İsrail'i uyardı. Washington'u da uyaran Tahran, İsrail'in İran'a karşı herhangi bir askeri eylemini desteklemesi halinde ABD üslerinin hedef alınacağını bildirdi.

ABD Başkanı Joe Biden, Netanyahu ile yaptığı telefon görüşmesinde "ABD'nin İsrail'e desteği tamdır" mesajı vermesinin yanı sıra İsrail'in İran'a yönelik herhangi bir karşı saldırısına destek olmayacaklarını da belirtti.

İran Dışişleri Bakanı Abdullahiyan, İsrail'e karşı misilleme operasyonunun sona erdiğini, İran'ın saldırıya uğramadığı takdirde yeni bir harekate girişmeyeceğini söyledi.

İran'da sokaklara çıkan halk gece boyunca İsrail'e yönelik saldırıyı kutladı ve İsrail karşıtı sloganlar attı.

Türkiye'nin duruşu

Saldırı gecesi hiçbir açıklama yapmayan Türk Dışişleri Bakanlığı'ndan ertesi gün yapılan açıklamada; olay öncesinde İran ve ABD makamlarıyla görüşülerek "itidal çağrısında bulunulduğu", tarafların karşılıklı beklenti ve mesajlarının da Türkiye üzerinden iletildiği ve tepkilerin orantılı olması yönünde gerekli girişimlerin yapıldığı vurgulanarak "İsrail'in, İran'ın Şam Büyükelçiliği'ne gerçekleştirdiği uluslararası hukuka aykırı saldırı, kaygılarımızı haklı çıkarmıştır. İran'ın bu saldırıya yaptığı misilleme ve takip eden gelişmeler, olayların hızlı biçimde bölgesel bir savaşa dönüşebileceğini bir kez daha göstermiştir" ifadelerine yer verildi.

Açıklamada, İranlı yetkililere ve "İsrail üzerinde etkisi olan Batılı ülkelere", tırmanmaya son verilmesi yönündeki mesajların "açık biçimde aktarıldığının" altı çizildi.

Saldırının arka planına vakıf olan Türkiye'nin olay cereyan ederken herhangi bir açıklama yapmaması saldırıyı ciddiye almadığını gösteriyordu. Belki de o gece en doğru duruşu Türkiye sergiliyordu.

Danışıklı saldırı kime ne kazandırdı?

Devrim Muhafızları'nın gerçekleştirdiği sınırlı ve etkisiz bu saldırının hedefi ve boyutunun arka kapılar ardında ABD ile kararlaştırıldığı anlaşılıyor.

13 Nisan'da İsrail'e giden CENTOM komutanı General Michael Kurilla'nın İran saldırısının boyutu hakkında İsrail'i bilgilendirdiği ve aşırı tepki vermemesini sağladığını düşünmekte bir beis yoktur.

Dört yıl önce, İran'ın Kudüs Gücü Komutanı Kasım Süleymani'nin öldürülmesine tepki olarak misilleme yapma ihtiyacı duyan İran'a, ABD Irak'taki Ayn el Esad Hava Üssü'nü bombalamasına izin vermiş, İran'ın salladığı 15 füze hiç kimseye zarar vermemeyi başarmıştı. Bu örnekten görüleceği üzere İran-ABD arasında gaz alma alışverişi yeni bir durum değil.

Sonuçları itibariyle bu saldırı, hem İran hem İsrail hem de ABD'yi iç ve dış kamuoyu baskısından kurtaracak bir formül olarak tasarlanmış görünüyor.

Kasım Süleymani'nin öldürülmesinden bu yana ardı arkası kesilmeyen ABD ve İsrail'in Devrim Muhafızları'na yönelik saldırılarına gerçek manada karşılık vermeyen Devrim Muhafızları, İran halkı nezdinde güven ve itibar kaybetmekteydi. Halkın yüzde 60'ının boykot ettiği son seçimler bu güven kaybının açık göstergesiydi. Hakiki Söz Operasyonu ile İran Devleti, İsrail'den "hesap sorarak" halkının bir bakıma gazını almış oldu.

Saldırı sonrasında İsrail topraklarında herhangi bir can kaybı yaşanmazken, İran'ın Şiraz bölgesinde kazara düşen füze nedeniyle 7 kişi, Ürdün'de yerleşim bölgelerine düşen füze 3 kişi hayatını kaybetmiş, Negev'de bir Arap Bedevi çocuğu da yaralanmıştı.

Etkisiz saldırının sahiciliğini artırmak için başka coğrafyalara ait görseller devreye sokuldu. Özellikle İsrail Ordusu sosyal medya hesabında Teksas'taki 1 Mart orman yangınının görüntülerini, 7 yıl önce Rusya'da yaşanan patlama görüntülerini İran saldırısı gibi sundu. Bu algı çalışmasının İran saldırısına güç kazandırma maksatlı olduğu açıktı. Görüntüler, intikama susamış Devrim Muhafızları taraftarlarını herhalde coşturmuş olmalıdır.

Diğer yandan, yıllarca Kudüs ve Mescid-i Aksa'nın koruyucusu rolünü oynayan İran'ın Hamas-İsrail savaşında sessizliğe gömülmesi hem İran halkını hem de Lübnan, Irak, Suriye'deki vekil güçlerini rahatsız ediyordu. Etkisiz de olsa bu saldırı, İran'a İsrail'e karşı fiilen savaşan tek İslam ülkesi propagandasını yapma fırsatını hediye edecektir.

Filistin'de işlediği soykırım sebebiyle uluslararası toplum tarafından hızla haydut devlet statüsünde görülmeye başlanan İsrail'in de Gazze'yi gündemden düşürmek için böyle bir saldırıya ihtiyacı vardı. 1 Nisan'da gerçekleştirdiği konsolosluk bombalaması ile İsrail, İran'ı kendisine saldırması için tahrik ve tazyik etmeyi planlamıştı.

İsrail'in Filistin halkına yönelik katliamlarını meşrulaştırmak için İran gibi (Hamas destekçisi ilan edilen) bir devletin saldırısına ihtiyacı vardı.

Öte yandan, İsrail'e silah tedarik eden devletler de "soykırım ortağı" suçlaması ile karşı karşıyaydılar. Bir yandan halklar silah satışlarının durdurulması için hükümetlerine baskı yaparken diğer taraftan Nikaragua'nın, Almanya'nın İsrail'e silah satışını durdurması için Uluslararası Adalet Divanı'na dava açması gibi uluslararası toplumların iş birlikçi devletlere karşı baskısı da artmaya başlamıştı. İran saldırısı, ABD başta olmak üzere Batılı devletlerin İsrail'in güvenliğini sağlamak için silah satmalarını gerekçelendirmiş oldu.

Ayrıca, Netanyahu hükümetini devirmek için ayaklanan muhalefetin dış düşman saldırısı karşısında ister istemez birlik çağrılarına cevap vermek durumunda kalarak mevcut hükümeti rahatlatacağı da hesaplanmış olmalıdır.

Ne var ki, İran'ın misillemesi beklenen etkinin tersine bir sonuç doğuracaktır. Bütün dünya kamuoyu, saldırının bir mizansenden ibaret olduğunu, saldırıların İsrail'e herhangi bir zarar verme maksadı taşımadığını, hatta içeriden ve dışarıdan sıkışan İsrail'e verilen bir hayat öpücüğü mahiyetinde olduğunu, iş birlikçi devletlerin soykırımda kullanılan silah satışlarını devam ettirmelerini kolaylaştıracağını açıkça görmüştür.

7 Ekim Aksa Tufanı, her kesin maskelerini düşürmeye ve gerçek yüzleri ifşa etmeye devam ediyor.

İsrail çoğu zaman yalana dayalı, sanal gerçeklik üreten ve küresel anlamda algıyı yönetmeyi de başaran bir devlettir. Bir süre için başarılı gözükse de üretilen algıyı gerçekmiş gibi kabul ettirme sahtekarlığının her defasında foyası ortaya çıkmıştır.

İsrail için asıl tehlike, dışarıyı etkilemek üzere ürettiği yalan ve kurguya kendilerinin de inanmaya başlamış olmalarıdır. “14 Nisan İran Saldırısı”na Siyonist medyanın bakışı okunduğunda bu kendini kandırarak rahatlama davranışı kolaylıkla fark edilebiliyor.

Kassam Tugayları'nın 7 Ekim Aksa Tufanı saldırısı, şoka uğrayan İsrail halkına şunu göstermişti; yenilmez İsrail Ordusu söylemi bir balondur, her şeyden haberdar olan MOSSAD ise derin bir uykudaydı. Bu saldırıyla, İsrail'in ABD ve Batılı müttefiklerinin (İngiltere, Fransa, Almanya) askeri ve siyasi desteği olmadan kendi imkan ve kabiliyetleri ile yaşayamayacağı, kendini koruma yeterliğine sahip egemen bir devlet vasfı bulunmadığı ortaya çıkmıştı.

Devletine güvenini kaybeden, gururu kırılmış Yahudi halkının toparlanması için acil bir zafere ihtiyacı vardı. Bu baskı altındaki İsrail ordusu Gazze'yi 6 aydan fazla bir süredir ağır bombardımanla yerle bir etmesine, Filistin halkına gözü dönmüş biçimde soykırım uygulamasına rağmen Hamas'a karşı askeri bir başarı sağlayamadı. Hatta kalıcı işgal (ilhak) gerçekleştirmek üzere girdiklerini ilan ettikleri Gazze'de karşılaştıkları direniş ve uğradıkları kayıplar dolayısıyla İsrail ordusu, bütün askerlerini buralardan çekmek zorunda kaldı.

Bir yandan Hamas'a karşı halkın askeri bir zafer kazanma beklentisi diğer taraftan Binyamin Netanyahu hükümetini devirmeye yönelik muhalif sokak gösterileri aşırı sağcı hükümeti içeride sıkıştırıyordu. Diğer taraftan, soykırım suçundan yargılatmak üzere uluslararası toplumun harekete geçmesi sebebiyle İsrail adım adım dünyadan izole olmaktaydı. Nitekim, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK)'nde 25 Mart'ta yapılan oylamada ABD çekimser kalırken, 15 üyeden 14'ü ateşkes yönünde oy vermişti. BMGK tarafından 7 Ekim'den bu yana oylamaya sunulan 10 karar tasarısını veto eden ABD bile pozisyonunu değiştirmek mecburiyetinde kalmıştı.

Biden-Netanyahu yönetimleri, Gazze'yi dünya gündeminden düşürmek, uluslararası izolasyondan kurtulmak, Batılı ülkelerin silah sevkiyatını devam ettirmek ve İsrail Ordusu'nun muhtemel Refah saldırısını uluslararası toplum

nezdinde meşrulaştırmak için yeni bir çıkış yolu buldular. Bu yol, İran'ı tahrik ve tazyik ederek İsrail'e saldırmasını sağlamaktı.

Bunun için İsrail uçakları 1 Nisan'da Suriye'nin başkenti Şam'daki İran Konsolosluğu'nu bombalayarak İran Devrim Muhafızları Ordusu'na mensup ikisi general yedi kişiyi öldürdü. Uluslararası hukuka göre İran toprağı sayılan yere yapılan bu saldırı İran'a meşru müdafaa hakkı tanıyordu ama İran'ın bu hakkı kullanmakta çekingen davrandığı görülüyordu.

ABD'nin İsrail'e zarar vermeyecek sınırlı bir misilleme yapmaya İran'ı cesaretlendirmesi sonucu, Şam saldırısından 14 gün sonra, Devrim Muhafızları Ordusu 100'ü balistik füze olmak üzere 300'den fazla füze ve kamikaze insansız hava aracı (İHA) ile İsrail'e saldırı düzenledi. Danışıklı olan bu saldırının zamanı ve çapı İran tarafından 72 saat öncesinde ABD'ye ve komşu ülkelere zaten bildirilmiş, İsrail de tedbirini almıştı.

İran, İHA ve füzelerinin yüzde 99'unun İsrail topraklarına girmeden havada imha edildiği bir saldırı düzenleyerek İsrail'e ve halkına ihtiyacı olduğu zafer duygusunu ikram etmiş oldu. İran Genelkurmay Başkanı Muhammed Bakırı, İsrail'e düzenlenen etkisiz saldırı hakkında "Operasyon başarıyla tamamlandı. Biz bu operasyonu tam bir sonuç olarak görüyoruz ve operasyonun devamına yönelik bir düşüncemiz yok" açıklaması yaparak operasyonu sonlandırdı. Danışıklı saldırı ile intikam beklentisi içinde olan İran halkı da tatmin edilmiş oldu. Hem İsrail hem de İran sokaklarında halk zafer gösterileri düzenledi.

İsrail medyası ve Siyonistler, ABD ve İran yönetiminin birlikte planladığı bu etkisiz misillemeyi bir zafer havasında kutlamaya devam ediyorlar. Siyonist çevreler İsrail'in işgal ettiği topraklarda Filistin halkıyla değil de 7 Ekim'den bu yana topraklarına saldıran İran ile savaşıyormuş algısı yaratmaya yöneldiler. Gazze'de işledikleri soykırımı bu saldırı ile örtme ve unutturma fırsatına çevirmek istiyorlar.

Katliamları sebebiyle uluslararası toplum nezdinde izole olan ve Uluslararası Adalet Divanı'nda soykırım suçu ile yargılanmayla yüz yüze kalan İsrail, bu danışıklı saldırı ile yine mazlum ve mağduru oynama fırsatını kazandı. Öte yandan, Filistin'in BM'ye tam üyeliğinin oylamasından hemen öncesinde gerçekleşen bu saldırı, BMGK'da Filistin lehine oluşan havayı yok etmek üzere İsrail'e büyük bir manevra alanı sağlamış oldu.

İsrail medyası ve Siyonistlere göre, İsrail bir yandan izolasyon çemberini kırarken diğer yandan Batılı dostları (ABD, İngiltere, Fransa) da füze imha operasyonuna katılarak kendilerini terk etmeyeceklerini göstermişti. Yalnızlaşma paniğine kapılan Siyonistler için bu çok önemsenen bir sonuçtu.

Bundan daha fazla vurgulanan husus ise ABD'nin 2015'ten bu yana oluşturmaya çalıştığı Arap NATO'sunun İsrail lehine devreye girdiğine inanmalarıydı. Onlara göre, 14 Nisan gecesi ABD, İsrail ve müttefik Arap ülkeleri arasında Orta Doğu Hava Savunması (MEAD) olarak bilinen bölgesel ittifak devreye girerek İsrail'i korumuştur.

Bölgede tek başına kendi güvenliğini sağlaması mümkün olmayan İsrail, ABD tarafından inşa edilen bölgesel güvenlik mimarisinin hala çalıştığına ve kendisini koruduğuna inanmak istiyordu.

Bu beklenti şunun için önemliydi; ABD, askeri güçlerini Ortadoğu'dan Asya-Pasifik bölgesine çekmeyi ve Çin'in yükselişini durdurmayı önceleyen yeni bir strateji benimsemiş, Ortadoğu'daki askerlerinin yüzde 85'ini bölgeden çekmişti. ABD'nin Ortadoğu'da uzun süre kalıcı olmayacağı öngörülebiliyordu. Boşluğu dolduracak başka bir savunma mekanizması gerekiyordu.

ABD bölgede güç azaltırken, Kasım 2018'de "Kolektif Entegre Savunma Doktrini" ışığında, tüm müttefik güçleri koordine etmek üzere "Birleşik Askeri Komutanlık" kurdu. İsrail'i kendi kontrolünde olan bölgesel bir güvenlik işbirliğinin parçası yapmak üzere 2021 Ocak ayında EUCOM yetki alanından çıkarıp CENTCOM sorumluluk alanına taşıdı. İsrail, güvenliğini bu işbirliği ile sağlayacağına ciddi şekilde inanmıştı. Açıkçası, uzun dönemde buna inanmaktan başka çaresi de yoktu. [i]

Bahis konusu Körfez-İsrail savunma işbirliği mekanizması, İran düşmanlığının sürekli olacağı beklentisi üzerine kurulmuştu. Ne var ki 10 Mart 2023'ten itibaren Çin'in arabuluculuğu ile Suudi Arabistan ile İran'ın diplomatik münasebet kurması, 29 Mart'ta Suudi Arabistan'ın Şanghay İşbirliği Örgütü'nün (ŞİÖ) diyalog ortağı olma kararı alması, BAE'nin Mart ayında Birleşik Deniz Kuvvetleri'ne (CMF)'den katılımını geri çekmesi hem ABD hem İsrail için hayal kırıklığı yaratan gelişmelerdi. ABD-İsrail için en büyük korku söz konusu güvenlik mimarisinin yıkılmasıydı.

Bu can sıkıcı gelişmelerin ardından 7 Ekim Aksa Tufanı, ABD'nin kurguladığı Arap Devletleri ile İsrail'in güvenlik ortakları olacakları askeri entegrasyon modelini ve Abraham antlaşmalarını yerle bir etti. İşbirliğinin ne kadar kırılgan bir zemine oturduğu görüldü.

ABD-İsrail eksenini şimdi, çöken entegrasyon modelini yine İran düşmanlığı üzerinden diriltmeye çalışıyor. 15 Nisan'dan itibaren Suudi Arabistan ve Ürdün'ün İran füzelerini vurduğunu, Katar'ın istihbarat akışı sağladığını işleyerek her şeye rağmen İsrail ile savunma işbirliğinin devam ettiğini propaganda ediyorlar. Bu çerçevede The Jerusalem Post, Suud kraliyet ailesine ait bir web sitesinde Suudi Arabistan'ın İran füzelerini engellediğini yazdığını haberleştirdi. Suudi yetkililer

bunu haber yapan resmi bir web siteleri olmadığını Al Arabia'ya da açıklayarak yalanladılar.

Bölgede, İran ortak düşmanlığı üzerine inşa edilen ABD-Körfez-İsrail savunma entegrasyon modeli 2023 Mart ayından itibaren işlevini kaybetmiş, 7 Ekim'den sonra tamamen çökmüştür. Suudi Arabistan-İran karşılıklı diplomatik misyonlarını açarken BAE ve Bahreyn dışındaki Körfez ülkeleri hala İsrail'i resmi olarak tanımıyorlar.

Dün (18.04.2024) BMGK'da Filistin'in BM'ye tam üyeliğini veto eden ABD'nin Birleşmiş Milletler Daimi Temsilci Yardımcısı Robert Wood, Filistin'in BM'ye tam üyeliği için İsrail ile Suudi Arabistan dahil bölgede entegrasyonun şart olduğunu, bu gerçekleşmeden Filistin'in BM'ye tam üyeliği için henüz çok erken olduğunu açıkladı. ABD, Filistin'in BM üyeliğini bölgenin İsrail'e entegre olması şartına bağlayarak şantaj yapıyordu.

Irak, Afganistan'dan rezil şekilde kaçarak çıkan, en son Ukrayna'yı Rusya karşısında ortada bırakan ABD'nin (ve batılı işbirlikçilerinin) bu dayatmayı gerçekleştirecek bir gücü bulunmamaktadır. Mevcut dünya düzeni bütün kurum ve kuralları ile hem ahlaken hem de fiilen çökmüş durumdadır, dünya yeni bir düzen arayışı içerisinde. İsrail'in Gazze'de yaptığı soykırımdan sonra ne Abraham Anlaşmalarının sürdürülmesi ne de merkezinde İsrail'in olacağı bölgesel bir entegrasyonun hayata geçirilmesi mümkün değildir. Gerek ABD gerekse İsrail, Körfez Araplarının bunca katliamı sineye çekip nerede kalmıştık diyeceklerini umuyorlar. Vicdanları gibi siyasi akılları da körleşmiş durumda...

Hamas'ı kurtuluş mücadelesi veren "direniş örgütü", İsrail'i işgalci "terörist devlet" olarak kabul eden Türkiye'nin 1967 sınırları içerisinde, başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız bir Filistin Devleti'nin kurulması kararlılığı bütün bölge ülkelerini de bu hedef doğrultusunda etkilemeye devam edecektir. Batılı devletlerin Müslümanların soykırıma uğramalarına kayıtsız kalmak bir yana destek veren politikaları karşısında bölgenin Müslüman devletlerinin kendi aralarında yeni siyasi-askeri işbirliklerine gitmeleri kaçınılmaz olacaktır.

İsrail, Körfez ülkeleri-İsrail savunma işbirliği ile kendi güvenliğini sağlayacağı ham hayaliyle avunmak yerine, elbette şartların değişmesiyle küresel çapta izole olacağı, Ortadoğu'da bir başına kalacağı günlerin kabusuna hazırlanmalıdır.

[i] Sinan TAVUKCU, "Aksa Tufanı: ABD'nin Bir Saldırıda Çöken Entegrasyon Modeli"

<https://www.sde.org.tr/sinan-tavukcu/genel/aksa-tufani-abdnin-bir-saldirida-coken-entegrasyon-modeli-kose-yazisi-39156>

11 Kasım 2023 günü Suudi Arabistan’ın başkenti Riyad’da toplanan İslam İşbirliği Teşkilatı(İİT) ve Arap Ligi(AL) üyesi devletlerin Devlet ve Hükûmet Başkanları Liderler Zirvesi’nin sonuç bildirgesi[[i]] son derece önemli kararları ihtiva ediyordu.

Ne yazık ki, Türk medyası pek çok kez yaptığı gibi bu defa da 31 maddelik Zirve Bildirisi’ni okumadan Zirve’nin boş olduğu, dağın fare doğurduğu yorumlarıyla pek anlamadan eleştirmişti[[ii]]. Halbuki o günden bugüne Birleşmiş Milletler, devletler ve uluslararası toplum nezdinde Filistin lehine oluşan havada bu kararların sahaya yansımalarının büyük etkisi vardı.

Zirve Bildirisi’nde, İsrail’in yasadışı faaliyetlerini durdurmak, işgal altındaki tüm toprakları kurtarmak ve 4 Haziran 1967 sınırlarında bağımsız, egemen ve başkenti Kudüs-ü Şerif olan bir Filistin Devleti’nin kurulması ortak hedef olarak ortaya konulmuştur.

Zirve kararlarında, İsrail işgal ve saldırısının derhal durdurulması, barışın ve normalleşmenin sağlanması, işlenen suçların tespiti ve cezalandırılması için yeni mekanizmalar kurulması süreci yönetmek için atılan önemli adımlardı.

Bu mekanizmalardan en önemlilerinden birisi, Suudi Arabistan, Ürdün, Mısır, Katar, Türkiye, Endonezya ve Nijerya Dışişleri Bakanları’nın İİT ve Arap Ligi’nin tüm üye devletleri adına yetkilendirilmesiydi.

“Gazze Temas Grubu” adı verilen bu heyet, İİT ve Arap Ligi’nin tüm üye devletleri adına, Gazze’ye yönelik savaşın sona erdirilmesi ve kalıcı ve kapsamlı bir barışın sağlanması adına kabul edilen uluslararası şartnameler çerçevesinde ciddi ve gerçek bir siyasi sürecin başlatılması için uluslararası eylemde bulunmak için yetkilendirilmişti (11. Madde).

Bildiride; tüm İİT ve Arap Ligi üye ülkelerine, kolonici işgal yetkililerinin insanlığa karşı işledikleri suçları durdurmaları yönünde atılabilecek tüm diplomatik, siyasi ve hukuki önlemleri uygulama çağrısı da yapıldı (12. Madde).

Yazımızda ele alacağımız üzere, “İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Gazze Temas Grubu” olarak adlandırılan 7 bakandan oluşan bu yapı yürüttüğü temaslara, çok kısa süre içerisinde pek çok ülkenin Filistin Meselesi ve Hamas’a bakışını ABD-İsrail etkisinden kurtararak Filistin lehine dönüştürmeyi başarmıştır. Bu başarıyı BM Genel Kurul kararlarında, BM Güvenlik Konseyi kararlarında, BM İnsan Hakları

Konseyi kararlarında ve BM bünyesinde alınan Filistin ile ilgili diğer kararlarda görmek mümkündür.

İsrail aleyhine soykırım suçundan Lahey Adalet Divanı'nda dava açılmasında, İsrail'e silah tedarik eden ülkeler aleyhine soykırıma destek verdikleri iddiası ile açılan davalarda da Temas Grubu'nun dönüştürücü ve zulme karşı cesaretlendirici girişimlerinin etkisi büyük olmuştur.

Temas Grubu Üyeleri

İİT ve AL Gazze Temas Grubu üyesi ülkelerin temsilcileri; Türkiye Dışışleri Bakanı Hakan Fidan, Ürdün Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Ayman Safadi, Mısır Dışışleri Bakanı Semih Şükrü, Endonezya Dışışleri Bakanı Retno Marsudi, Nijerya Dışışleri Bakanı Yusuf Maitama Tuggar'dı. Ziyaretlerde heyete Arap Birliği Genel Sekreteri Ahmed Aboul Gheit ve Filistin Dışışleri Bakanı Riyad El Maliki de eşlik ediyor.

11 Kasım 2023'te sona eren İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletlerin Devlet ve Hükümet Başkanları Liderler Zirvesi'nin hemen ertesinde oluşturulan "Gazze Temas Grubu" hızlı bir tempo ile görevine yoğunlaştı. Tam bir ay sonra, 12 Aralık 2023'te toplanacak BM Genel Kurulu'ndan önce, olabildiğince fazla devlet ve uluslararası örgütle temas ederek işgalci İsrail aleyhine ve Filistin lehine duruş oluşturmaya çalıştılar.

Temas Grubu Üyelerinin Ziyaretleri

Temas Grubu İsrail işgalinin sonlandırılması, suçluların cezalandırılması ve iki devletli çözümün hayata geçirilmesine yönelik çabalarına, BM Güvenlik Konseyi'nin daimi üyesi ülkelerin başkentlerini ziyaret ederek başladı.

Heyet, 20-21 Kasım'da Pekin'de Çin Halk Cumhuriyeti Dışışleri Bakanı Wang Yi, 21 Kasım'da Moskova'da Rusya Dışışleri Bakanı Lavrov, 22 Kasım'da Londra'da Birleşik Krallık Dışışleri Bakanı Cameron, Paris'te Fransa Cumhurbaşkanı Macron ve Fransız Dışışleri Bakanı Colonna ile görüşmeler yaptı. 27 Kasım'da Barselona'da Gazze konulu Akdeniz için Birlik 8. Bölgesel Forumu'na katıldı ve burada İspanya Dışışleri Bakanı Albares ile görüştü.

29 Kasım'da New York'a giden Gazze Temas Grubu üyesi bakanlar, Gazze'deki son gelişmelerin ele alındığı, Dışışleri Bakanı seviyesinde toplanan BM Güvenlik Konseyi oturumuna katıldılar. New York'ta, BMGK Dönem Başkanı Çin Dışışleri Bakanı Vang, Birleşmiş Milletler(BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, Washington DC'de ABD Dışışleri Bakanı Blinken ile de görüştüler.

Resim: Temas Grubu üyesi ülkelerin dışışleri bakanlarının Birleşmiş Milletler(BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres ile görüşmesi.

Kanada da temaslarnı yürüten bakanlar **9 Aralık**'ta Ottawa'da Kanada Başbakanı Trudeau ve Dışışleri Bakanı Joly'i ziyaret ettiler.

12 Aralık 2023'te toplanan BM Genel Kurulu oylamasında Filistin lehine alınan yüksek oy Temas Grubu'nu oldukça mutlu etmişti.

İskandinav ve Benelüks ülkelerinin daveti üzerine Temas Grubu **15 Aralık 2023'te** Norveç'in başkenti Oslo'ya ziyaret gerçekleştirdi. Bu ziyarette, Belçika Dışışleri Bakanı Lahbib, Danimarka Dışışleri Bakanı Rasmussen, Hollanda Dışışleri Bakanı Slot, İsveç Dışışleri Bakanı Billström, İzlanda Dışışleri Bakanı Benediktsson, Lüksemburg Dışışleri Bakanı Bettel, Norveç Dışışleri Bakanı Eide, Finlandiya Dışışleri Bakanlığı Müsteşarı Salovaara ile bir araya geldiler.

Temas Grubu'nun burada yaptığı açıklamada; bu grubun artık sadece İİT ve Arap Ligi adına konuşmadığı vurgulanarak, *Temas Grubu dünya kamuoyunun büyük çoğunluğunun sahiplendiği bir tutumu muhataplarına iletiyor, Gazze'de yaşanan durumu bütün açıklığıyla muhataplarının ve kanaat önderlerinin dikkatine getiriyor, İsrail'i sorgusuz biçimde destekleyen ülkelerin tutumlarını değiştirmeleri için baskı yaratıyor*, denildi.

Yapılan açıklamada, söz konusu ülkelerin, Temas Grubu'yla diyalog arayışında olması Gazze ve Filistin'de yaşanan zulme yönelik duyarlılığın Batı Avrupa'da

artmakta olduğuna işaret ettiği ifade edildi. *"Temas Grubu'nun, barış, adalet ve kalıcı çözüm vurgusu yaparak tam ateşkes ve barış sürecinin başlaması yönündeki çağrısı, sorunun bir an önce çözülmesine dair beklentinin dünyada giderek daha fazla yankı bulmasına imkan tanımıştır"* sözleriyle Temas Grubu'nun çalışmalarının etkisine işaret edildi.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, New York'ta **23 Ocak 2024**'te Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) Filistin konulu toplantısına katılıp ikili görüşmeler gerçekleştirdi.

05 Mart 2024'te Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde düzenlenen İslam İşbirliği Teşkilatı Olağanüstü Dışişleri Bakanları Konseyi Toplantısı'nda alınan kararda "İİT-Arap Birliği Zirvesi"nde yetkilendirilen Temas Grubu'nun uluslararası girişimleri takdir edildi ve bu girişimlerin sürdürülmesi çağrısı yapıldı. Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan Temas Grubu'nun faaliyetleri hakkında yaptığı konuşmada *Gazze Temas Grubu'nun "sadece kınamalardan oluşan kısır döngüyü kıran" yenilikçi bir girişim olduğunun altını çizdi ve "(Gazze Temas Grubu) aynı zamanda bölgesel bir sahiplenme ruhu da yarattı."* açıklamasında bulundu. Fidan, diplomasideki tüm araçların kullanıldığını vurgulayarak, **"Bugün grubun çabaları sayesinde uluslararası toplumun ezici çoğunluğu, acil ateşkes ve iki devletli çözümden yana"** ifadesini kullandı.

Toplantının karar taslağında, Türkiye'nin önerisi üzerine ihtilafın çözümünü teminen uluslararası barış konferansı düzenlenmesi çağrısı yapıldı ve bu çerçevede olası bir anlaşmanın uygulanması için garanti mekanizması ihtiyacının altı çizildi.

28 Nisan 2024'te Gazze Temas Grubu, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) İcra Komitesi Genel Sekreteri Hüseyin eş-Şeyh, BAE Devlet Başkanı Şeyh Halife bin Zayid Al Nahyan'ın Diploması Danışmanı Enver Gargaş'ın da katıldığı Riyad'daki toplantısında; Filistin'in devlet olarak tanınması için atılabilecek adımları ve İsrail ile İsrail'e destek veren ülkelere karşı uygulanabilecek baskı unsurlarını görüştü. Yapılan açıklamada, uluslararası toplumdan, İsrail'e silah ihracatını durdurmak da dahil olmak üzere etkili yaptırımlar uygulanması talep edildi, Batı ülkelerinde Gazze'de savaşın ve İsrail'in işlediği ihlaller ve suçların durdurulmasını isteyen barışçıl göstericilere yönelik uygulamalarının endişe verici olduğuna dikkat çekildi.

Temas Grubunun Çalışmaları ile Gerçekleştirdiği Uluslararası Pozisyon Değişiklikleri

a-Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda pozisyon değişiklikleri

27 Ekim 2023'te BM Genel Kurulu'nda kabul edilen karar

7 Ekim Aksa Tufanı'ndan sonra, Ürdün tarafından ortaya koyulan ve Türkiye de dahil 50'ye yakın ülkenin eş sunucusu olduğu, Gazze'de acil, kalıcı ve sürekli bir

insani ateşkes çağrısında bulunarak çatışmaların durdurulmasını talep eden karar tasarısı BM Genel Kurulu'nda 27 Ekim 2023'te oylanarak kabul edildi.

179 ülke oylamaya katılmış, tasarıya 120 Evet, 14 Ret, 45 Çekimser oy verilmişti.

BM Genel Kurulu'nda, uluslararası barış ve güvenliği etkileyen önemli konularda karar tasarısının geçmesi için 3'te 2 çoğunluk gerekiyor. Kabul edilen kararın bağlayıcılığı olmasa da Genel Kurul kararlarının siyasi ağırlığı bulunuyor ve uluslararası topluma güçlü mesaj veriyor.

Voting Ended			10/27/2023	3:49:04 PM
Item 5 - A/ES-10/L.25				
Protection of civilians and upholding legal and humanitarian obligations				
☒ AFGHANISTAN	☒ CAMEROON	☒ FINLAND	☒ KUWAIT	☒ NEPAL
☒ ALBANIA	☒ CANADA	☒ FRANCE	☒ KYRGYZSTAN	☒ NETHERLAN...
☒ ALGERIA	☒ CENTRAL AF...	☒ GABON	☒ LAO PDR	☒ NEW ZEALAND
☒ ANDORRA	☒ CHAD	☒ GAMBIA	☒ LATVIA	☒ NICARAGUA
☒ ANGOLA	☒ CHILE	☒ GEORGIA	☒ LEBANON	☒ NIGER
☒ ANTIGUA-BA...	☒ CHINA	☒ GERMANY	☒ LESOTHO	☒ NIGERIA
☒ ARGENTINA	☒ COLOMBIA	☒ GHANA	☒ LIBERIA	☒ NORTH MAC...
☒ ARMENIA	☒ COMOROS	☒ GREECE	☒ LIBYA	☒ NORWAY
☒ AUSTRALIA	☒ CONGO	☒ GRENADA	☒ LIECHTENSTEIN	☒ OMAN
☒ AUSTRIA	☒ COSTA RICA	☒ GUATEMALA	☒ LITHUANIA	☒ PAKISTAN
☒ AZERBAIJAN	☒ COTE D'IVOIRE	☒ GUINEA	☒ LUXEMBOURG	☒ PALAU
☒ BAHAMAS	☒ CROATIA	☒ GUINEA-BISS...	☒ MADAGASCAR	☒ PANAMA
☒ BAHRAIN	☒ CUBA	☒ GUYANA	☒ MALAWI	☒ PAPUA NEW ...
☒ BANGLADESH	☒ CYPRUS	☒ HAITI	☒ MALAYSIA	☒ PARAGUAY
☒ BARBADOS	☒ CZECHIA	☒ HONDURAS	☒ MALDIVES	☒ PERU
☒ BELARUS	☒ DEM PR OF K...	☒ HUNGARY	☒ MALI	☒ PHILIPPINES
☒ BELGIUM	☒ DEM REP OF ...	☒ ICELAND	☒ MALTA	☒ POLAND
☒ BELIZE	☒ DENMARK	☒ INDIA	☒ MARSHALL IS...	☒ PORTUGAL
☒ BENIN	☒ DJIBOUTI	☒ INDONESIA	☒ MAURITANIA	☒ QATAR
☒ BHUTAN	☒ DOMINICA	☒ IRAN (ISLAMI...	☒ MAURITIUS	☒ REP OF KOREA
☒ BOLIVIA	☒ DOMINICAN ...	☒ IRAQ	☒ MEXICO	☒ REP OF MOL...
☒ BOSNIA-HER...	☒ ECUADOR	☒ IRELAND	☒ MICRONESIA...	☒ ROMANIA
☒ BOTSWANA	☒ EGYPT	☒ ISRAEL	☒ MONACO	☒ RUSSIAN FED...
☒ BRAZIL	☒ EL SALVADOR	☒ ITALY	☒ MONGOLIA	☒ RWANDA
☒ BRUNEI DAR...	☒ EQUATORIAL...	☒ JAMAICA	☒ MONTENEGRO	☒ SAINT KITTS...
☒ BULGARIA	☒ ERITREA	☒ JAPAN	☒ MOROCCO	☒ SAINT LUCIA
☒ BURKINA FASO	☒ ESTONIA	☒ JORDAN	☒ MOZAMBIQUE	☒ SAINT VINCE...
☒ BURUNDI	☒ ESWATINI	☒ KAZAKHSTAN	☒ MYANMAR	☒ SAMOA
☒ CABO VERDE	☒ ETHIOPIA	☒ KENYA	☒ NAMIBIA	☒ SAN MARINO
☒ CAMBODIA	☒ FIJI	☒ KIRIBATI	☒ NAURU	☒ SAO TOME-P...
☒ IN FAVOUR: 120	☒ AGAINST: 14	☒ ABSTENTION: 45		

12 Aralık 2023'te BM Genel Kurulu'nda kabul edilen karar

27 Ekim 2023 tarihli genel kuruldan 15 gün sonra, Mısır tarafından gündeme getirilen ve Türkiye de dahil yaklaşık 100 ülkenin eş sunucusu olduğu karar tasarısı 12 Aralık 2023'te BM Genel Kurulu'nun Özel Acil Filistin oturumunda oylanarak kabul edildi.

186 ülkenin oylamaya katıldığı oturumda karar tasarısına 153 Evet, 10 Ret, 23 Çekimser oy verildi. BM'ye tam üye 193 üyenin %80'i Filistin'den yana net oy kullanmıştı.

Voting Ended			12/12/2023		4:26:49 PM	
Item 5 - A/ES-10/L.27						
Protection of civilians and upholding legal and humanitarian obligations						
☒ AFGHANISTAN	☒ CAMEROON	☒ FINLAND	☒ KUWAIT	☒ NEPAL	☒ SAUDI ARABIA	☒ UKRAINE
☒ ALBANIA	☒ CANADA	☒ FRANCE	☒ KYRGYZSTAN	☒ NETHERLAN...	☒ SENEGAL	☒ UNITED ARA...
☒ ALGERIA	☒ CENTRAL AF...	☒ GABON	☒ LAO PDR	☒ NEW ZEALAND	☒ SERBIA	☒ UNITED KING...
☒ ANDORRA	☒ CHAD	☒ GAMBIA	☒ LATVIA	☒ NICARAGUA	☒ SEYCHELLES	☒ UNITED REP T...
☒ ANGOLA	☒ CHILE	☒ GEORGIA	☒ LEBANON	☒ NIGER	☒ SIERRA LEONE	☒ UNITED STAT...
☒ ANTIGUA-BA...	☒ CHINA	☒ GERMANY	☒ LESOTHO	☒ NIGERIA	☒ SINGAPORE	☒ URUGUAY
☒ ARGENTINA	☒ COLOMBIA	☒ GHANA	☒ LIBERIA	☒ NORTH MAC...	☒ SLOVAKIA	☒ UZBEKISTAN
☒ ARMENIA	☒ COMOROS	☒ GREECE	☒ LIBYA	☒ NORWAY	☒ SLOVENIA	☒ VANUATU
☒ AUSTRALIA	☒ CONGO	☒ GRENADA	☒ LIECHTENSTEIN	☒ OMAN	☒ SOLOMON IS...	☒ VENEZUELA
☒ AUSTRIA	☒ COSTA RICA	☒ GUATEMALA	☒ LITHUANIA	☒ PAKISTAN	☒ SOMALIA	☒ VIET NAM
☒ AZERBAIJAN	☒ COTE D'IVOIRE	☒ GUINEA	☒ LUXEMBOURG	☒ PALAU	☒ SOUTH AFRICA	☒ YEMEN
☒ BAHAMAS	☒ CROATIA	☒ GUINEA-BISS...	☒ MADAGASCAR	☒ PANAMA	☒ SOUTH SUDAN	☒ ZAMBIA
☒ BAHRAIN	☒ CUBA	☒ GUYANA	☒ MALAWI	☒ PAPUA NEW ...	☒ SPAIN	☒ ZIMBABWE
☒ BANGLADESH	☒ CYPRUS	☒ HAITI	☒ MALAYSIA	☒ PARAGUAY	☒ SRI LANKA	
☒ BARBADOS	☒ CZECHIA	☒ HONDURAS	☒ MALDIVES	☒ PERU	☒ SUDAN	
☒ BELARUS	☒ DEM PR OF K...	☒ HUNGARY	☒ MALI	☒ PHILIPPINES	☒ SURINAME	
☒ BELGIUM	☒ DEM REP OF ...	☒ ICELAND	☒ MALTA	☒ POLAND	☒ SWEDEN	
☒ BELIZE	☒ DENMARK	☒ INDIA	☒ MARSHALL IS...	☒ PORTUGAL	☒ SWITZERLAND	
☒ BENIN	☒ DJIBOUTI	☒ INDONESIA	☒ MAURITANIA	☒ QATAR	☒ SYRIAN ARA...	
☒ BHUTAN	☒ DOMINICA	☒ IRAN (ISLAMI...	☒ MAURITIUS	☒ REP OF KOREA	☒ TAJIKISTAN	
☒ BOLIVIA	☒ DOMINICAN ...	☒ IRAQ	☒ MEXICO	☒ REP OF MOL...	☒ THAILAND	
☒ BOSNIA-HER...	☒ ECUADOR	☒ IRELAND	☒ MICRONESIA...	☒ ROMANIA	☒ TIMOR-LESTE	
☒ BOTSWANA	☒ EGYPT	☒ ISRAEL	☒ MONACO	☒ RUSSIAN FED...	☒ TOGO	
☒ BRAZIL	☒ EL SALVADOR	☒ ITALY	☒ MONGOLIA	☒ RWANDA	☒ TONGA	
☒ BRUNEI DAR...	☒ EQUATORIAL...	☒ JAMAICA	☒ MONTENEGRO	☒ SAINT KITTS...	☒ TRINIDAD-TO...	
☒ BULGARIA	☒ ERITREA	☒ JAPAN	☒ MOROCCO	☒ SAINT LUCIA	☒ TUNISIA	
☒ BURKINA FASO	☒ ESTONIA	☒ JORDAN	☒ MOZAMBIQUE	☒ SAINT VINCE...	☒ TURKMENIST...	
☒ BURUNDI	☒ ESWATINI	☒ KAZAKHSTAN	☒ MYANMAR	☒ SAMOA	☒ TUVALU	
☒ CABO VERDE	☒ ETHIOPIA	☒ KENYA	☒ NAMIBIA	☒ SAN MARINO	☒ TURKIYE	
☒ CAMBODIA	☒ FIJI	☒ KIRIBATI	☒ NAURU	☒ SAO TOME-P...	☒ UGANDA	
☒ IN FAVOUR: 153			☒ AGAINST: 10		☒ ABSTENTION: 23	

11 Kasım'dan sonra oluşturulan Gazze Temas Grubu'nun yoğun çalışmaları, 12 Aralık'ta toplanan BM Genel Kurulu'nda pek çok ülkelerin Gazze meselesinde pozisyonlarını hızla değiştirmişti.

Ret oylarında değişim

27 Ekim 2023'te BM Genel Kurulu'nda "Ret" oyu veren 14 ülkeden Fiji ve Hırvatistan'ın oyu 12 Aralık 2023'te yapılan BM Genel Kurulu oylamasında "Evet"e dönerken Macaristan, Marşal Adaları ve Tonga "Çekimser" hale geldi. 15 gün içerisinde 5 ret oyunadaki radikal değişiklik son derece önemli pozisyon değişiklikleri idi.

Önceki oylamada "Ret" oyu veren ABD, Avusturya, Çekya, Guatemala, İsrail, Mikronezya, Nauru, Papua Yeni Gine, Paraguay ise pozisyonlarını değiştirmede.

Çekimser oylarda değişim

En büyük değişim çekimser kalan ülkelerde oldu. 27 Ekim 2023'te BM Genel Kurulu'nda "Çekimser" oy veren 45 ülkeden 22'si 27 Aralık'ta BM Genel Kurulu'nda yapılan oylamada oylarını değiştirerek "Evet" oyu verdiler. Bunlar; Arnavutluk, Avusturalya, Danimarka, Estonya, Etiyopya, Filipinler, Finlandiya, Hindistan, Irak, İsveç, İzlanda, Japonya, Kanada, Güney Kıbrıs, Kuzey Makedonya, Letonya, Moldova, Monaco, Polonya, San Marino, Sırbistan, Tunus, Tuvalu, Vanuatu, Yunanistan, Zambiya ve Güney Kore oldu.

Bulgaristan, Cabo Verde, Kamerun, Gürcistan, Almanya, İtalya, Litvanya, Hollanda, Palau, Panama, Romanya, Slovakya, Güney Sudan, Ukrayna, Birleşik Krallık, Uruguay ise "Çekimser" pozisyonlarını korudular.

27 Ekim 2023'te çekimser oy kullanan Haiti ve Kırbati 27 Aralık oylamasına katılmadılar.

Önceki oylamaya katılmayanların durumu

27 Ekim 2023'te oylamaya katılmayan Benin, Burundi, Jamaika, Kamboçya, Ruanda, Samoa ve Şeyseller 27 Aralık'ta BM Genel Kurulu'nda oylamaya katılarak "Evet" oyu verirken Liberya "Ret", Togo ise "Çekimser" oy kullandı.

5 ülke (Burkina Faso, Esvatini, Sao Tome ve Principe, Türkmenistan ve Venezuela) her iki oylamaya da katılmadı.

b-Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde pozisyon değişiklikleri

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 5 daimi üye ve 10 geçici üyeden oluşuyor.

BM daimi üyeleri; Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti, Fransa, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD).

BM geçici üyeleri; Ekvador, Japonya, Malta, Mozambik, Cezayir, Guyana, Güney Kore, Sierra Leone ve Slovenya'dan oluşuyor.

BMGK'da karar tasarısının geçmesi için 5 daimi üyeden hiçbirinin "hayır" oyu kullanmaması ve toplamda 9 "evet" oyu alması gerekiyor.

BM Güvenlik Konseyi'nde 16 Ekim 2023'ten 25 Mart 2024 tarihine kadar sunulan bütün ateşkes kararları ya ABD tarafından tek başına ya da İngiltere ile birlikte veto edildi.

İlk olarak Rusya'nın **16 Ekim**'de sunduğu ve 'insani ateşkes' talep edilen karar tasarısına ABD, İngiltere, Fransa ve Japonya 'hayır' oyu kullanmıştı. Bunun ardından Brezilya'nın 'çatışmalara ara verilmesini' talep eden karar tasarısı, **18 Ekim**'de ABD tarafından veto edilmişti. Ardından, **25 Ekim**'de 'ülkelerin meşru müdafaa hakkına' değinen ABD tasarısı Rusya ve Çin tarafından, aynı gün Rusya'nın insani ateşkes çağrısı içeren eden karar tasarısı da ABD ve İngiltere tarafından veto edilmişti.

BM Güvenlik Konseyi, 15 Kasım 2023'te Gazze'de çatışmalara 'acil ve uzatılmış ara verilmesi' talep edilen karar tasarısını onayladı. Üç daimi üye Rusya, ABD ve İngiltere çekimser oy kullandı.

BM Genel Sekreteri Guterres, ilk defa BM Şartı'nın 99. maddesini işleterek BMGK'ye mektup gönderdi ve mektubunda, "Güvenlik Konseyi üyelerini insani felaketin önlenmesi için baskı yapmaya çağırıyorum ve insani ateşkesin ilan edilmesi talebimi tekrarlıyorum. Bu çok acil." ifadelerini kullandı. BAE ve aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 80'den fazla ülkenin eş sunucusu olduğu karar tasarısı, **8 Aralık 2023**'te düzenlenen BMGK acil oturumda oylandı. Oylamada İngiltere "çekimser" oy kullanırken diğer 13 üye "evet" oyu kullandı, ABD kararı veto etti.

Cezayir'in sunduğu "tüm tarafların saygı duyması gereken acil insani ateşkes" talep eden bir başka karar tasarısı 21 Şubat 2024'te BM Güvenlik Konseyi'nin 13 üyesi tarafından desteklenirken İngiltere çekimser kalmış, ABD yine veto etmişti.

Nihayet, Güvenlik Konseyi'nin daimi olmayan üyeleri tarafından sunulan "Ramazan ayı boyunca, sürdürülebilir kalıcı bir ateşkese yol açacak, tüm tarafların saygı duyacağı şekilde derhal bir ateşkes" talep eden karar tasarısı 25 Mart 2024 günü BMGK'da oylandı. Karar, veto yetkisine sahip ABD'nin çekimser, 14 üyenin lehte oy vermesiyle kabul edildi.

Daha önce kararlarda sürekli veto hakkını kullanan ABD'nin çekimser kalması, veto ve çekimser oylar kullanan İngiltere'nin kabul oyu kullanması önemli bir değişikliği gösteriyordu.

19 Nisan 2024'e gelindiğinde BM Güvenlik Konseyi'nin daimi olmayan üyesi Cezayir, "gözlemci üye" statüsündeki Filistin'in BM'ye tam üyeliği için karar tasarısını BMGK'da müzakerelere açtı. Yapılan oylamada tasarıya 12 lehte oy ve iki çekimser (İngiltere ve İsviçre) oy verilirken, Güvenlik Konseyi'nin veto yetkisine sahip daimi üyesi ABD, karşı çıktı. Böylece Filistin'in BM'ye tam üyelik başvurusu reddedilmiş oldu.

c-BM İnsan Hakları Konseyi Kararı

Birleşmiş Milletler'in en üst düzey insan hakları organı olan 47 üyeli BM İnsan Hakları Konseyi kararlarında da İİT ve AL Temas Grubu'nun çalışmalarının etkisinin üye ülke oylarına yansıdığı görülüyordu.

Arnavutluk dışındaki tüm İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) üyesi ülkeler adına Pakistan tarafından Konsey Genel Kurulu'na sunulan ve "İsrail'e silah, mühimmat ve diğer askeri teçhizatın satışını, transferini ve yönlendirmesinin durdurulması"nı talep eden (A/HRC/55/L.30) karar tasarısı, **5 Nisan 2024** günü 6 aleyhte (Arjantin, Bulgaristan, Almanya, Malawi, Paraguay, ABD) oya karşı 28 oyla (Cezayir, Bangladeş, Belçika, Brezilya, Burundi, Şili, Çin, Fildişi Sahili, Küba, Eritre, Finlandiya, Gambiya, Gana, Honduras, Endonezya, Kazakistan, Kuveyt, Kırgızistan, Lüksemburg, Malezya, Maldivler, Fas, Katar, Somali, Güney Afrika, Sudan, Birleşik Arap Emirlikleri, Vietnam) kabul edildi. 13 ülke (Arnavutluk, Benin, Kamerun, Kosta Rika, Dominik Cumhuriyeti, Fransa, Gürcistan, Hindistan, Japonya, Litvanya, Karadağ, Hollanda, Romanya) çekimser oy kullandı.

ABD Büyükelçisi Michele Taylor yaptığı konuşmada, İsrail'e yönelik alışılmadık derecede sert eleştirilerde bulunması ve İsrail'in "sivillerin zararını hafifletmek için yeterli çabayı göstermediğini" söylemesi dikkat çekiciydi. ABD bile uluslararası kamuoyunda oluşan tepkiye duyarsız kalamıyordu.

d-Uluslararası Adalet Divanı (UAD) kararı

Güney Afrika Cumhuriyeti tarafından **29 Aralık 2023**'te Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı (UAD)'nda, BM Soykırım Sözleşmesi'ni ihlal ettiği, Gazze'deki Filistin halkına soykırım yaptığı gerekçesiyle İsrail aleyhine dava açıldı.

İİT ve AL Zirve Bildirisi'nin 8, 9, 17'inci maddelerinde bu hususta alınan kararlar ile Gazze Temas Grubu'nun girişimleri davaya uluslararası desteği artırdı. Nikaragua ve Kolombiya, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin açtığı davaya müdahil olurken Türkiye ve İİT üyesi ülkelerin de içinde yer aldığı pek çok ülke davaya müdahil olmak için hukuki çalışmalarını tamamlamak üzereler.

Açılan davada, İsrail'in Gazze'deki askeri operasyonlarının derhal durdurulması için ihtiyati tedbir kararı çıkarılması istenmişti. Birleşmiş Milletler'in en üst yargı organı olan Uluslararası Adalet Divanı, **26 Ocak 2024**'te verdiği kararında; İsrail aleyhine ileri sürülen iddiaların soykırımı "makul seviyede" ispatladığına hükmetti ve (İsrail'in) davanın düşürülmesi yönündeki talebini reddetti. UAD, İsrail'in saldırılarına maruz kalan Gazzelilerin, ((Filistinlilerin 1948 tarihli Soykırım Sözleşmesi kapsamında) Soykırım Sözleşmesi'nin 2. maddesindeki "korunan grup" tanımını karşıladığına, Gazze'deki felaket boyutundaki insani durumun tedbir kararı vermesini gerektirecek düzeyde "acil tehlike" teşkil ettiğine hükmetti. Ancak, doğrudan ateşkes emri vermekten kaçındı.

Güney Afrika Cumhuriyeti, "Gazze'deki feci yaşam koşullarının" giderek kötüleştiği gerekçesiyle 6 Mart'ta uluslararası mahkemeye başvurarak ek önlem talebinde bulundu. UAD, **28 Mart 2024** tarihinde 2'ye karşı 14 oyla verdiği kararında Gazze için ek tedbir talebini kabul etti. Uluslararası Adalet Divanı'nın "bağlayıcı etkiye sahip" kararında, İsrail'in BM ile koordineli bir biçimde Gazze'ye insani yardım konusunda gerekli ve etkili önlemleri bir an önce alması gerektiği vurgulandı.

Sonuç

İleride daha iyi anlaşılacağı üzere, 11 Kasım 2023 günü Riyad'da toplanan İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletlerin Devlet ve Hükûmet Başkanları Liderler Zirvesi'nde Filistin'in geleceği için alınan kararlar ve atılan adımlar çok önemliydi.

İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi Üyesi Devletler, Filistin meselesinin kendileri için "merkezi" bir konumda olduğunu, Filistin halkının bütün enerji ve kapasiteleri ile destekleyecekleri "kardeş"leri olduğunu, verdikleri meşru mücadelede Filistin halkının yanında yer aldıklarını, 4 Haziran 1967 sınırlarında kurulmuş bağımsız, egemen ve başkenti Kudüs-ü Şerif olan bir Filistin Devleti'nin kurulmasının ortak hedefleri olduğunu ilan ettiler. Bu hedefe ulaşmak için bir takım mekanizmalar oluşturdular. Bunlardan birisi de yazı konumuzu teşkil eden Gazze Temas Grubu idi.

Gambiya'nın başkenti Banjul'da düzenlenen İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) 15. Zirvesi'nde konuşma yapan Türk Dışişleri Bakanı ve Temas Grubu üyesi Hakan

Fidan'ın, herkesi, İİT toplantılarında 7 Ekim'den bu yana alınan kararların hayata geçirilip geçirilmediğini denetlemeye davet etmesi bu zirvede alınan kararların ve Temas Grubu faaliyetlerinin bir strateji çerçevesine sahip olduğunu göstermektedir. Fidan konuşmasında, aldıkları kararlar uygulanmadığı takdirde bu toplantıların sadece İsrail'e daha fazla Filistinliyi öldürmek için ihtiyaç duyduğu zamanı kazandıracağını söyledi.[i]

İşgale karşı direnişin artık İsrail ve Filistin arasındaki bir savaş değil, "tüm dünyada zalimler ve mazlumlardan arasındaki bir mücadele" olduğuna işaret eden Fidan, Filistinlileri savunmak için safları sıklaştırmamanın tüm ümmetin görevi olduğunu da belirterek *"Bu bizim sınavımızdır. Birlik olabileceğimizi kanıtlamalıyız. İslam aleminin diplomatik yollar ve gerektiğinde zorlayıcı önlemler aracılığıyla sonuç alabileceğini göstermeliyiz. İslam tarihi yıkıcı bölünmelerle doludur. Bugün bu hataları tekrarlayamayız. Filistin davası bölgesel rekabetlere kurban edilemez. Hiçbirimiz Filistinlilerin kanı üzerinden aramızdaki meseleleri ya da rekabetleri çözme hakkına sahip değiliz. İslam aleminin dayanışması ve birlikteliği kaybolursa tek kazanan İsrail ve destekçileri olacaktır"* sözleriyle İslam dünyasının sorumluluklarına dikkat çekti.

Gelinen noktada; İsrail'in sadece sivil Filistin halkına değil, BM görevlilerine, sağlık personeline, gazetecilere, din adamlarına, yardım görevlilerine karşı da işlediği acımasız cinayetler dünya kamuoyu vicdanını harekete geçirdi ve halklar İsrail'e ve soykırım işbirlikçisi kendi devletlerine isyan eder hale geldiler. Bir yandan kamuoyu baskısı diğer yandan Gazze Temas Grubu'nun yoğun girişimleri ile İsrail'e müsamaha gösteren pek çok ülke pozisyonunu değiştirmeye başladı.

Artık dünya kamuoyu, Filistin Devleti'nin kurulması hususunda mutabakata varmıştır. İsrail'i kayıtsız şartsız destekleyen ABD bile sadece zamanlama bakımından itiraz edebilir hale gelmiştir.

İşgalci İsrail devletinin ve sivil-asker sorumluların soykırım suçundan mahkum edileceği, işbirlikçisi devletler tarafından bile terk edilerek dünyadan izole olacağı, Filistin halkının egemen devletini kuracağı günler hızla yaklaşmaktadır.

Gazze Temas Grubu'da dahil olmak üzere bu büyük mücadelede hizmeti geçen herkese insanlık adına teşekkür borçluyuz.

Dipnot

[i] Bakan Fidan: İşgale karşı direniş tüm dünyada zalimler ve mazlumlardan arasındaki bir mücadeledir

<https://www.aa.com.tr/tr/politika/bakan-fidan-ısgale-karsi-direnis-tum-dunyada-zalimler-ve-mazlumlardan-arasindaki-bir-mucadeledir/3210066>

[ii] Arap İslam Ortak Olağanüstü Zirvesi sonuç bildirgesi

<https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/arap-islam-ortak-olaganustu-zirvesi-sonuc-bildirgesi>

[iii] Sinan TAVUKCU, İİT-Arap Ligi Ortak Bildirgesi Niçin Çok Önemli?

<https://www.sde.org.tr/sinan-tavukcu/genel/iit-arap-ligi-ortak-bildirgesi-nicin-cok-onemli-kose-yazisi-52231>

SDE; ortak insani değerler ekseninde, bağımsızlık, hürriyet, adalet, barış kalkınma ve hakkaniyet hedefinde, medeniyet coğrafyasında stratejik konumuna, tarihi reel politik misyonuna doğru emin adımlarla yol alan 'Yeni Türkiye'nin düşünce merkezidir.

3 Mart 2009'da resmi kuruluşu gerçekleştirilen (SDAV) Stratejik Düşünce ve Araştırma Vakfı'nın bir kuruluşu olarak faaliyet gösteren SDE; iç ve dış politika bağlamında geleceğin Türkiye'sini şekillendirme yolunda ortak aklı, bilimsel çalışmayı, halk iradesi ve egemenliğini esas alan bir sivil düşünce kuruluşudur.

www.sde.org.tr